

@001A ༄། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཟབ་ཁྲིད་ལོས་སྐབས་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་བཞུགས་སོ། །

@001B ༄། །རྗེ་བཙུན་གླེ་མ་དམ་པ་བྱུང་དབང་དོན་རྗེ་འཆང་གློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞབས་ལ་གྱུས་པ་ཆེན་པོས་ཕྱག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་མཆིའོ། །བརྩེ་བ་ཆེན་པོས་རྗེས་
སུ་

གཟུང་དུ་གསོལ། མི་ཡོས་ལྷ་ཆོས་དག་བ་ནས་བཟུང་རྗེ་གླེ་མ་མཚོག་ནས་སྤྱོད་འཇུག་ཆེན་མོའི་བཀའ་འཁྲིད་སྦྱལ་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་འགའ་ཞིག་བརྗེད་ཐོར་འགོད་པ་ལ། ཉིན་དང་པོར།
སྤྱོད་འཇུག་

འདི་དང་ལམ་རིམ་གློ་སྤྱོད་སོགས་རང་རྒྱུད་འདུལ་ཕྱིར་སྐྱབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས། དེ་ལ་ཤེས་དགོས། དེ་ལ་ཉམས་སུ་ལེན་འདོད་ཀྱིས་ཉན་དགོས། ༙ ཆོས་ཀྱི་སྐྱད་དོད་རྒྱུ་ཞེས་པ་དོན་
བཅུ་ལ་

འཇུག་པ་ནམ་བཤད་རིག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཆོག་འགྲེལ་བཅས་གསུངས། འདིར་འབྲས་བུ་མྱང་འདས་དང་། དེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལ་གོ་དགོས་ཚུལ། ལུང་ལ་ཐོས་བསམ་གྱི་འབྲས་བུ་

རྟོགས་པ་སྐྱེས་

@002A ༄༄༅། །པའི་རྩལ། ཉོན་མོངས་དབང་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་གསུངས་ནས་ཉོན་མོངས་འདུལ་བའི་ཐབས་སུ་ཉན་དགོས། འདུན་པ་ལེགས་པས་

ཆོས་ཐུན་གཅིག་ཉན་ཀྱང་དོན་ལྡན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ་ལ། གསལ་བྱའི་དམ་ཆོས་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པར་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྩ་གཉིས་སུ་འདུ། དེ་དགྱུར་འདུ། དེ་གསུམ་དུ་འདུ།

དེ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་འདུ་ལུགས་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་ལུང་གི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་པ་གསུམ་དུ་འདུ། སྡོད་འཇུག་འདིས་དེ་དག་ཀྱན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཞིང་། བྱད་

པར་ཐེག་ཆེན་ལམ་འབྲས་རྫོགས་པར་གང་ཟག་གཅིག་འཛང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འཆད་ཅིང་། མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་ཁོངས་སུ་གཙོ་བོར་གཏོགས། འདི་མཇུག་པ་པོ་ཞིབ་ལྷ་སྟེ། གསུང་

རབ་མཐའ་དག་གི་དོན་ཐུགས་སུ་

@002B རྒྱུད་ཀྱི་མགོན་པོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་མཛད། བདག་པས་གཞན་གཅིས། རང་ཡལ་བར་དོར་ནས་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་
སྤྲོས་མེད་ཀྱི་སྤྲོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

སམ་རྗེས་པར་མཛད་པ་ཞིག་གོ། དེ་ཡང་ངོ་མཚར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གཏམ་བདུན་ཞེས་པ། ལྷག་པའི་ལྷ་མཉེས་ན་ལེ་རྒྱའི། །བཀོད་པ་ཐུན་ཚོགས་ཚུངས་པ་བསྐྱོབ། །ཡ་མཚན་ཅན་དང་སྤྲང་པོ་
དང་། །རྒྱལ་པོ་སྤྲོས་ཤིག་ཅན་

བདུལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས། འབྲུངས་ཡུལ་དོན་ཅེ་གདན་གྱི་རྩ་བ་ཕྱོགས། ཡུལ་འཁོར་མོ་བཟང་། ཡབ་དག་བའི་གོ་ཆ། ཡུམ་ནལ་འབྱོར་མའི་སྤྲུལ་པ། མཚན་ཞི་བའི་གོ་ཆ། མཁན་པོ་རྒྱལ་
བའི་ལྷ། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཚན་ཞི་

བ་ལྷ། རང་ཏུ་མཁས་པའི་བྱ་བ་གསུམ་དང་ས་ལམ་འབར་ཞིང་། གཟུངས། སྤོབས་པ། མངོན་ཤེས། རྩ་འཕུལ་སོགས་ཀྱིས་དུས་འདའ་ཡང་། ཕྱིའི་ཀུན་རྟོང་བྱ་སྤྲུལ་སྤྱི། ལྷ་ཀ་ཏ་ཟ་བ། སྤྲུལ་

ཏ་ཉལ་བ། ཀྱཾ་མྱོ་བ་

འཆག་པ་ཞེས་འདུ་ཤེས་གསུམ་པར་གྲགས། སྤྱོད་འཇུག་འདིར་ཁ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལེའུ་དགྲ། ཡུལ་དབུས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེའུ་བཅུར་བཟང་། རམ་ཞིག་ལྷོ་ཕྱོགས་མཆོད་རྟེན་དཔལ་ཡོན་
ཅན་ན་བཞུགས་པར་དགེ་སྤྱོད་

གཉིས་བཏང་ཟས། མ་བྱོན་པར་གཞུང་ཆོད་ཡུལ་དབུས་པ་ལྟར་ཡིན་ཚུལ་སོགས་གསུངས་ཚུལ། ཅོད་པ་བརྒྱུག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཅོད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཞིག་འདུམ་ཚུལ། ལྟ་ངན་ཡ་མཚན་
ཅན་ནི་མ་ག་རྟའི་

@003A ༄། ༄ུབ་ཕྱོགས་སུ། ལྟ་ལོག་ཅན་ལྟ་བུ་མཁུ་བར་མཇོད་དེ་བསྟན་པར་བཅུད་ཚུལ། སྤྱང་པོ་ནི་མུ་གེ་ཆེན་པོས་ཉིན་པའི་སྤྱང་པོ་སྤྱོད་ཅམ་ལ་འཆོ་བ་སྤྱར་ཏེ་ཆོས་ལ་བཀོད་
ཚུལ། རྒྱལ་པོ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་

སུ་ཨ་རི་བོ་ཤན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོར་མ་ཅ་ལ་ཡི་གཞོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟུན་མ་མི་བསྟན་པ་དུ་མས་གཅོས་པ་ན། ཤིང་གི་རལ་གྱི་ཞིག་ཕྱག་མཚན་དུ་བཅངས་ནས་རྒྱལ་པོ་འི་སྤྱོད་བསྟངས་མཇོད་

དེ་བདེ་བར་མཛད་པ་སོགས། ལུ་

སྟོགས་ཅན་ནི་དཔལ་གྱི་རིམ་སྟོན་སྟོགས་སུ་ཡུལ་སྟོན་པ་ཞེས་སྤྱད་པའི་ཆེ་བྱད་ཅན་གཅེར་བུ་འབྱུང་མ་འཕོ་བའི་ཆོག་མས་འཆོ་བ་དག་གི་ནང་དུ་ཞུགས་པ་ན། ཁ་ཏི་བི་ཏ་ར་ཡི་རྒྱལ་པའི་
བཅ་མོ་ཀ་ཙམ་ཏས་འབྱུང་མ་འཕོ་བའི་

ཟེགས་མ་ཞབས་ལ་ཕོག་པས་ཁོལ་བ་མཐོང་། དེའི་ཆོ་ལུ་སྟོགས་པ་དང་ཚོད་པའི་སྐབས་རྒྱུམ་པ་གང་། རས་ཡུག་གཉིས། མི་རྣམས་སྟོན་བྱས་ཏེ་ཚོད་པས་ཕམ་པ་སོགས། རྩ་འཕྲུལ་
སྐབས་སུ་སྟོགས་གྲིས་བར་སྤྱད་ལ་དགྱིལ་འཁོར་

སྤྱུལ་པ་ན། ཟད་པར་རྒྱུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་རྩ་ཤིང་གོང་ཁྱེར་ཐམས་ཅད་འབྱེལ་ལ་བྱུག །རྒྱལ་བོ་སོགས་མི་རྣམས་བདས། དགྱིལ་འཁོར་སུ་སྟོགས་པ་དང་བཅས་པ་བྱིའུ་བཞིན་དུ་
ཕྱོགས་མཚམས་ཁྱེར། ལུན་རུབ།

དེ་ནས་སྒྲིན་མཚམས་ནས་འོད་ཟེར་ཕྱུང་སྟེ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ལ་ལམ་བསྟན། གོང་གི་རྒྱས་བཀྱས། རས་གཡོགས། མེས་གསོས། ལུ་སྟོགས་ལྷ་ཁང་བཞེགས། ཆང་མ་བསྟན་པ་ལ་བཅུགས།

རབ་རྟུ་བྱང་བ་སོགས་

@003B མཚན་ལས་གནས་དེར་མུ་སྟེགས་པམ་པའི་ཡུལ་ཞེས་གྲགས། འདིའི་གསུང་གསུམ་ལས་སྟོན་འཇུག་འདི་མཚོག་ཡིན། འདི་ལ་རྒྱ་གར་ན་འགྲེལ་པ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་དང་བརྒྱ་ཡོད་
གསུངས། མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཁས་ལེན། རྒྱ་གར་ན་འགྲེལ་

གསར་བ་རེ་བྱེད་པ་ལ་གོ་བ་མི་འདྲ་བ་རེ་གསར་དུ་བརྒྱག་དགོས། འགྲེལ་ཟིན་སྐར་ཡང་འགྲེལ་བ་རང་རེ་བོད་ཀྱི་མཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས། བོད་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་འགྲེལ་པ་བརྒྱ་ད་
ཡོད་པ་ཚང་མ་འགྲེལ་ལུགས་མི་འདྲ་གསུངས། བརྒྱ་ད་ནི། ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས་

ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན། བེ་རོ་ཅ་ན་རྟམྱི་ཏ་དང་། དགོ་བ་ལྷ་དང་། བི་བྱུ་ཏི་ཅ་རྒྱས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ། ནག་པོ་བའི་འགྲེལ་པ། ལེའུ་དགུ་པའི་དཀའ་འགྲེལ་མཛད་བྱང་མེད་པ། གསེར་སྒྲིང་བས་
མཛད་པའི་འགྲེལ་པ། ཇོ་བོ་རྗེས་མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་

སྟེ་བརྒྱ་དང་། ཤེར་ལའི་འགྲེལ་པ་རྫོག་ལོས་བསྐྱར་པ་ནམས་ཡོད། བོད་འགྲེལ་ཡང་མང་། འདིར་རབ་བསྐྱབ་སྟོན་སྒྲགས་དགོས། པོ་ཏོ་བས་གཞུང་དུ་གསྒྲགས་ནས་འཆད། རྗེ་རིན་པོ་

ཆེས་སྒོན་ལམ་ལ་སྐྱེས་ཆོམས་སྤྲུགས་ནས་གསུངས།

ཁྱིད་ལ་ཁྱིད་རྒྱན་བྱུང་དུ་དགོས་ཀྱང་བཤད་རྒྱན་ལ་མི་དགོས། བཤད་རྒྱན་སྤྱིར་སྐྱེས་བྱ་དམ་པས་དེའི་དོན་ཐུགས་སུ་རྒྱན་ནས་གསུངས་པ་དེ་ལ་བཤད་རྒྱན་བྱས་ཆོག །ལུང་རྒྱན་ངེས་པར་
དགོས། ལྷ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་གཞུང་དོན་

ཐུགས་སུ་རྒྱན་ནས་དོན་ཐུགས་རྒྱན་ལ་འབྱུངས་པས་གཞུང་ཆེན་མང་པོའི་རྩ་ལ་བཤད་མཛད། འདི་ནས་བབྱངས་གཞུང་བཤད་ཀྱི་རྒྱན་མང་དུ་བྱུང་། མདོ་རྒྱན་སྤྱིར་བའི་བཤད་པའང་དེ་ནས་
དར། སྤྱོད་འཇུག་འདི་ཡང་རང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་

@004A ༄། །མེད་པ་ཞང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེས་རྩ་ལ་བཤད་མཛད་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱི་དགོ་བ་ཞིག་གིས་ཁྱེས་ནས་ཁྱེས་ཆེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད། ཁོང་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་
ཆང་མ་ཉི་གནས་ཀྱིས་ལུང་། ཁོང་རྣམ་

གཉིས་ཀྱིས་སྐྱབ་བཞི་དང་ཞག་བཅུ་བདུན་གྱི་བར་དུ་ཞིབ་ཏུ་གསན། ཉིན་རེར་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་རེ་ལས་མ་གནང་གསུངས། ད་ལམ་སྐྱེས་མའི་གསུང་གང་ངེས་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་ །གཞན་རྣམས་རྒྱལ་

ནས་འགོ་གསུངས། འདི་འཆད་པ་ལ་བཞི། མཚན་གྱི་

དོན། འགྱུར་གྱི་ཕུག་ གཞུང་གི་དོན། མཚན་གྱི་དོན་ནོ། །མཚན་དོན་སྤྱིར་བྱ་བར་ན་སྤྲད་རིགས་མང་ཡང་། ཡུལ་མ་ག་རྩའི་སྤྲད་ལ་རིགས་བཞི་ལས། འདིར་ས་མ་སྤྱི་ཏ་སྤྲའི་སྤྲད་དུ་སྤྱི། སྤྱི་
ཡང་དག་ སྤྱི་ཏ་སྤྲར་བ། བྱང་ཞེས་པ་སྤྲངས་པ་ཕུན་

ཚོགས། རྩལ་ཅེས་པ་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས། དེ་སེམས་པ་ལ་དཔའ་བས་ན་སེམས་དཔའ། མཚན་གྱི་སྤྱིང་ནས་གཞུང་དོན་ཀྱན་གསལ། སྤྱིར་མཚན་འདོགས་ཚུལ་བཟོད་བྱ། ཟོད་བྱེད། ཚད།
བྱེད་ལས། གནས། འཁོར། དུས། དཔེའི་

སྤྱོད་ནས་ཏེ་བདུན་ལས། འདིར་བཟོད་བྱའི་སྤྱོད་ནས་བཏགས། སྤྱིར་མིང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ལང་གཤེགས་ལས། མིང་དུ་གདགས་པར་མ་མཛད་ན། །འཛིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ས་པར་
འགྱུར། །དེ་བས་སྤྱོད་ས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། །མགོན་པོས་

མིང་ནི་གདགས་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས། འདིར་དབང་རྣམས་ཀྱིས་མཚན་ལས་བཟོད་བྱ་རྟོགས། བམ་གྲངས་གཞུང་ཚད་ལ་སྤྱོད་སྤྲར་སྤྲང་སྤྱིར་ཡིན། བམ་པོ་བྱུར་བལྟ། ལེའུ་བྱེན་བལྟ།

ལེའུ་བཅུ་ནི། སན་ཡོན། བཤགས་པ། སེམས་

@004B བཟུང་། བག་ཡོད། ཤེས་བཞིན། བཟོད་པ། བཙོན་འགྲུས། བསམ་གཏན། ཤེས་རབ། བསྟོ་བ། གཞུང་དོན་ལམ་རིམ་དང་གཞན་ཡང་སྤྱང་རྩལ་མང་། འགྱུར་ཕྱག་བཀའ་བཅད་དང་
མཐུན། ཕྱག་འཆལ་ཞེས་པ་བོད་འགས། ཕྱག་ལག་པ།

འཆལ་སྤྱར་བ་ལ་ཟེར་ཡང་གསེར་ཤིང་དུ་བཀག་གསུངས། སྐད་དོད་ནམ་ཞེས་པ་ཉི་བར་བསྟེན་ཅིང་འདུད་པ་བྲ་སྟིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྐད་དོད་བྱུང་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ་ལ་
འཇུག་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པ།

དེ་ལ་ཡང་ཉན་རང་གཉིས་ཀྱང་ཡོད་པས། དེ་ལས་ལྟོག་ཕྱིར་སངས་རྒྱུ་སྤྱུ་འགྱུར། དེ་ཡང་སངས་ཞེས་པ་སྤངས་པ། རྒྱུ་ཞེས་པ་རྟོགས་པ། (x) བཙོན་ལྟན་འདས་ཞེས་མུ་བཞིར་ཤེས་བྱེད་
གཉིས་ཀ་གསུངས། ཞང་རིན་པོ་ཆེས་སངས་རྒྱུ་།

ཆོས་ཏེ་དག་འདུན་ཆང་མར་སྟེས་བྱ་གསུམ་སྤྱར་ནས་གསུངས་རྩལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མཆན་དོན་འཇུག་འགྲེལ་དང་སྤྱགས་ནས་གསུངས། ༔ བདེ་གཤེགས་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས།

སྤངས་བ་བདེ་གཤེགས་དང་རྟོགས་པ་བདེ་

གཤེགས་སྒྲོད་དོད་མུ་ག་ཏ་ཞེས་པའི་སྟེང་ནས་ལྷགས་འབྱུང་ལྷགས་སྟོག་སོགས་བཤད་ལྷགས་གསུམ་སྟེ། རྒྱ་བསམ་སྦྱོར་ཕུན་ཚུལ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཚད་མ་
འབྱུངས། འགྲོ་ལ་པན་བཞིད་པ་རྒྱ་བསམ་པ་

ཕུན་ཚོགས། རྟོན་པ་ཞེས་པས་རྒྱ་རྒྱུ་ར་བ་ཕུན་ཚོགས། བདེ་གཤེགས་ཞེས་པས་འབྲས་བུ་རང་དོན་སྤངས་ཏོགས་ཕུན་ཚོགས། རྒྱ་བཅས་པས་འབྲས་བུ་གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས། དེ་ཡང་ལུགས་འབྲུང་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལས་རྒྱུ་ར་བ་

@005A ཨཱ། །ཕུན་ཚོགས། དེ་ལས་རང་དོན་སྤངས་པ་བདེ་གཤེགས། དེས་སྐྱོབ་པ། ༥ ལྷགས་ལྗོང་། ཁྱོགས་པ་བདེ་གཤེགས་བྱུང་པར་གསུམ་ལྡན་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་བྱེད་པ། མ་བྱེད་པ་བརྟན་པ། མ་ལྷས་པར་

མཐུན་པའོ། རྟོགས་པ་བདེ་གཤེགས་མངའ་སྟེ། བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱོར་བ་ཕྱན་ཆོགས་སྟོན་དུ་སྟེ། རྟོགས་པ་གསུམ་ཕྱན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཕྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྟོན་དུ་སྟེ།

གཞན་དོན་དུ་བདག་མིང་ཡུན་རིང་དུ་

གོམས་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། ལུགས་འབྱུང་གི་བདེ་གཤེགས་ལེགས་བར་སྤངས་པ། སྤར་མི་ལྟོག་པར་སྤངས་པ། མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་སྟེ་སྤངས་པ་བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན། དང་པོར་རང་
ཉིར་འཆོ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་གྲོལ་བ་

མངོན་དུ་བྱས་ནས། གཞན་སྐྱོབ་པ། ལུགས་ལྟོག་གི་སྐྱབས་སུ་འབྲས་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བྱུང་པར་འབྲས་གསུམ་ཀྱི་ལྟན་གྱི་ངོས་ནས་འབྲས་བདེན་བཞི་སྟོན་པའི་སྐྱོབ་བ། དེ་ཡང་
རང་ཉིད་གྱིས་སྤང་དོར་གྱི་གནས་ཐུགས་སུ་རྒྱད་པ། རང་གིས་མ་

རྟོགས་པར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱར་མིད། བདེ་གཤེགས། སྐྱོབ་པ། སྐྱོར་བ། རྟོགས་རྟེན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ། གཞན་དོན་དུ། ༄ ལུགས་འབྱུང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་རིམ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སངས་རྒྱས་བར། གཙོ་

བོ་མཁྱེན་པ། ཡང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྒྱ་གང་ལས་འབྱུངས། བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་བསྟན། ལུགས་ལྟོག་གི་ཐུན་མོང་ལམ་རིམ། བདེན་བཞིའི་སྤང་དོར་བསྟན་པ་ན་སྐྱོབ་པ། བདེན་བཞི་དེ་རྗེ་

ལྷ་མོ། གཙོ་བོ། ཐར་པ། རྒྱ་དེ་ལམ་སོགས་

@005B རྒྱང་དོར་བྱས་པས་ཐོབ། ཡང་ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུ་བས་གསུམ་ཡང་བསྟན། ཨོ རྒྱ་ཡི་རྒྱད་དོད་ཀྱི་ཡ་ཞེས་པ་རྒྱ་བཞི་ཀ་ལ་འཇུག་ཚུལ་རྒྱ་བས་བརྒྱད་པ་དང་། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ན་
ཡོད། སྤྲུལ་སྤྱུ་འཇོག་ལུགས་འདིར་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒོ་

ནས་དང་། འཇུག་པར་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་སྒོ་ནས། རྒྱུད་རྒྱ་མར་གསུངས་ཚུལ་གཞན་བཅས་གསུམ། འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཉན་ཐོས་ལ་ཤུག་འཛིན་སྤྲུལ་སྤྱུ་གསུངས་པ་རྒྱ་མ་སྒོང་སྒྲིལ་བའི་
ཡིན་ཚུལ་ཡང་གསུངས། སྒྲོམ་ཞེས་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་ཟེར་ཡང་

རྒྱ་རྒྱུང་། འདིར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཀུན་འདུས་པའི་སྒྲོམ་ལ་བྱ་དགོས། ཆོགས་བཅད་འདིས་དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི་བསྟན། ལྷགས་པ་འཇུག་པ་ལ་རབ་ལུས། མདོར་བསྟུས་ཞེས་པ་འདིས་
དགོས་འབྲེལ་ཡང་བསྟན། དདུལ་རྒྱ་ཐོགས་མེད་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་

ཡང་གསུངས་ནས་འཆད་ལུགས་འབྲིང་གསུངས། གཞན་དོན་བསམ་པ་མེད་ཅེས་དངོས་སྤྱུ་གསུངས་ཀྱང་། བདག་དང་རྒྱལ་བ་སོགས་གྱིས་གཞན་དོན་དུ་བརྩམས་པར་ཡང་ཤུགས་ལ་

བསྟན། དལ་འབྱོར་ཞེས་པས་ངོས་བཟུང་། རྟེན་དཀར་བརྒྱ་

གལ་ཆེ་ཚུལ་བཀའ་གདམས་པས། སྤྲ་མ་གང་བྱས་ཞེས་སོགས། གྲི་མ་ལ་འཛོག་ལུགས་ཁག་གཉིས། བྱང་ཚུབ་ལམ་རིམ་དང་སྟོན་འཇུག་ལྟ་བུའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱར་སྐྱེ་བ་ལ་རང་
དོན་ཡིད་བྱེད་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་དགོས། གལ་ཏེ་འདི་ལ་

ཞེས་པས་མི་རྟག། །ངན་འགོ་སོགས་ཆུང་དུའི་ལམ་འདྲེན། ལམ་རིམ་གྱི་ཁུངས་ཀྱང་སྟོན་འཇུག་འདི་ཡིན། སྐྱེས་བུའི་སྐད་དོད་ཕུ་རུ་ཁ་ཞེས་རྒྱས་ལྡན་ལ་འཇུག་པས་སྤྱི་མཐི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་
རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པའི་དོན། འདི་ལ་པན་པ་ཞེས་པའི་

@006A ༄། །སྐབས་དོན་གསལ་ལས། ཕན་དང་བདེ་དང་སྐྱོབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས། ཀུན་སྟོང་བཟང་པོ་གལ་ཆེ་ཞིང་། འདི་མེད་ན་མཚན་ཉིད། འདག་སྦྱར། ཆོས་བཤད་སོགས་
ཀྱང་དོན་མེད། འཇུག་པར། གང་ཆེ་རང་དབང་

སོགས་ཀྱང་འདི་དང་འབྲེལ། དེ་ཡང་རང་དབང་དལ་བ། མཐུན་གནས་འབྱོར་བ། བཀའ་གདམས་པས་གསུངས་པ་ལྟར་ཀུན་སྟོང་དང་སྟོན་ལམ་ལ་ཉམ་པ་ཆེ་དགོས། དངོས་གཞི་ལ་ཉམ་

པ་ཆེ་མི་ཉན། དལ་འབྱོར་ལ་སླིང་པོ་ལེན་པ་འང་ཆེན་པོ་ཞིག

བསམ་ན་མི་ཡོང་། ཐད་ཀ་ཐད་ཀར་ལེན་དགོས། ཇི་ལྟར་མཚན་མོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འགྲེལ་པ་སྐལ་བཟང་འཇུག་དོགས་ལྟར་དང་། ཟུར་བཤད་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཐེབས་སོང་
སོགས། དག་སེམས་ངོ་ཅམ་མི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དག་བའི་

ས་མངས་སོགས་མཛོད་ལྟར་གསུངས། སེམས་ལ་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་བསྐལ་བའི་བར་དམུལ་བར་གནས་དགོས་པ་ཡོང་། བརྒྱལ་མན་ཞེས་པ་སྲིད་མི་སྲིད་ཀྱི་
མཚམས་ན་ཞེས་པ་ཡིན། མི་དག་བ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་

དཔུས་དག །ཀྱན་སྦྱོང་ཡང་ལོ་མང་པོ་བསམས། བཤེས་གཉིན་ལ་མི་ཤེས་ཀྱི་དཔེ་སོགས་ཀྱང་གསུངས། དེ་ནི་རྫོགས་པའི་སོགས་རྒྱལ་ཆ་བ་ཐོགས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་ཚུལ་
གསུངས། དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་དྲན་དགོས།

འཇིག་རྟེན་ཕྱོགས་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་བསམ་ཤེས་པ་དཔེར་ན་ཞིང་ལ་ས་བོན་བཏབས་པ་ལས་ལོ་རྟོག་འབྱུང་བ་ཤེས་ནས་འབད་འབད་བྱེད་ཀྱང་ཆོས་ལ་དེ་འདྲ་བསམ་མི་ཤེས། ༥ ཞང་

རིན་པོ་ཆེས། དཔེ་ཆ་མང་པོ་བལྟས་ནས་

@006B གཞུང་འདི་ན་འདི་ཡོད་ཅེས་བཤད་སྟེ་ཡང་དགོས་པ་མིད། སེམས་ལ་ཕན་པ་གཙོ་བོ་དགོས། མི་བདེ་བསལ་བ་སྤྱིར་རྗེ་དང་། བདེ་མང་སྟོང་འདོད་བྱམས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་ལ་སྦྱར་རྒྱུ་ཡོད། འདི་རེ་འདོད་སྐྱོང་བའི་

ཕན་ཡོན། བྱང་རྒྱལ་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་མིང་དོན་འགྲུར་བའི་ཕན་ཡོན། བྱང་སེམས་རྣམས་རང་འབྲེལ་དཀྱིལ་ནས་འཕགས་པ། གསེར་འགྲུར་སོགས་དཔེའི་སྒོ་ནས་བསྟན། སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱི་འབྲས་བུ་གཞུགས་སྦྱོར་ཡིན་རྒྱུ་ལ། གཞི་བདེན་གཉིས། ལམ་

ཐབས་ཤེས། འབྲས་བུ་སྦྱོར་གཉིས་སོགས་དང་སྦྱར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཞེས་པ་ངེས་འབྱུང་། ལྟ་བུ་སོགས་དང་སྦྱར་མི་མང་ཡང་གཞུང་གི་ཁྱད་སྤངས་མིད། འདིར་འགྲོ་བའི་དེད་དཔོན་སོགས་སྦྱར་རྒྱུ་
འགྲེལ་པ་ལྟར་གསུངས། འཇིགས་པ་ལས་སྦྱོབ་པ་

ལས་འཕྲོས་ནས། རི་འགས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞུངས་རིང་ཆར་གཅིག་བཏོན་ན་རྩ་ལྷུང་བཞི་འདག་ཟེར་བ་ཨོ་བདེན་ཟེར། དེ་འདོན་ཤེས་ན་ངེས་པར་འདག །ཤེས་ལུགས་སྒྲགས་ཡིན་པས་

སེམས་བསྐྱེད་གྱིས་ཟིན་དགོས། ༥ གཞན་ཕྱོགས་

པས་ཆོས་ཟབ་པ་གཙོ་བོར་བྱད་ཀྱང་། རང་ལུགས་རྒྱུད་ལ་འཆམས་པ་གཙོ་བོར་མཛད། དཔེར་ན་སྤྱི་བུ་མཁས་པ་སོགས་རྒྱུན་གྱི་ཐབས་མཁས་སྤྱོད་བའི་སྐབས་དང་སྤྱོད། ༥ ཐོགས་འགྲེལ་
གྱི་ས་བཅད་འགྲེལ་ལུགས་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད།

༥ སྤྱོན་འཇུག་གི་བྱུང་པར་རྒྱ་གར་དང་བོད་གྱི་ཡིག་ཆ་བཞེད་རྒྱལ་མི་འབྲུ་བ་ཤིན་ཏུ་མང་། ཁས་ལེན་མི་ལེན་རང་རང་ལུགས་མང་ཡང་། འདིར་གསུངས་པ་ཆང་མས་ཁས་ལེན་དགོས། དེ་
ཡང་འགྲོ་བའི་བྱ་བས་ཟིན་མ་ཟིན་གྱི་བྱུང་པར་

@007A ༄༄༅། །གཞུང་ལྟར་གསུངས། ང་ཆོའི་ཁས་ལེན་ལ་འཇུག་སེམས་ཡོད་ལ་འཇུག་སྒྲུལ་མ་ཐོབ་པ། འཇུག་སྒྲུལ་ཐོབ་ལ་འཇུག་སེམས་མ་སྤྱོས་པ་ཡོད་པ་སོགས་ཁས་ལེན་ཡང་།
འགའ་ཞིག་གིས་འཁོར་འཁོར་

ཉིན་ལ་འདོད་པའང་ཡོད། དགོ་ཅུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པ་ལས་འཕྲོས། སྒྲུལ་པ་ལ་ལར་དགོ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད། ལ་ལར་ཉེས་པ་རྒྱུན་མི་འཆད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ཆོགས་མ་འདི་སྤྱོན་འཇུག་ཅིག་ཅར་

ལེན་པའི་ཆོ་གར་མཛད་པ་ཡང་ཡོད། རྗེ་

ཙོང་ཁ་པས་སྒོམ་གསུམ་གྱི་སྟེང་དུ་བསྐྱུས་ནས་གསུངས་པས་གནད་ཆེ་ཞིང་བསྐྱབ་ཀྱང་དགའ། གྲུང་ནད་ཙམ་སོགས་མཛའ་བོའི་བྱ་མའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱད་ས་གསུངས། ཞར་དུ་བྱང་སེམས་
ཟླ་བ་རྒྱལ་མཚན་ལ་མཛོལ་ནད་ཀྱི་སྒྱུན་བྱང་བར་སྒྱུན་

ཆབ་འབྱིན་ཞིང་། གཏོང་ལེན་མཛད་པར་མཛོལ་ས་དྲངས་རྒྱལ་གསུངས། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་སོགས་སྐྱབས་ཡུངས་ཀར་མང་ན་སྒྱུམ་མང་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་གསུངས། རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་
སེམས། །ཞེས་སོགས་སྐྱབས། དུད་འགོ་ཡིན་ཡང་གྲང་

ན་དོ་སར་འགོ་བ་དང་། ལྟོགས་ན་རྩ་བ། སྒོམ་ན་རྒྱ་འཁྱུང་བ་སོགས་བྱེད་ཤེས་པས། རང་རེ་དེ་ལས་ཁྱད་ཞུགས་པའི་རང་ལ་ཕན་སེམས་ཤིག་དགོས་ཀྱང་། ཡེ་མ་སྐྱེས། ༥་སྟོང་འཇུག་གི་
གཞུང་འདི་རེ་རེ་ལ་ཡང་མདོའི་ཁྱད་ས་རེ་ཡོད་པ་

བསྐྱབ་བརྟུས་ན་ཡོད། ༥་བདེ་བ་ཀུན་གྱི་ཞེས་པ་བྱམས་པ། སྐུག་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པ་སྟོང་རྗེ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་ཀྱིས་རྒྱལ་རྫོངས་པ་སེལ་བས་གཏི་མུག་ཀྱང་སེལ་བ། ༥་མ་བཙོལ་

ལེགས་པར་ཞེས་པའི་སྐབས་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་བའི་ལུང་།

@007B གསུངས། (X) 'འགྲོ་བ་ཉུང་ཟད་སོགས་ཉ་སྟོང་ལ་ཟས་ཀྱི་ཐེབས་བཞག་པ་ལྟ་བུ། ཉིན་བྱེད་འགྲངས་པ་ཐུག་པ་སྟེན་པ་ལྟ་བུ། (X) བྱང་སེམས་ནི་སྟེན་བདག་ཆེན་མོ་ཡིན། རོ་བོ་དང་
འཕེན་པ་མི་འདྲ་བ་སོགས་སྐར་རྒྱུ་ཡོད། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ལ་སོགས་ལྷས་

ངན་གཡང་དུ་ཁྱགས་པས་སྡིག་པ་མི་འབྱུང་། བདེ་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བཟོད་པར་སྒྲིབ་པའི་རྣམ་ཐར་གསུངས། མཉམ་གཉིས་པར། མདང་གི་(X) 'འདི་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྟོན་པ་རིགས་པའི་
ལམ་ལས་དངས། ཉམས་སྦྱང་དང་སྐར་བརྒྱ་གར་ན་ཡང་།

འདི་འདྲ་མ་བྱུང་ཚུལ། འདི་རྒྱལ་སྲས་ཞི་བ་ལྟའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་ཡི་གའི་རྣམ་པར་ཤར་བ་ཡིན། འདི་ཉན་ལུགས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཉན་དགོས། འདིར་བྲིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་ཐོབ་པས་ད་ལམ་ཡང་ཆོག་རེ་བཞིན་བྲིད་བྱེད། ལའད་

ལུང་ལ་བསྐྱག་ལུང་བསྐྱག་སྟེ་གཞུང་གི་འགག་སྡོམ་རེ་བྱས་ཀྱང་ཆོག །ལམ་བྲིད་ལྟ་བུར་ཆར་གསུམ་རེ་དགོས། འདིར་བྲིད་ཡིན་ཡང་ཆར་གཅིག་གིས་ཆོག་པ་ལྟག་བཞེས། མཉམ་བཅད་ལེན་

ལུགས་མི་འདྲ་བ་མང་ཡང་། བྱང་སེམས་

བསྐྱེད་ལུགས། དེ་བསྐྱེད་ལུགས། དེས་ཀྱན་ནས་སྒྲངས་ཏེ་སྒྲོན་པ་ཕྱིན་ཐུག་ལ་བསྐྱབ་ཚུལ་བྱས་ན་ལེགས། དང་པོ་ཕན་ཡོན། དེ་སྐྱེ་ཕྱིར་ཚོགས་བསགས་པའི་ཕྱིར་ལེའུ་གཉིས་པ། དེའི་
འགལ་སྐྱེན་བཤགས་ཕྱིར་བཤགས་པའི་ལེའུ། དེ་

ལྟར་བསགས་སྐྱེད་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཚོགས་བབྱང་ཚུལ་སོགས་ཡིན། འདིར་གཡམ་རྒྱགས་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དགོས། བྱས་བསགས་ཚང་བ་དགོས་ཚུལ། ཕན་ཡོན་དྲན་ནས་སེམས་
བསྐྱེད་ཕྱིར་ཚོགས་བསགས་བྱེད་པར་ལེའུ་འདི། ཡན་

@008A ༄༄༅། །ལག་བདུན་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་བརྒྱ་གཞུང་གི་ཁྱད་པར་འདི་ཡིན། བཟང་སྒྲོན་གྱི་དེ་ཕལ་ཆེན་ལས་གསུངས་པ་མདོར་བསྐྱུས་ཙམ་ཡིན། བཀའ་གདམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་
ཡན་ལག་བདུན་པ་འདི་གཙོ་བོ་མཛད། གོ་རིམ་མི་འདྲ།

འདིར་དང་པོ་མཆོད་པ། དེ་ནས་ཐུག་གསུངས། འདིར་འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲོན་འཇུག་མ་བཤད་པར་ལམ་རིམ་བཤད་སྟུང་ཡང་འདིར་ལམ་རིམ་ངེས་པར་བཤད་དགོས། འོག་གི་སེམས་བསྐྱེད་

གནད་དུ་འགྲོ་བ་འདི་དག་ལ་རག་ལུས། གནས།

ཁང་། གྱི་ རྟོར་སོགས་ཀྱི་དོན་གསུངས། རབ་སྒྲ་མའི་བཞུགས་གནས་འཕྲག། དེ་མེད་ན་རང་གི་གནས་འཕྲག། སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དག་པ། དེ་ལ་དག་པར་སྐྱབ་པ་ཡིས། ཞེས་སོགས་
ཞིང་སྒྲོད་བ་ཡིན། ལོངས་སྐྱ་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་

པས་ཉམས་ལེན་རྒྱུ་རྒྱུ་མིན། འཕྲག་བྱ་སྐྱབ་ཀྱིན། ཕྱག་མ་ལམ་བདེན། དག་པ་འགོག་བདེན། དེ་ཡང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་ལ་སྐྱར་ན། འདི་སྐྱང་གི་རྣམ་རྟོག་འཕྲག་པ་སྐྱེས་བུ་རྒྱུང་དུ། འབྲིང་
འཁོར་བའི་ཞེན་པ་འཕྲག་པ། ཆེན་པོར་རང་དོན་ཡིད་

བྱེད་འཕྲག་པ། སྐྱགས་ཀྱི་སྐྱབས་ཐ་མལ་སྐྱང་ཞེན་འཕྲག། བསྐྱེད་རྫོགས་^(x) ཕྱག་མ་སོགས། ^(x)གྲོང་པའི་ཕྱག་མ་ལས་བྱེད་ཞུགས་པ་ཡོད། ༥ སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་རྟེན་བཟམ་པ་སྐྱ་གསུང་
བྱགས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཡིན། རོ་བོའི་ཕྱག་བཞེས།

ངེགསེར་སྒྲིང་པའི་ཕྱག་བཞེས། འདིར་གསེར་སྒྲིང་པའི་རྣམ་ཐར་ཀྱང་གསུངས། འདི་རྣམས་མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བ་ལ་གལ་ཆེ། རྟེན་བཟམ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་མཁས་སྒྲུན་ཤེས། བྱབ་

མཐའ་གཞན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོད་དང་དཔེ་མི་འཛོག་ །ལྷ་གས་ན་

@008B གྲལ་མཛུག་ཅིས་པ་ལྟ་བུ་མི་བྱ། སྐྱབ་པའི་ཚོམ་བྱ་དགོད་ལུགས་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཚོམ་བྱ་གཅིག་གིས་ཚོག་ །ཀྱན་མཁྱེན་གླ་མས་ཚོམ་བྱ་དགྲ་བཀོད་པར་གསུངས། དགག་བྱ་
འོད་སར་བྱི་དོར་དངོས་མི་བྱེད་པར་ཐམས་ཅད་དུ་ནི་སོགས་འདོན།

བྱགས་རྟེན་ལ་རབ་བྱང་རྩབ་མཚོད་རྟེན། མ་འབྱོར་ན་སྒྲུ་ཚོག་ །མཚོད་རྟེན་བྱང་རྩབ་མཚོད་རྟེན། །ཁང་བྱ་བཅེགས་པ། རྒྱལ་མཚན་ལྟ་བུ། འདི་རྒྱ་ཡུལ་ན་ཡོད། ལྷང་བཟེད་ཁ་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་
འདི་སྒྲུ་ཡིན། མཚོད་པ་གཡོ་མེད་པ་དེང་

སང་ལོག་འཚོས་མ་གོས་པ་དཀའ། ཡུད་མཚོད་ཉུང་དུ་འཐོར་བ་མི་རུང་བ་སྒྲར་ལྟར་གསུངས། ཡོན་ཆབ་འབྲལ་ལུགས་ཚང་མ་ཁ་སྐྱབ་ནས་བསྒྲིགས། རེ་རེ་བཞིན་ཁ་སྐྱོང་བཞིན་འབྲལ་བ་
གཅིག་ །ཡང་བཅེགས་ནས་རྒྱ་ཐིགས་འོག་མར་སྒྲུག་བཞིན་

འབྲལ་བ་སྐྱི་ལྟར་གསུངས། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་གསོལ་དཔོན་བསྐྱོས་མ་ཐག་པ་ལྟ་བུ་དགོས་ཞེས་བདག་གི་གླ་མས་གསུངས། འབྲལ་ལུགས་སྐྱི་ལྟར་གསུངས། བྱིན་རྒྱབས་དགོས་ཚུལ།

མཆོད་སྒྲིན་གྱི་གཟུངས་ལ་དོ་ཤྲོ་རབ་འཛུམས་གྱི་གཟུངས་ཀྱང་

ཟེར། འདིས་ཞིང་རབ་འབྱམས་སུ་མཆོད་པའི་སྒྲིན་ཆེན་པོ་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྱུངས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ཡིན། སྒྲུབ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱུངས་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་གྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ས་སྤྱོད་གས་གཙང་མར་སོགས་སྤྱི་ལྟར་གསུངས།

གཞན་ཡང་། ཏྲག་དུ། ལམ་རྒྱུད་། གཟུང་དགའ་བོ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཁྱུངས་མང་། ལམ་རྒྱུད་དང་འབན་གྱི་མཆོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་མ་གསུང་བར་མི་ཆོག་པར་གསུངས་གསུངས་ནས་
ལམ་རྒྱུད་བའི་རྣམ་ཐར་གསུངས། འབན་གྱི་ཐལ་མཆོད་

@009A ༄༄༅། །དེས་བོད་ཀྱི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་སོང་ཞེས་པ་དམ་པས་གསུངས་ཀྱང་ཟེར། འགའ་ཞིག་གིས་པཎ་ཆེན་ཤྲུག་གྲོས་ཀྱང་གསུངས་ཟེར། མཆོད་པའི་སྐྱེད་
དོད་ཕྱུང་ཞེས་པ་མཉེས་པ་ལ་འཇུག་པས་

འབན་གྱི་དེ་སྐབས་པའི་མཆོད་པར་འབྱུང་གསུངས། མ། ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱིས་གཟིགས་པས་གཤེགས་པ། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཆོད་ཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱར། ལྷའི་མཆོད་ཡུལ་

བསྟན་བས་ཚོགས་ཞིང་གསལ་འདེབས་

ཡིན། སྐྱེས་ནམ་མཁས་གར་བྱབ་ལ་བྱབ། ཚེས་ཉིད་གྱིས་གར་བྱབ་ལ་མཁུན་པས་བྱབ། དེས་གར་བྱབ་ལ་སྐྱེས་བྱ་བ། རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་པ་ལས་འཕྲོས། མཚུལ་ལྟ་བུ་ཁ་གང་སྐར་མ་མིན།
གསེར་གྱི་ས་གཞི་ལྟ་བུ་གསེར་གྱི་གར་བྱ་ཡིན།

འདི་ལས་འཕྲོས། མིང་གིས་བདགས་ཅམ་ཡང་གསུངས། ལྷོ་ཕྱོགས་ན་འབྲུག་པ་མ་མཐོང་བས་ཕུ་འདི་འཁེངས་བ་ཨི་སྲིད་ཅེས་ཡ་མཚན་བྱེད། དེ་བཞིན་རང་རེ་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་འདི་
ཅམ་ཡང་སྒྲོར་མི་ཕྱེད། ནམ་མཁའི་མཐས་བདུགས་

སྐབས། ཤར་ཕྱོགས་ན་ལོ་བསྐལ་བ་འབྱམ་ཕྱག་མང་པོར་སོང་ཡང་མཐའ་མེད། དེ་བཞིན་ལྷོ་ཕྱོགས་སོགས་ཕྱོགས་གཞན། དེ་དག་ན་དག་མ་དག་གི་ཞིང་གིས་ཁེངས་ནས་ཡོད། དེ་རྣམས་
སྒོས་སྒྲངས་ནས་ཕུལ། མཚོད་བ་རང་ལ་ཕན་

ཕྱིར་ཕུལ། སྔོན་ཏུ་ཞིག་གིས། རང་རེ་སྒྲ་མ་མཇལ་བ་འདི་ཁོང་རང་ལ་ཕན་པ་རེད་དམ་རང་རེ་ལ་ཕན་པ་རེད་ཅེས་ངོས་ཚུལ་ཡང་གསུངས། ཨྱ བདག་གཞན་ལུས་ངག་སོགས་རང་གིས་སྤྲིང་

ཐག་པ་ནས་རྒྱན་མིན་པར་ཕུལ་ན་དག་སྒྲོང་གི་

@009B ལྷག་པོའི་ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་ལྟང་བ་མི་འབྱུང་བ་ལ་བྱད་ཆེ། འོ་ན་རང་གིས་ཟས་གོས་སོགས་སྤྱད་ཆོག་གམ་སྒྲིམ་ན་རང་ཡང་བྱན་དུ་ཕུལ་བས། བྱན་གྱིས་རྗེ་པོའི་ཟས་བཟ་ལྟར་
ཡིན། ༥ ལུས་ཀྱན་ཞེས་པ་ཆོ་འདི་ཙམ་མ་བཟད་སྤྱི་བ་ཀྱན་གྱི་ལུས་འབུལ་

དབུ་མའི་བདག་འགོག་ལྟར་ང་ཙམ་ལ་ཐོག་མཐའ་མི་ཆོད་པས་ལུས་ཀྱང་དེ་བཞིན། ༥ ལུས་ཀྱི་ཁང་པ་ཞེས་པ་འདི་མན་གྲོས་སྤྱལ་བའི་མཆོད་བ། འདི་ཡན་གྲོས་མ་སྤྱལ་བའི་མཆོད་བ། ༥
ལུས་ཁང་སྤྱང་གཡོགས་མེད་པ། མཆོད་ལྷ་

དཔག་མེད་སྒྲོས། སངས་རྒྱས་ལ་ང་ཆོས་ལུས་བརྒྱག་མི་དགོས་ཀྱང་། རང་ལ་རྒྱ་མཐུན་གྱི་རྒྱ་བསྐྱབ་པ་ཡིན། ༥ ཡང་མཆོད་ལྷ་བཞི་རེ་སྒྲོ་ཚུལ་ཡང་གསུངས། མར་སྤྱན་འདྲན་པ་མ་བདེ་ན་
ཡར་འབུལ་བ་ཡང་ཆོག །འདི་ལས་

འཕྲོས། གཅིག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྱིད་ལྷས་ནས་ང་ཁྱ་བབྱང་མ་བདེ་ཚུལ་གླེམ་ལ་ལྷས་པར། ཁྱོད་གྱི་སྤྱུག་ལག་དེས་བྱངས་ཞེས་གསུངས་ཚུལ། འདི་ཡང་ང་ཁྱ་བབྱང་བའི་ཐ་མལ་གྱི་སྒྲུང་བ་

མ་ཁེགས་བའི་སྒྲོན་ཡིན། བྱུས་

གསོལ་གྱི་བྱངས་རྒྱ་བཀྲུང་འདི་ཡིན། བྱུས་ཁང་དུ་སྒྲོན་འདྲིན་སྐབས་བྱུས་རས་ཀྱང་ཕུལ། ༥ འཕགས་པ་ཀུན་དུ་བཟང་དང་སོགས་འདི་དག་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་སྒྲོན་ལམ་གྱི་སྒྲོབས་
ལྷན་ཡིན་པས་བཟང་། ཕྱི་མ་ཞིབ་མོ། ཕུར་

མ་ཕྱིང་པ་ཡིན། ཚོགས་ཞིང་མཆོད་པ་རྒྱ་གར་ན་མགོན་གདན་འདྲིན་པའི་ལུགས་སྒོལ་ཡུལ་ཆོས་ལ་སྒྱུར་རྒྱུ་སྒྱུར་གསུངས། སྒྲིན་རྣམས་ཞེས་པ་རྒྱ་གར་ཆ་བ་ཆེ་བས་སྒྲིན་བྱང་ན་དགའ་
བར་དཔེ་སྒྱུར། རྒྱན་མི་ཆད་པ་སོགས་མཆོད་པ་འབུལ་

@010A ༄། །མཁན་མེད་པའི་འོང་རྒྱལ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པའི་ཆར་བབས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲོན་ལམ། ཇི་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་སོགས་སྒྲན་མེད་པའི་མཆོད་གཡར་སོང་གིན་སོང་
གིན་མཆོད་པ་ཇི་རྒྱས་སུ་འགོ། ཡར་

སོང་གིས་སོང་གིན་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ཉམས་ལེན་སྒྲོབས་ཇི་ཆེར་འགོ་བ། དང་པོས་སྤངས་མ་བྱུང་པ་གཉིས་པས་སྤངས་བྱུང་པ་ཐབས་གྱི་ཆས་ཡིན། སྟོང་ཉིད་ཉོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱད་མེད།

གནས་སྐབས་དེ་ལ་མཆོད་ཐེང་གང་ཡིན་པ་དེས་

ཞིག་ཀྱན་ཁངས་པར་བསམ་དགོས། རྒྱལ་བརྒྱ་མཆོའི་སོགས་ངོ་བོ་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྒྲགས་དང་སྒྱུར། ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོ་གོང་བཞིན། ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོ་ཞེས་ཅིག་ཅར་དྲན་ལུགས་སོགས་སྒྲ་
ན་མེད་པའི་མཆོད་པར་སྒྱུར་

ནས་གསུངས། ཁ་དཔག་མེད་སོགས་རྒྱ་དཔག་མེད་ལས་འབྲས་བུ་དཔག་མེད་འབྱུང་ཕྱིར་ལས་དངོས་སུ་དེ་བཞིན་བསམ་མི་དགོས། དུས་གསུམ་སོགས་སྤྱི་སྒྲོམ་པའི་ཕུག་ །བྱང་ཆུབ་
སེམས་ཀྱི་གཞི་སོག་ཡོ་སོར་ཕུག་འཛལ།

སེམས་ཀྱི་གཞི་ནི་སེམས་དེ་འབྱུངས་པའི་དམ་པ་གོང་མའི་གདན་ས། བརྟལ་ཞེས་པ་བསྐྱས་པ། ལྷགས་དེ་ལ་ལྷགས་པ་།བཟང་ངན་སོ་སོར་སྒྱུར་ཏེ་དཔེ་བཅས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོ་
གནས་དང་རྟོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོ་སོགས་གསུངས། ༥ རྒྱབས་འགོ་

ཅིང་ནས་སྤྲིག་བཤགས་ཀྱི་འགོ་རྩགས། སྒྲོབས་བཞིའི་ནང་ནས་ནམ་པར་སུན་འབྱིན་རྒྱས་པ་འདི་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་མན་ངག་ཡིན། འདི་ཡོད་ན་ཆང་མ་དྲངས་ཡོང་། རྒྱབས་ལ་གཉིས་

འཛིན་བྱས་ན་སྐྱབས་འགོ་སྤར་ཡོད་གཏོང་།

@010B དགོན་སྡེ་རྣམས་ལ་བསངས་མང་པོ་བཏང་བ་འདི་མི་ལེགས། མདོ་ན་དགོན་མཆོག་བོར་ནས་ཤིང་གི་ལྷ་དང་དོའི་ལྷ་སོགས་ལ་གལ་ཆེ་བྱེད་པར་གསུངས། ༙ རྟེན་གྱི་སྐྱབས་ཀྱང་ནང་གི་སྐྱབས་འགོ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། གཙོ་བོ་རྒྱལ་བ་སོགས་

ལ་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད། ཐོག་མ་མེད་ལྡན་སོགས་ནས་རྣམ་པར་སྤྱན་འབྱིན་པའི་སྐྱབས། སྤྲིག་པ་བབྱེད་སྦྱལ། ཡི་རང་སོགས་ལ་སྤྲིག་པ་ཡོད་པ་ལྟར་དགེ་བ་ཡང་དེ་བཞིན་རིགས་འགོ། བདག་ནི་སྤྲིག་པ་མ་བྱང་སོགས་མ་བཤགས་པར་འཆི་

བར་འགྱོད་པ། སྤུ་མ་དང་འགྱོད་ལུགས་མི་འདྲ་བ། ནད་པ་གཅིག་གི་རིང་ལ་གསོན་པོ་བརྒྱ་ཟེར། མི་ལམ་ལ་གོ་ས་ཡོད་པ་ལྷུག་པོ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་མིས་ཀྱང་སད་དུས་མེད། མཛེས་དང་མི་མཛེས་དུ་མ་འདས། །ཞེས་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཡང་སྦྱར་

ནས་གསུངས། མི་ཟད་གང་ཡིན་སོགས་སྤྲིག་པ་དེས་བསྐྱུགས་ནས་བསྐྱད་ཡོད། རང་རིས་འགོ་བྱལ་བ་མི་བྱེད་འདུག་གཞན་བྱེད། བོད་འབྱུང་ཞིང་། །ཞེས་པ་བོད་ཁ་སྤྱོད་དེ་ནས་སྤྱིར་སྒྲུངས་

པ། ཅེས་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་ཅེས་ཀྱང་འཆི་བ་རིགས་

པས་བསྐྱབ། བདག་ནི་མལ་ན་འདུག་ཅེས་སོགས་འཆི་བའི་ངང་རྒྱལ་བསམས་ནས་འགྱོད་པ། གཤེན་རྗེའི་ཕོ་ཉལ་སོགས་དེ་ཆོ་ཆོས་མ་གཏོགས་གཞན་གྱིས་མི་ཕན་པའི་འགྱོད་པ། སྒྲིག་པ་
བསགས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོ་འདིའི་དོན་ཡིན།

འོན་ཀྱང་སྤྱི་མ་བསམས་ནས་སྒྲིག་པ་བསགས་པ་ཡོད་།སྤྱི་རྒྱལ་པས་ཅུ་གསུམ་ཁར་མཆོངས་པ་སྒྲུ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་གཟིགས་པས། རྗེ་བཙུན་མིད་ལས་ཀྱང་མི་རྩལ་པའི་དཀའ་
སྤྱད་དེ་འབྲ་གསུངས་རྒྱལ། ཅུ་གསུམ་སྤྱི་གཙུག་དང་

@011A ༄། །དཔུང་མགོ་གཉིས་ཏེ་གསུམ་ནས་ཐོན་ན་ཐར་པ་ཐོབ་བར་འདོད། བྱེད་ཤ་ཐོན་པའི་མིག་ཅེས་འཇིགས་པ་སྐྱེས་པས་མིག་ལ་ཤས་བཀའ་བ་བྱའི་དཔེ་བཅས་གསུངས། དེ་
བས་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་ནས་རྒྱལ་ཆ་བ་

དར་རྒྱུ་སོགས་གྱིས་ཏེན་གྱི་སྟོབས་འདི་ནས་འགོ་རྒྱུགས་། འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་གྱི་སྟོན་སྟོབ་པ། དེ་ཡང་སྟོབས་མེད་ན་མི་རྩལ་ཀྱང་། སྟོབས་ཆེན་སོགས། ཏེན་གྱི་སྟོབས་ངོ་མ་འདི་ནས་

ཡིན། གོང་གི་དེ་འགྲོད་པ་འབྱུང་བའི་

མཁུན་གསོལ་དང་། དགོངས་གསོལ་ཡིན། སྐབས་དངོས་ཆོས། ཆོས་མ་སྐྱེས་ན་སྐབས་མི་ཐུབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟོན་པ་སྟེ། །ཁྱིད་ཅག་ནམས་ཀྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །གསུངས། རྒྱུ་
དུའི་སྐབས་འགྲོ། དེའི་བསྐྱབ་བྱ།

འབྲིང་ལ་དེ་བཞིན་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་གསུམ། སྐྱེས་བྱ་རྒྱུ་དུའི་སྐྱོར་གསུངས་ནས། ཡང་དེར་སོང་ཟེར་གྲང་ང་རང་འདི་ལ་ཐོགས་ཡོད་པས་གཞན་དག་གྲང་འདི་ལ་ཐོགས་ཡོད་འགྲོ་བསམ།
ང་རང་རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་མཐོན་

པོ་ཞིག་བཤད་ཆོག་མོད། རང་གི་ས་མཚམས་ཤེས་དགོས། ༥ གཏམ་འདི་ཀུན་ལ་ཕོག་གྱུར་ཅིག །ཕོག་ནས་གོ་སྒོ་སྟེ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་གྲང་གསུངས་གསུངས། ༥ སྟེལ་བསྟོད་ཀྱི་སྐབས་
འགྲོའི་སྐྱོར་གྱི་ལུང་ཡང་འདྲེན་པར་མཛད།

༥ སྐུན་རས་གཟིགས་མགོན་པོ་གསུང་གི་སྐབས། བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་སྐུན་རས་གཟིགས་ཡི་དམ་དུ་བྱས་ནས་བྱང་རྒྱུ་གི་སེམས་ཨི་སྟེ་བ་ལྟ་བུ་འོ་བའི་རྣམ་ཐར་བཞིན། ལྷག་

པར་གསང་སྤྲུགས་ལ་དགའ་བ། དབང་ལ་

@011B དགའ་བ་ཆག་སྒོ་ཉི་འདོད་པ་ཡིན་གསུངས། ༔ གཙང་ནག་པ་བཙོན་འགྲུས་སིངྒེ་དང་ས་འདི་ངོར་ཆེན་མིན་ནམ་བཟླ་དགོས་གསུངས། སྐྱུ་པའ་ཆེན་གཤམ་མཛད་ཚུལ། ས་པའ་གྲིས།
བྱི་ལ་པོ་ཉིའི་དབང་བསྐྱར་རམ། །སོགས་གསུངས་པར། རུར། ས་སྐྱུ་པའ་ཆེན་བྱོན་ལགས་སམ། །དབང་གི་

ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་ལགས་སམ། །དམ་ཉམས་ས་སྟེང་བཀའ་ལགས་སམ། །ཞེས་བྱས་ཚུལ། དེ་ལྟར་ན་བསྟན་བཤེག་དམ་ཉམས་རང་ཡིན་ཚུལ། སྤྱིར་བསྟན་བ་ལ་འགོག་བདེན་ཡང་ཡོད་
པས་ཉག་པ་ཡིན་

ཟེར་དགོས། མིང་རྒྱང་བཏགས་ཡོད་ཡིན་ཡང་མིང་བཏགས་བྱ་བ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས། དེ་ལ་གདགས་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཡིན། ༔ ཐ་མལ་ནད་ཀྱིས་སོགས་གཞིན་པོ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་
པ་ནད་ཀྱི་དཔེ། གཡང་ས་སོགས་ཀྱི་དཔེ། ༔ རྒྱན་མཐའ་

བས་ཀྱང་འཆི་བ་དྲན་དགོས། ༔ ལོ་བཅུ། ལྔ་བཅུ་སོགས། ལོ་བརྒྱ། སྟེང་། ཁྱི་སོགས་ཀྱི་དུས་ན་རང་གང་དུ་ཡོད་བསམ་ན་འཁོར་བ་ལས་མེད་པས་སུན་ཡོང་། ༔ ཆོས་པ་བཟང་པོ་ལ་མིག་

སྒྲིམ་བྱེད་དགོས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་རབ་བྱུང་མཁའ་

བོའི་དཔེ་བཅས་གསུངས། སྔོན་ཆད་མྱོང་སྟེ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་འཁོར་བསྐྱུར། བརྒྱ་བྱིན་སོགས་བྱས་ཀྱང་སྤྱིང་པོ་མེད་ཚུལ། མངོན་ཞེན་སྐབས་གྲ་སར། དགོན། ཁམས་ཚན་སོགས་ལ་ཞེན་པ་
མི་རུང་། ༥ ཉེས་པ་ལས་སྤར་ཐོག

བ་ལ་ལའགས་པ་དང་སྒྲགས་པ་ཡིན། ༥ ཉིན་གསུམ་པར། ཚོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་སྤྱི་རའི་དོན་གསུངས། དག་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན་དག་བ་སྟོབས་ཆེན་བྱུང་བ་རྗེ་གྲང་ཐང་པས། ཉལ་
བཞིན་དག་ཆེན་ཞིག་བྱེད་ན། །སོགས་

@012A ༄། །གསུངས། མི་དག་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས་ན་སྤྲིག་ལྟར་ནམ་མཁའ་གང་བ་ཆར་བབས་པ་བཞིན་ཡོང་བ་མཛོད་ལས། དམག་ལ་སོགས་པ་དོན་གཅིག་ཕྱིར། །སོགས་
གསུངས། དབུལ་པོ་དེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་

ཀྱང་སྒྲུལ། རིན་པོ་ཆེའི་ནོར་བུའི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་བློར་བྱ་གཅིག་གིས་བྲིས་གོའོ། དེ་བཞིན་ཉན་རང་སྤྱོད་བོའི་དག་ཅུ་མང་པོ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་

གཅིག་གིས་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་མདོ་སྟུང་པའི་ལུང་བཅས་གསུངས།

ཡི་ཡང་འདི་ཉི་འགྲམ་གྱ་ཐོག་གཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐོག་མར་སྟོང་། ཉི་འགྲམ་ན་འབར་འབྱར་མང་བས་དཀའ། དེ་ནས་ཞིང་རབ་འབྱམས་ལ་སྟོང་སྟེ། གཉིན་པོར་འགོ་ཚུལ་ལས་བརྩམས་ཏེ་
ང་རྒྱལ་དང་སེར་སྒྲ་མགོ་མནན་ཞིང་གཉིན་པོ་

བསྟེན་པ་གལ་ཆེ། མ་མཐའ་དེ་ཡང་ཐོག་མར་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་གལ་ཆེ། བཀའ་གདམས་པས། ང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲིང་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆུ་མི་འབྱུང་། ཞེས་དང་། རྒྱན་ལས། ལྷ་ནམས་རུང་བར་བྱ་
བའི་ཕྱིར། །སོགས་ང་རྒྱལ་བཅོམ་ཚུལ། རྗེས་སུ་

ཡི་ཡང་གི་ཕན་ཡོན་མདོ་སྟུང་པ་ལས་གསུངས་པ། སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་གཞལ་བས་ཚད་བཟུང་རུང་། །རྗེས་སུ་ཡི་ཡང་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་དང་། དེ་འདོན་པ་བསྒྱུར་ཏེ།
སྟོང་གསུམ་(14c6) ‘ཕྱག་དོག་དེ་ནི་སོགས་བསྒྱུར་ནས་གསུངས། གཞན་

ཡང་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཉོན་མོངས་སོ་སོའི་གཉིན་པོར་འགོ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས། རྗེས་སུ་ཡི་ཡང་བཞེས་པ་ནི་ཡང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བ་ལ་ཟེར། སྤྱིར་བྱང་ཆུབ་ནི་

ཟད་དང་མི་སྐྱེ་ཤེས་པ། ཐར་པ་ཞེས་པ་ནི་ལས་

@012B ཉོན་ལས་ཐར་བར་རྩ་ཤེ་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དགོ་བ་རྒྱ་མཚོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས། ཚ་དམུལ་བར་རྒྱུང་
བསིལ་བྱ་ཕོག་པ་དང་། གྲང་དམུལ་བར། ཉི་འོད་ཀྱིས་རིག་པ་ཚུན་

ཕར་དེད་ན་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལ་བྱལ་སྟེ་དེ་དགོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་འབྲས་བྱ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་
ཀྱང་གསུངས། དེ་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ལས་བྱུང་། འགོ་ལ་

ཕན་པར་བྱེད་ནམས་སོགས་གསུངས། སེམས་ཅན་ཕན་པར་ཞེས་སོགས་ཕྱིན་དུག་ཆང་མ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བྱེད་ཡིན་ཚུལ། སྟོན་འཕྲུག་འདི་ལྟ་བུ་སྒྲོར་ལེན་བྱ་བཞིན་འདོན་ན་སེམས་ལ་
ཕན་པར་ཡོང་། སྟོན་འཕྲུག་འདི་ཡོངས་རྫོགས་སྒྲོན་ས་

བསྐྱོར་བྱལ་ན་རབ་བྱུང་གི་རབ་ཡིན། མ་མཐར་སྒྱུར་ཆོས་ཙམ་རེ་རྒྱན་དུ་བཏོན་ནས་སྒྲོ་སྒྱུང་དགོས། དེས་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སོགས་སེམས་ཅན་ལ་བསྟོ་བ་ལས་རང་ལ་མ་བསྟོས།

ཞང་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱ་གར་དུ་ནད་གཡོག་ལ་འཚང་ཁ་

བྱེད། ནད་པ་ཉོ་བ་ཡང་ཡོད། བོད་ལ་པ་མ་ཡིན་ཡང་བསྐྱར། འདི་ཉམ་ཐག་པས་སྒྲོན་ལམ་བྱར་དུ་མཛད། སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དེ་བཞིན་དུ། །སྒྲོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མ་དག་པ། །ཞེས་སོགས་
དང་། བསྐྱལ་པ་མཆོན་སོགས་མཛོད་ཀྱི་ལུང་རྒྱ་ཆེར་

གསུངས་ནས། མཆོན་བསྐྱལ་ཞག་བདུན། ནད་བསྐྱལ་ཟླ་བ་བདུན། ལུ་གཤི་བསྐྱལ་པ་ལོ་བདུན། ནས་འབྲུ་ཐམས་ཅད་ཟད། ཅུས་པ་བསྐྱོལ་བ་སོགས་ལས་མེད་ཀྱང་། ལས་ཀྱིས་གཟུངས་
པས་འཆི་རྒྱུ་ཡང་མེད་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་དང་། ཡར་

@013A ༄༄༅། །འཕེལ་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་གསུངས། འབན་གྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང་དེ་དགའ། སྒྲོན་ཡང་དགའ་ན་ད་ལྟ་ལོས་དགའ་ཞེས་འབན་གྱི་རྣམ་ཐར་ཡང་
གསུངས། སྒྲོད་ལམ་ཀུན་ཏུ་རང་རྒྱུད་ལ།། (14c6) འ (14c6) འ (14c6) འ

ཟློག་པར་ཤོག །ཅེས་སྤང་ཐང་ཆོག་བརྒྱད་མ་དྲངས་ཏེ་གསུངས། གཞན་སྒྲོན་མ་ཚང་གི་བྱར་ལ་གཡེངས་ཏེ། །རང་ཉིད་ངན་བ་དགུ་འཛོམས་ཀྱི་སྒྲོད་བས། །སོགས་བསྐྱལ་བཟང་གསུང་

མགུར་གྱི་ལུང་། ཚེས་གྱི་མེ་ལོང་སོགས་ས་སྐྱ་ལེགས་

བཤད་གྱི་ལུང་དང་། ལུ་ཏ་སའི་བྱའི་སྒྲིམ་རབས་ལྟ་བུ་བཅས་གསུངས། བདག་ལྟ་བུ་སྒྲིག་ནས་བསྟན་ཡོད་ཅིས་ཁངས་སྐྱུངས་པའི་གསུང་མང་དུ་བྱོན། མཁོ་དགུའི་སྐབས་ལྟ་རམ་དོ་རམས་
སོགས་ཞལ་གྲལ་ཡང་གསུངས། སེམས་བསྐྱེད་ནི་སྟོན་

ལམ་ནམ་པ་ཡིན། སྤིང་རྩེ་པད་དཀར་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚོའི་རྩལ་གྱིས་སྟོན་ལམ་ལྟ་བུ་བརྒྱ་བཏབས་པ་ལྟར། བསྟོ་སྟོན་གྱི་བྱུང་པར་ངོས་འཛིན་ཡང་གསུངས། ཐམས་ཅད་བཏང་ཡང་མི་
ཆོམ་པ་ལྟ་བུ་རིའི་བྱས་ལྟག་གཡས་པ་བཅད་ནས་བཏང་ཡང་མ་

སྐངས་པར་སྤྱི་བོར་འཛོག་སྟེ་ཕུལ་དགོས་ཚུལ་བྱས་པར་བྱགས་ལྷུ་མས་ཏེ་ཐེག་དམན་ལ་ལྟུང་ཚུལ། སྟོན་ཡང་མོས་པ་དམན་པས་ཐེག་དམན་དུ་ལྟུང་། མིང་གིས་མཁས་པ། དཔའ་བོ། ལྷག་
པོ་ཚང་སྤྱ་བརྒྱག་ཚུལ། ཁ་ཏས་ཅི་ཞིག་ཅིས་

པའི་ཁ་ཏ་ནི་བསྐྱུང་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཅིས། ལུས་ཁྲུ་བཞི་པ། ཁ་སོར་བཞི་པ་འདིས་ཕུང་། ལྷ་མ་ཞང་གིས་གན་མོ་ཞིག་ལ་ངན་འབྲེལ་ཨི་འཛོག་དགོངས་ཏེ་ཞིང་སྟེང་རྟ་རྒྱགས་ཀྱང་ཁོང་ཁྲོམ་

ཐོས་པས་དན་འབྲེལ་ཡང་བཞག་མ་ཐུབ་ཚུལ། མིད་

@013B ལས་དག་བཞེས་དང་ཚོད་པའི་སྐབས་ཁོང་སྒོ་མ་འབྲུངས་ཚུལ། གླིང་ཞེས་པ་རྒྱས་མཐའ་བསྐྱོར་བ་ལ་ཟེར། ང་ཚོ་འཇམ་བུའི་གླིང་འདི་རི་འབྲུང་ཙམ་གྱི་སྒྲིང་ན་ཡོད་པ་རེད། རྗེ་ཉིད་
གྱིས་གོག་ཚང་གཉིས་དམག་བརྒྱག་ཚུལ་གཟིགས། དེ་དང་རང་རེ་འཇམ་

བུ་གླིང་པའི་དམག་འདྲ། ཀུན་གྱི་བྲན་དུ་ཞེས་པའི་སྐབས། ཉོན་མོངས་སྟོབས་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་དཔོན་བྱེད་སྟམ་པ། ལྷག་བསམ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་རྩལ་རྩོགས་པ་ན་སེམས་རྒྱང་ཚུལ། སྐད་
ཅིག་མའི་སྒྱུར་བའི་བཤད་བྱ་རྩ་བའི་གཞུང་

བཅས་གསུངས། འབྲུང་བ་ཆེན་པོ་བཞེས་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་ཚུལ། སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་བླངས་པའི་སྐབས་ཀྱང་བླ་མས་འཇུག་སྟོམ་ལེན་དགོས། ཨ་ ཇི་ལྟར་སྟོན་གྱི་སོགས་གྱི་སྐབས། སྟོན་རྗེ་
བཙུན་འཇམ་དབྱངས་རྒྱལ་པོ་ནམ་མཁའ་འབྲུངས་

པ་ན་ཇི་ལྟར་ཐུགས་བསྐྱེད་པ་སོགས་དཔེར་སྒྲུར་བ། ལམ་རིམ་མེད་ན་ཐོས་པ་སྒྲོམ་དུ་མི་འགོ་བ། གང་ཐོས་དེ་ཉིད་བསྒྲོམ་བྱར་གཞུང་འདིས་འབྲུབ་ཅིས་པ། བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་སོ་

སོར་འཛིན་པ་འདི་བསྟན་པ་འགལ་མེད་དུ་རྟོགས་

པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ས་ཀྱི་གཙོ་བོ། འབྲེམ་གྱིས། ང་ཐོས་དུས་(14c6) འི་(14c6) འི་(14c6) འི་(14c6) མོགས་བྱངས་ཏེ་ཐོས་དོན་བསྐྱོམ་པ་གལ་ཆེ་ཆུང་། ཉིད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཡང་གསུངས། རིམ་
པ་བཞིན་དུ་ཞེས་པའི་བསྐྱབ་ཆུང་། སེམས་མ་གོམས་པར་ལྷུས་གཏོང་བཟེ་ཡང་། རོ་ཐོག

གྲི་བརྩུགས་ཀྱང་ཨ་ཆ་ཟེར་བས། བསམ་པ་སྐྱོང་དགོས། སེམས་ཡང་ཡང་བསྐྱེད་པ་མི་འགལ་བ། སྟོན་པའི་རྣམ་ཐར་བཞིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་པར་སྟོན་པ་སྟོན་པས་

པ་སྐྱེའི་སྟོང་རིན་སྐྱེས་རབས་ཚད་མེད་པ་སྟོན་

@014A རྒྱུ་། ཁྱིལ་ནི་སྤྲོད་བས་(14c6) དང་ས་གཞིས་(14c6) མཆུག་གིས་བདག་འབྲས་དང་ས་པ་སོགས་མཛོད་ལྟར། དེར་སར་རྒྱན་མར་དུ་ལབ་པ་ན་ཡུབ་སོབ་ཅིད་ཟེར། གླེ་པོ་
མར་དུ་སྐྱུ་བ་ལ་སོགས་ཙམ་འབྲེལ་གྱི་ཕུར་། འདི་ལྟར་གཟེར་ས།

བསྟོད་ལས་འཕྲོས། ཚེས་འཆད་སྐབས་ཀྱང་སྐབས་རེར་སྟོ་བ་སྟེས་སུ་བཅུག། །སྐབས་རེར་གཟེངས་བསྟོད་དགོས། དག་བཤེས་ཞིག་གིས་གན་མོ་ལ་ཚེས་བཤད་པས། གན་མོས་པཱོ་^(shn'I)

པའི་ཕན་ཡོན་བཤད་ན་དག་བཤེས་བྱིད་མ་ཟད། ང་ཡང་

འགྲོས་ཞིག་འདུག། སྒྲིག་པའི་ཉེས་དམིགས་བཤད་ན་ང་མི་དགོས་དག་བཤེས་བྱིད་ཀྱང་འགྲོས་དགའ་མོ་རེད་ཟེར་ཚུལ་ཡང་གསུངས། སྒྲིས་དབང་ཞེས་པ་སྐབས་ཀ་ལེགས་ཚུལ་ཞིག་གིས་
ཞེས་པ་ཡིན། ཕན་ཡོན་བྲན་ཏི་དགའ་བ་བསྐྱོམ། དཔེ་

ཆོས་ཀྱི་སོས་དུས་མེད་པའི་ནད་པ་སོགས་གསུངས། ཡང་ཤི་ཡང་སྐྱེ་ལ་སུན་རྒྱ་ཞིག་དགོས། ཐོག་ཟམ་ལ་སྒྲིགས་ཟེར། ༥ སྒྲོ་བ་འདིའི་ནང་ན་ཡང་ལམ་ཡོངས་རྩོགས་ཡོད། འགྲོ་བའི་མི་
ཤེས་རབ་རི་བདག། ཅིས་སོགས་སྐབས་འདི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

དངོས་གཉེན་མིན་ཡང་འདི་མེད་ན་ཤེས་སྒྲིབ་སྔོང་མི་རུས། ༥ མར་གྱི་ཉིང་ཁུ་ཞེས་པས་འདི་བསྟན་པའི་སྒྲིང་པོ་ཡང་ཡིན། བྱང་སེམས་ངོ་མ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ནམ་པ་ཙམ་བསྐྱོམ་པས་ཀྱང་འབྲས་
བྱ་ཆེ། རྒྱལ་སྤྲུལ་གྱི་སྒྲོད་པར་འགྲོ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ལ་

རག་ལས་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས། ༥ ལེའུ་བཞི་པ། བག་ཡོད་ལེའུ་བདག་གི་སྒྲ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་བ་ལ་སྒྱུར། རྒྱ་འགྲོལ་དུ་དགོས་པའི་སྤྲད་ལེའུ་དང་པོ་བཞི་

སྒྱིན་པ་ལ་སྒྱུར། སྒྱིན་པ་བྱུང་དུ་མེད་པ་བསྐྱོད་བའི་ལེན།

@014B ཡིན། ལས་གྱིས་ཞེས་པ་ལས་ཀས། མི་གང་བྱང་ཆུབ་ (14c6) འི་ (14c6) འི་ (14c6) འི་ (14c6) ཞེས་པ་ཁོང་གིས་བཤད་མི་ཐུབ། འདི་འགྲེལ་པ་ན་ཡང་མེད། ངོས་གྱིས་རྗེས་ཞིག་ལ་
ཤེས་བྱུང་། དེ་གང་ཡིན་ན་ཤུ་རིའི་བྱ་ཁོང་གིས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་འདོར་ཀྱང་ངེས་འབྱུང་མདོར་

བས་ཐར་བ་ཐོབ་པ་ཡིན། དེའི་རྒྱབ་ནོན་རིགས་པ་གྱི་དོན་ལྟེན་ལ་འབྱོར་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ངོ་བོའི་སྐྱབས་འདོད་ཅེས། སེམས་གཅིག་ཡིན་དགོས། རྒྱ་གཞན་
དོན་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་ལས་བྱུང་བས་རྒྱ་མིང་འབྲས་ལ་

བཏགས་བ། བྱང་ཆུབ་དོན་གཉིར་གྱི་འདུན་པ་གྲོགས་ཡིན་པས་གྲོགས་མིང་གྲོགས་ཅན་ལ་བཏགས་པ་ཡིན། མར་ཤེས། རྒྱིན་བློ། རྒྱིན་གཟོ། ཡིད་འོང་གི་བྱམས་པ། སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་མ་བུ་
གཅིག་ཕུ་ལ་བརྩེ་བའི་བརྩེ་ཉམས་རྗེ་གས་ན་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆ་ཚད་

རྗེ་གས་པར་ལམ་རིམ་ནས་གསུངས། ང་ཆོས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉན་རང་ལ་ཡོད་པར་འདོད། འགའ་ཞིག་མེད་པར་བཞེད་པ་ནམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲིང་རྗེ་དམན་པ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་བསམ། ང་

ཆོས་སྒྲིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྒྲིང་རྗེ་ལྷག་བསམ་གཉིས་མི་

འདྲ། ཕྱི་མ་འདི་རྗེས་བྱ་དཔའ་བོ་གཡུལ་དུ་ལུས་པ་ལ་ཕ་དཔའ་བོ་གཡུལ་དུ་ཞུགས་པའི་དཔེ་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན། མདོ་ན་ཡོད། ལྷག་བསམ་དང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་ཀྱང་གཅིག་མི་
གཅིག་འདོད་མཁན་མང་། ང་ཆོ་སོ་སོར་འདོད་མཁན་ཡིན། སེམས་བསྐྱེད་ས་

མཚམས་ཀྱིས་ཕྱེ་ཚུལ་དཔེ་ས་སོགས་ཉེར་གཉིས། གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱེ་ཚུལ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་ན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་བརྟན་པར་འགྱུར། བྱང་སྒྲོམ་སྒྲངས་ནས་བཟོད་པ་མ་
བསྒྲོམ་ན་ཉེས་དམིགས་ཡོད། བརྩོན་འགྲུས་མ་བརྩོམ་ན་ཡང་

@015A ༄༄༅། །ཉེས་དམིགས་ཡོད། མི་རྟག་པ་ལ་སྒོ་སྤྱངས་པ་སོང་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱང་བ་སོགས་གང་ལ་ཡང་དྲན་ཅམ་དྲན་ཅམ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་ཕན། ཞི་བ་ལྷ་ཁོང་ལྷ་བྱས་
ཀྱང་མི་རྟག་པ་བསྒྲོམ་དགོས་ན་བདག་ལྷ་བྱས་

ལྷ་སྒྲོམ་ཅི། སྤྲིག་པ་གསོག་པ་ལ་ངན་འགྲོ་སྟོབས་ཆེ་བདུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱི་ཁོང་སྤོལ་སྟོས་དང་གསུངས། དེ་ཆ་བདག་གིས་ཞེས་སོགས་ཞི་བ་ལྷ་ས་ཁོང་རང་ལ་གསུངས་ཀྱང་། རང་རེས་རང་

རེ་ལ་སྐྱར་དགོས། ན་ཞེས་རིགས་ལམ་རྟགས་བཀོད་པ་

ཡིན། རུས་སྒྲལ་གྱི་དཔེ་འདི་འདྲལ་བ་ལུང་ནས་གསུངས། འདི་ལ་སྐྱར་རྩལ་བཅུ་གཅིག་ཡོད་རྩལ་སོགས་དཔེ་དོན་སྐྱར་རྩལ་གསུངས། ༥ རྟིག་པ་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་དགེ་བའི་ལས་ལ་
གསོས་འདེབ་པ། དཔེར་ན་ཁང་པ་འདི་འབྲུས་གང་བ་

ལ་རྩལ་ཐེགས་སྤྲོས་བརྒྱན། ཉི་ཟེར་ཕོག་སྟེ་སྐྱ་གྲུ་འབྲུངས་པ་ལྟ་བུ། རང་རེ་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་ལ་རིག་འཕུལ་ཆེ། བསྐྱབ་མཁན་མེད་པར་དྲན་རྒྱ་གྲོད་པ། དཔེར་ན་རྒྱ་མ་གྲོས་པས་མི་
ཆོག་ །ཁོ་རང་གི་བྲག་གིས་བརྒྱངས། །ཤ། ཆོལ། སྒྲན་

སོགས་བསྐྱེས་ཏེ་བ་བཞིན། མི་དགེ་བ་ལ་དེ་ལྟར། དགེ་བ་ལ་སྒྲིན་པ་རེད། དཔྱལ་བའི་ལྷགས་སྟིག་གི་ས་གཞིར་མི་བྲུ་གང་པ་རྒྱན་དུ་འབར་པ། ཟས་སུ་ལྷགས་ཀྱི་ཐོ་ལུམ་བ་པ། སྒྲོམ་དུ་ཁྲོ་
རྒྱ་ཁོལ་མ་འབྱུང་བ། འདི་ཐམས་ཅད་ཐུན་མོང་ཡིན།

ཕན་པའི་ས་ཞེས་པ་གནས་སྐྱབས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བ་དང་། དེའི་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱུང་བ་དཀའ་བ་ལ་བག་ཡོད་གལ་ཆེ་བ། དེ་ལ་ཉོན་མོངས་ལ་བག་བྱེད་དགོས་པ། ༥ ཉོན་མོངས་པས་

བྲན་བཞིན་བྱས་ཀྱང་མི་ཁྲོ། བཟོད་པར་བྱེད།

@015B སེམས་ཅན་གྱིས་སྤྲན་བྱ་བྱས་པར་ཡང་མི་བཟོད་པར་ཁྲོ། ཚས་ཤི ༥ དང་སེམས་གཉིས་རྟོ་རུས་བྱུག་པ་དགོས་ཚུལ་ཡང་ཞིབ་པར་གསུངས། དམུལ་མེས་དམུལ་སྤྱང་ཁོ་རང་མི་བསྐྱེག་པ་
བདག་འབྲས་བསྐྱབ་ལུགས་ཤིག་ཡིན། གྲུང་རྒྱལ། གྲུང་ནག །རང་བཞིན་

འཆི་བས་སོགས་ལྷག་མ་རོལ་གསོད་བའོ། །སོགས་དང་སྤྱར། ལྷ་སྟོལ་བཏོད་པ་ནི་ཆེད་མངགས་སྤྲ་བཟོས་ཏེ་ངོམ་པ། ཤ ཉོན་མོངས་འཛོམས་བྱེད་ཅེས་པ། འདི་ཁོང་ཁྲོ་མིན་ནམ་ཞེན།
འདི་ཉོན་མོངས་འཛོམས་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཉོན་མོངས་མིན་ཞེས་

ཞིབ་ཆ་མཛད། ཤ ཉོན་མོངས་ཉོན་མོངས་ཞེས་ལན་གཉིས་སྤྱང་བསྟོད་པའི་ཆོག་ཡིན་ཞེས་བདག་གི་སྒྲ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས། གོང་རྣམས་བསམ་པ་དང་། དོན་བསྟུ་འདི་ལག་ལེན་
ཡིན། ཤ ཉོན་བག་ལུ་ལྷ་བ། སྤྲན་དབྱེད་བསྐྱེག་པ་ཅམ་གྱིས་ནི། །

སོགས་བྱངས་ནས་སྤྱི་བཤད་མདོར་བསྟུས་གསུངས། བསྐྱེག་མཁན་སུ་ཡིན་ན་ཞོགས་པ་ནས་དགོང་མོ་བར་ཆོས་འདོན་ཡང་སེམས་སྟེང་དུ་མ་བསྟོར་བས་ལན་པ་ཡིན་གསུངས། འདིར་བྲན་

པ་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལུ་ འདི་བྱང་སྒྲོམ་ཙམ་མིན་པར་

སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཀ་ལ་གལ་ཆེ་བས་སྒྲོན་གྱི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལུ་ཡན་ཆད་བཟུངས་ནས་སྒྲོར་བར་མཛད། སོ་ཐར་ལ་ཡང་གལ་ཆེ་བ། དེ་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་ཆེན་པོ་
ཡིས། །སོགས་ཀྱི་ལུང་གསུངས།

བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་ཕྱིར་སེམས་བསྐྱང་། སེམས་བསྐྱང་ཕྱིར་དེ་དང་ཤེས་བསྐྱང་། སེམས་ཀྱི་གྲང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས། བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་གྲོགས་ངན་པ་ལ་འཇིགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལུང་ཡང་
གསུངས། ཞི་གནས་ཀྱི་དེ་དང་པོ་མིགས་ཏེ་མི་བཞེད་

@016A ༄། །པ་ཡིན་ཀྱང་། འདིར་དམིགས་ཏེན་བསྐྱབ་གསུམ་སོགས་གང་ཁས་བླངས་པ་ལུས་ངག་གི་སྒྲིབ་པ་མི་བཞེད་པ། འདིའི་ཤེས་བཞིན་ཡང་དག་མི་དག་སྒྲོ་གསུམ་ལ་བལྟ་
རྟོག་བྱེད་ཅིང་དཔྱོད་པ་ཡིན། ལྷག་དང་སེངྒེ་

སོགས་ཀྱི་སྐབས་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཡོད་པ་ལ་སྒོག་ཆགས་གདུག་པ་ཅན་གྱིས་མི་གཞོད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་སེངྒེ་བཟང་པོའི་མ་སེངྒེས་མ་ཟོས་པ་ཁོང་ན་ཡོད་པའི་ཕུ་གུའི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་ཀྱི་

སྟོབས་ཀྱིས་ཟམ་རྒྱས་པས། སེང་དེ་བཟང་ཞེས་བདགས་ཚུལ་

སྒྲ་མའི་གསུང་ལས་ཐོས་གསུངས། སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་པ་སེམས་བྱུང་ཡིན་མི་ཟེར། སེམས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་སེམས་ཅན་འཇིག་རྟེན་དང་། །ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས་གསུངས། འདིའི་
རིགས་པ་ཡིན། མོ་ཚོགས་དང་མོ་ཚོགས་གཉིས་

ཀའི་འགྲེལ་གསུངས། མེས་ཀྱི་སེམས་ཡིན་པར་ཞེས་པའི་སྐབས། བོད་སྡེ་རབས་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་ཡིན་ཟེར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པ་ལས་སེམས་ཡིན་པར་
མི་བཞེད། བོད་སྡེ་རབས་པའི་ལྟ་བ་

ནལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན། དེ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་ལྟ་བ་ཡིན། སྟོབ་དཔོན་པལ་ཐལ་འབྱུར་བ་ལོས་ཡིན་ཀྱང་། ལྟ་བ་ཞི་འཚོ་དང་སྟོབ་སྟུན་ནས་མཛད་པ་དེ་སྐབས་བསྟན་པ་
གསར་དར་སྐབས་ཡིན་པས་ལྟ་བ་མི་འདྲ་བ་མང་

པོ་མི་འབྱུང་ཆེད་ཡིན། རྒྱལ་པོས་ཀྱང་ལྟ་བ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་འཚོའི་ལྟ་བ་བྱེད་དགོས་པར་བཀའ་བཅད་མཛད། སྟོན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོ་ནམས་དང་། ཆ་པ་ཆོས་སེང་སོགས་ཀྱང་ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་པ་

ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བ་གསར་དུ་པ་ཚབ་

@016B གྲིས་བསྐྱར་བ་བོད་དུ་འགྲོ་དོན་མ་དར་བར། ཤ་རབས་ཁྱིད་གྲི་ལྟ་བའི་འཛོག་མཚམས་བྲིས་ནས་སྐྱར་གསུངས་པ་ལྟར་བསྐྱར་བས་བྱགས་ཕྱོགས་ཏེ་སློབ་མ་རྣམས་མངགས་ནས་ཤར་
པ་ཡང་བཏིགས་པ་རེད་གསུངས། ཉ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་དགོ་ཕུག

གིས་དགོ་ཀན་ལ་མི་ཤིས་གར་ཡོད་བཟོད་རྩལ་གྱི་ཉམས་མཚར་ཡང་གསུངས། ཕྱིན་དུག་སེམས་ལ་རག་ལུས་རྩལ་སོ་སོ་ནས་རྒྱས་པར་གསུངས། མཚམས་ལ་བསྐྱད་ཀྱང་ལྟ་ཨི་འགྲུབ་
བལྟ་བ་མ་རེད། གྲངས་ཤིག་བསགས་ནས་མགོ་འབྱུད་འདོད་པ་རེད་

དོན་མེད་གསུངས་ཞེས་པར་འགའ་ཞིག་གིས་དོན་ཆེན་པོ་མེད་ཅེས་དགོངས་གཞི་འཛོག་མཁན་ཡང་ཡོད། དོན་པོ་མཆོག་ཅེས་པ་འགག་མདོ། སེམས་བསྐྱང་བརྟུལ་ཞུགས་ཞེས་པ་འདི་ཁོང་
གི་རང་ལུགས་ངོ་མ་གསུངས་འདུག། ༙ མ་དངས་དྲོལ་བ་འདི་

སེམས་བསྐྱང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན། འདི་ནས་སེམས་བསྐྱང་ལུགས། (MDRA) ངས་དྲོལ་བའི་དཔེ་བྲིས་པའི་བྲོད་ལྟ་བུ། སེམས་ནི་ནམ་ཡང་ཉམས་མི་བྱ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་རྒྱལ་པོ་ལ་

གདམས་པའི་མདོའི་བྱངས་གསུངས། དེ་བཞིན་སྟོངས་

པས་སོགས་ཤེས་རབ་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས། ཤེས་བཞིན་མིད་པའི་སོགས་བསམ་གཏན་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས། ཐོས་དང་སོགས་ཚུལ་བྲིམས་གྱི་མི་མཐུན་སྟོགས། ཤེས་བཞིན་མིད་པའི་སོགས་
རྒྱལ་ཁྲིམ་རིན་པོ་ཆེས་དྲན་པ་ཉམས་པ་ལ་སྒྱུར།

བྱུང་ཆ་མེད་པོ་ཆེས་ཤེས་བཞིན་མེད་པ་ལ་སྐྱེད། ཤེས་བཞིན་བསྐྱེད་བའི་སྐྱབས་སུ་བྱན་པ་བསྐྱེད་དགོས་པ། དེ་བས་བྱན་པ་སོགས། ཉིང་འཛིན་བསྐྱབ་སྐྱབས་ཤེས་བཞིན་གྱིས་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཉོར་བུ་ལ་བཞུས་ཀྱང་། ཆོག་། དེའི་རྒྱན་པོ་ལ་བཞུས་ཀྱང་།

@017A ༄། ཁོ་ག་པ། རི་རྒྱུད་དུ་ (14c6) ཞེས་གསུངས། ཕྱི་འོ་རྒྱུན་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་མེད་ན་དྲན་པ་བསྐྱུང་མི་རུས། ཕྱི་འོ་རྒྱུན་དག་བའི་བཤེས་གཉིན་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱུང་བ་ནི།
སྒྲ་མ་དང་ནི་སོགས། གནས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་བརྟེན་

དགོས་ཚུལ་ཡང་འདི་ཡིན། གནས་སྒྲུ་མ་ལ་ཆབ་ཁང་དུ་འགོ་བ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་སྒྲོང་འདོམ་བཞི་བཅུ་ཚུན་འགོ་བ་གཉིས་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་འབྲི་དགོས། མཚོག་གསུམ་

རྒྱུ་ལྟར་པ་ཡོད་ན་འགྲོར་མི་ལྟར་། སངས་རྒྱས་

བྱང་སེམས་ཙམ་མ་ཟད་ངན་པ་ཡང་ཤེས་མཁན་མང་དུ་ཡོད། ང་བཟང་པོ་ཡིན་ཡང་ཤེས་མཁན་མི་འདུག་ཟེར་གྱང་ཤེས་མཁན་མང་པོ་ཡོད། ལྷན་པ་ལྷས་སྒྲོགས་ཟེར། འོང་བར་འགྱུར་འདི་
ཡན་བྱན་པ་བསྐྱུང་བ་ཡིན། འཇིགས་དང་དགའ་

སྟོན་སོགས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་བག་ཡངས་གནང་བ་ཡིན། ཨྱ འདི་ལྟར་སྒྲིན་པའི་སོགས་འགྲེལ་པ་ལྟར་དང་། འདི་དགའ་བ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཤེས་བྱུང་། ཇི་ལྟར་ན་མི་འཇིགས་པའི་སྒྲིན་
པའི་ཆེད་དུ་རྒྱན་སྒྲུབ་ཅང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་ཟབ་

བཤད་དུ་གསུངས། བྲེ་མོའི་གཏམ་ནི་སོགས་རྣམ་གཡང་བསྐྱུང་བ་ཡིན། བྲེ་མོའི་གཏམ་སྒྲོ་ནས་བཤད། ཉིན་པར་ཐམས་ཅད་བཤད། དགོང་མོ་མ་གཉིད་པར་བཤད། གཉིད་ནས་གྱང་
བཤད། སང་བྲིད་གང་བཤད་ཅེས་དྲིས་ན་

དོན་བཤད་རྒྱ་ཡང་མེད། ང་རྒྱལ་འདི་ནི་དགྲ་གསུམ་མོ། །ཞེས་རིན་ཐྱེང་ལས་གསུངས་རྒྱལ། རྒྱགས་པ་རང་གི་ངོར་རྒྱགས་པ་དཔེར་ན་ཡོན་ཏན་ཡོད་ཆོག་བསམ་པ་ལྟ་བུ། བཤེས་སྒྲིང་

ལས་རྒྱལ་པ་ལྷ་གསུངས་ཚུལ། སྒྲོར་འབྲིན་

@017B བསྐྱ་སེམས་གཅིག་ཏུ་བཤད་ཚུལ་ཡང་ཡོད། གཡོ་སྐྱ་སེམས་བྱང་གཉིས་ཡིན་པ་མཛོད་ལྟར། ལྷ་ལོག་དང་ཚོད་སྐབས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་གནང་བ་ཡོད། བདག་སེམས་རིམ་གྲོ་
སོགས་མཐོ་འདོད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མི་རུང་། ལོ་ཤུག་པས་རྒྱ་སེར་འཁོར་

བར་ཆོགས་བཅག་པ་ལྷ་བྱ་མི་རུང་བ་མེད། མེས་བྱི་བརྟོལ། མོད་ཆེ་ཀ་ལི་འབྲུག་པ་སོགས། ཤིན་ཏུ་ངེས་དང་སོགས་བསྐྱབ་དགོས་པ་ནུམས། བརྟན་དང་སོགས་བསམ་སྒྲོར་ཇི་བརྟན། དག་ག་
ཆོས་སྤྱད་ནི་སྒྲིན་སོགས་པ་ཡིན་པས་དེའི་མི་མཐུན་

ཕྱོགས་ལ་ཆགས་བ་སྒྲོང་ཕྱིར་བྱ་ཆོད་ཤ་ལ་སོགས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འདོད་ཡོན་ལྷ་ལ་ཆགས་པའི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་ལུས་ལ་ཆགས་པ་ཆེ། གནས། གོས་། ཟས་སོགས་ཆང་མ་
འདིའི་དོན་ཡིན། ཏུ་བྲེལ་བརྒྱ་དེང་ཀྱང་ཡོང་རྒྱ་དེ་

རེད། འབྱུ་ ཏུད་འགྲོ་སོགས་ཀྱང་ལུས་ལ་གཅིས་པ། གང་དག་ཏུད་འགྲོར་བསྐྱལ་མང་རྒྱལ་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་ལྟར། ང་འདི་སྐབས་རི་ལུས་དང་། སྐབས་རི་སེམས་དབྱེ་དཀའ། ན་

སྐབས་ངན་ཞེས་པ་དང་། ལུས་འདི་བཟེ་རྒྱ་བྱང་ན་

སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུ། ཉིས་ན་ཞེས་པ་གཅིག་ན། གཉིས་ན་ཞེས་པའི་དེ་ཡིན། བྱ་ཡི་སྒོ་སོགས་ཀྱི་སྐབས། ད་ལྟ་མི་ལུས་ཐོབ་སྐབས་མི་བསྐྱབ་ན་སྤྱི་ནས་དུད་འགོར་སྤྱིས་ན་མ་ཁི་འདོན་པའི་ཁ། ལྷག་
འཆ་ལ་བའི་ལུས། ཆོས་ཉན་པའི་རྣ་བ་དང་

ཤེས་པ། གསུང་རབ་བལྟ་བའི་སྒོ་མིག་སོགས་གང་ཡང་མེད། ད་ལྟ་ཡོད་དུས་འབད་དགོས། དར་རྒྱུ་ཁུ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་ཤེས་ན་རིགས་པར་བྱའི་ཞེས་པ་དེ་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་ཞིག་རེད་ཅེས་
བསྟོད་པའི་དོན། མིག་གིས་སེམས་ཅན་

@018A ༄། །སོགས་མིག་གི་བལྟ་རྒྱུ་ལས། མིག་ལོག་མི་བལྟ། དུད་འགོས་ཀྱང་ཤེས། ཁྱི་ལྟ་བུས་ཤེས། སེམས་ཅན་དགའ་བར་བྱེད་པ་ལས་འཕྲོས། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་འཛིན་བྱ་གཅིག་པའི་
སྒྲུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསུངས། ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་

སོགས་སྤྱ་བྱ་ཉར་མ་སྒོ་བ་རྒྱན་མི་ཆད་དུ་འོང་། རྗེ་བའི་ཨ་ཙ་ར་མ་རྩའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱང་གསུངས། བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་གནང་ཞེས་པའི་སྐབས། དེའི་གཞི་གནང་ཡང་མི་དགོ་བ་དེ་མ་

གནང་། དད་དཔོན་སྒྲིང་སྒྲོབས་ཆེན་པོས་མིན་ག་མདུང་བྱང་ཅན་

བསད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོག་སྒྲོག་སྒྲོག་སྒྲོག་ཟེར་མི་ཉན། (14c6) 'ཟ་སྒྲོང་ས་ཉེས་ན་ཁ་གང་ལ་ཉེས་པ་ཉི་ཤུ་ཙམ་རེ་འབྱུང་། བསྐྱུང་དགའ་ན་ཡང་ཡུ་རྟུ་ལགས་ཟེར་དུས་བྲན་དགོས། མ་གྲུས་
པས་མི་ཆད་དག་ལ་ཡང་དེང་སང་ཆོས་ལའགད་དགོས་པའི་དུས་

རེད། མདོ་སྒྲགས་ངོ་བོ་ལ་མཆོག་དམན་མེད། བརྗོད་བྱ་ལ་མཆོག་དམན་ཡོད། ཨ་ ཉིན་ལྔ་བར། སྒྲི་བཤད། བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱུང་བ་ལ། སེམས་བསྐྱུང་དགོས་པ། དེའི་ཕན་ཡོན། མ་
བསྐྱུང་བའི་ཉེས་དམིགས། དེ་བསྐྱུང་རྒྱུ་ལ། ད་ལ་བྲན་པ་

ཤེས་བཞིན་བསྐྱུང་བ་གལ་ཆེ་བ། དེ་བསྐྱུང་རྒྱུ་སོགས། དེ་ལས་འདས་ན་བཤགས་པ་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་གསུངས། ལྷུང་བའི་ལྷག་མ་ཞེས་པ་འགྲེལ་བ་ན་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་གསུང་བཤད་ཅ་
ལྷུང་མིན་པའི་ལྷུང་བའི་ལྷག་མ་ལ་བྱེད་དགོས། ཡུང་པོ་

གསུམ་པ་ལས་བརྩམས། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་རྟེན་བཀྱར་ཐམས་ཅད་དོར་ནས་བྱ་བུ་ལ་དུ་གཤེགས་ནས་སྒྲོམ་ཐག་གྲོན་ནས་མ་བཞུགས་པར་བསག་སྐྱུང་མཛད་པ་འདི་ཉམས་སུ་བཞེས་བ་

རེད། དེ་སྐབས་འཁོར་དག་པ་རྣམ་བརྒྱད་ལ་

@018B མདོ་སྡེ་ཕལ་པོ་ཆེ་གསུངས་ཚུལ། ཕལ་ཆེན་བོད་དུ་མ་འགྱུར་ན་སོགས་ཇོ་བོས་གསུངས་ཚུལ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་འདི་དོན་དུ་གཉེར་བུ་རྣམ་མཁུན་ཡིན། དེ་ལ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་རྩེས་
སུ་འཛིན་དགོས་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་ལ་བྱང་རྒྱལ་སེམས་

དབས་བསྐྱབ་དགོས་ཚུལ། དངོས་སམ་ཞེས་པ་སྐྱེས་བུ་དམ་པས་དངོས་སུ་བྱེད་དགོས། བདག་ལྟ་བུས་རི་བོའི་སོགས་སུ་བརྒྱད་ནས་བྱེད་དགོས། རྩེ་གསུང་གང་ཡིན་ཡང་ཆོག་རེ་ལའང་
ཁྱེད་གཞུང་གི་བྱངས་ཡོད་པས་གཞན་གྱིས་བསྐྱལ་མི་རུས།

རོག་གོ་ལ་སྐྱུངས་རྒྱུ་ལ་བ་མཐའ་དག་གིས། །སོགས་གསུངས། ཆོས་རྒྱན་ཐོབ་ཅེས་པ་གཙོ་བོ་བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་ཐོབ་དགོས། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་མ་ཐོབ་པར་ཆོས་རྒྱན་ཐོབ་ཡོད་སྟེ་དུ་
སྤེལ་ན་ཆགས་སྒོ་ཡོད། བྱིན་རྒྱལ་གྱི་རྒྱན་ཡོད་པའི་ཆོས་རྒྱན་རྣམས་

བཅད་འགོ། ལྷ་བཅུན་བོད་རྒྱ་རྩེ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གསུངས། ཆོས་གྲལ་དུ་བསྐྱད་པ་ཙམ་གྱིས་བསྟན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པ། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་སོགས་སྐབས་ཇོ་བོས་བོད་དུ་ཆ་མདོ་སྡེ་བལྟས་མེད་

པས་ངའི་དད་པ་ཉམས་སོང་གསུངས། མདོ་སྡེ་སོགས་དག་

ཆ་མང་པོ་བལྟ་བཞིན་དད་པ་འཕེལ་ན་གནང་དུ་སོང་། དཔེ་མང་བལྟ་བཞིན་མི་མཐུན་པ་བཙལ་ན་ཐེ་ཚོམ་དང་ལོག་ལྟའི་ས་བོན་མང་པོ་འཇོག་ །སྤྱ་སྤྱབ་གྱི་བསྐྱབ་བཏུས་དང་མདོ་བཏུས་སུ་མི་
གསལ་བ་རྣམས་འདིའི་གསུང་བསྐྱབ་བཏུས་མདོ་བཏུས་

ནང་དུ་བསྟན། གང་ལས་གང་ནི་སོགས་འདུལ་བ་མདོར་བསྐྱས་ལྟ་བུ་ཡིན། བག་ཡོད་དང་ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་གཉིས་ཀ་རྩལ་སྤྲིམས་ལ་སྦྱར་བའི་མཁས་པ་ཡང་ཡོད། ཤེས་བཞིན་གྱི་ལེའུ་
རྩལ་སྤྲིམས་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ནི་གཞུང་རང་ན་

@019A ༄༅། །ཡང་ཡོད་གསུངས། ༙ །ལེའུ་བྱག་པ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ནི་གཞན་ལ་མི་སྒོ་བའི་སེམས་བཟང་པོ་དགོས་པས་འདིར་དམིགས་སུ་བཀར་ཏེ་བཟོད་པ་རྒྱས་བར་
གསུངས་ཡོད། བྱང་སེམས་ཙམ་མ་ཟད་

དག་སྦྱོང་ལ་ཡང་སྤྲིམས་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱུ་ཅ་གསུམ་མ་གསུངས་པར་དག་སྦྱོང་གི་ཆོས་བཞི་གསུངས། བྱ་བཟང་ངན་བྱེད་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་མི་ལེགས། མ་མཐོང་བའི་ཉིས་དམིགས། བསྐྱལ་པ་

སྟོང་དུ་སོགས། འགལ་དུ་མ་ལ་ཡང་ཞེས་སོགས་འདུག

པ་ནས་གསུངས་ཚུལ། ཉེས་དམིགས་ཀྱི་ཞོར་ན་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་དང་སྒྲགས་ཏེ། ཞེ་སྤང་ལྟ་བུའི་སོགས། ཞེ་སྤང་བྱག་རྩའི་སོགས་མཐོང་བའི་ཉེས་དམིགས། རྗེ་དཔོན་དེ་ལ་སོགས་ནི་ལྟ་
བཟང་སོགས་ལྟར། གཡོག་པོ་དག་ལྷག་སོགས་ཀྱང་།

སྒྲིན་པས་བསྐྱས་ཀྱང་ད་ལྟ་ཁོས་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་ཡང་ཉིན་གཅིག་ཁྲོན་ཡགས་པོ་མི་བྱེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། ཡིད་མི་བདེ་བ་ཁོང་ཁྲོའི་རྒྱ། བརྟས་པ་ནི་རྒྱས་པ། དམན་པ་ལ་ལུས་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་
ཆེ། ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཆེ་བ།

མཆོག་ལ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱག་བསྐྱལ་ཏེ། །སོགས་གསུངས། ཀཱ་པ། །ཞེས་པ་སྐྱུ་རྩ་ལ་སྐྱུང་ཚུལ་སོགས་གསུངས། རྒྱ་ནག་གི་སྐྱུ་རྩ་ལ་སོགས། རྡོ་སྟོང་མགོ་བཙལ་ནས་ཐོབས་བརྟུང་སྟེ་དོང་ཅའི་
ཉིད་པ་ཕྱན་བུ་ལོན་པ། རྗེས་སུ་དེ་བསད་ཚུལ་སོགས་

གསུངས། སྤར་ཞེས་པ་སྐྱག་པ་ཆེ་བ་།གཡུལ་འབྱེད་ཅེས་པའི་སྐྱབས། འབན་གྱིས་ཞོ་སྟོན་འདོད་ཆགས་དང་གཡུལ་བགྱིས་ཚུལ། གཞོད་པ་མང་།དཔེར་ན་ཞོ་མ་རགས་པ་ལྟ་བུ། རིག་བཅན་

བདག་པམ་པོར་འདོད། བདག་ཤེས་པར་ཡང་འདོད། གངས་ཅན་བས་བདག་ཤེས་པར་

@019B འདོད། སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་རྒྱ་ཁོན་ཡིན་པ་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འདོད། དེ་རང་དབང་བ་ཡིན་ཟེར། ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་རྒྱ་འབྲས་མུ་བཞི་འཛོག། །གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་རྒྱ་རྟག་
པར་ཁས་ལེན། མ་སྦྱས་པར་ནི་སོགས་སྐབས་རྟགས་འགོད་རྩལ་

སྐལ་འཕྱག་ལྟར་གསུངས། ཡུལ་ལ་རྟག་དུ་སོགས་བདག་ཡུལ་ཅན་རྟག་པར་འདོད། (x) རིག་པ་ཅན་པའི་བཅ་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདག་རྟག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་རྣམས་
པར་ཐལ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གི་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་

པའི་དོན་བྱེད་པའི་དོན་བྱེད་རྣམས་པ། དགོ་བཤེས་གྲགས་ཅན་སྦྱལ་སྦྱ་ཞིག་ལ་ནོར་བཟང་བས། གཞི་བྱ་བ་ན་འདུས་བྱས་ཡིན་པས་བྱུང། ཅེས་དང་། མིད་ལས་རང་དབང་དུ་མ་འདུས་པ་གཞན་
དབང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འཛོག་རྩལ། དེ་ལ་བརྟེན་

ནས་ཞེས་པའི་སྐབས། དངོས་པོ་སྟོང་པ་གཟུགས་བརྟན་ལ་སོགས་པ། །སོགས་གསུངས། ༥ ཆོར་མ་སོགས་ལ་ཆོར་མ་ཞེས་པའི་རྒྱ་དག་དེ་མ་བལྟས་པས་ཆོར་མ་བྱུག་པ་ལྟ་བུ་ཡང་

གསུངས། དུག་དང་སོགས་སྐབས་དུག་བ་ལ་ཐེབ་

བཅུའི་ནང་དུ་དུག་དཔུལ་རྒྱ་སྒྲགས་ཏེ་བ་འཛི་རྒྱ་མིའི་དཔོན་སོགས་ཡོད། རང་བཞིན་དེས་པ་ཞེས་པའི་དེས་པ་ནི་རྒྱུད་འཇམ་པ། དུད་འཕུལ་བཀོན་པ་ཞེས་པ་རྒྱུན་དུ་མེད་པ། འདི་འབྱུང་
རིགས་ཏེ་འདི་འབབ་རིགས་ཞེས། བཀྲམ་པ་ནི་ཆགས་པ་

ག་པོའི་མིང་། བཀོན་དུ་ཞེས་པ་ཁོང་སྤྱོད་མིང་། རྩོད་སྤོང་གི་རྩོད་པ་དངོས་སུ་མ་ཐོན་ཀྱང་དེ་ལས་སྤོང་གི་བཟོད་པ་སོགས་དག་གི་བ་འཕེལ་བས། ས་ཐོལ་པོ་ལ་ཡང་དག་གི་བ་འཕེལ་དགོས། སྤོང་
གི་ལས་གིས་བསྐྱུལ་ན་སྤོང་ལ་ཡང་སྤྲིག་པ་འབྱུང་དགོས་

@020A ༄༄༅། །ཞེས་པ་ཤུགས་ན་ཡོད། དཀའ་བ་དང་དུ་སྒྲངས་ནས་བྱུང་པས་ན་དཀའ་བྱུང། (x) རྩོད་ཀྱི་ལུས་ཅན་ཞེས་སོགས་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ལ་ཟེར། སྐད་དོད་བསགས་པ་
ཞིག་གི་སྤོང་ནས་འབྱུང་། བསོད་ནམས་

བྱ་ཞེས་པའི་སྐབས་སྤོང་བསོད་ནམས་འདོད་ན་ཁོང་སྤོང་བྱ་མི་རིགས་སོགས་གསུངས། (x) རྩོད་ཀྱི་ལུས་ཅན་ཞེས་སོགས་གཟུགས་ཅན་མིན་པ་ལ་ཟེར། སྐད་དོད་བསགས་པ་

འཇོམས་ཐབས་གཙོ་བོ་ཡིན། ཕུལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་བྱ་གཅིག་བྱ་

གཞན་ཕན་གྱི་སེམས། ཕྱིན་དུག་ཟེར་གྲང་དེའི་སྤྱང་དུ་འགོ་ཚུལ་བསམ་དགོས། སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་སོགས་སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་གཞོན་བ་བྱེད་པ་ལ་ལྷག་བར་སྤྱིང་ཇི་དགོས། ཉོན་
མོངས་གདུང་བའི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱན་གྱི་ཕུལ། །ཞེས་སྟུག་བསུལ་ཡོད་གྲང་དོན་

ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་། གློ་སྦྱོང་ལས། སྟུག་ན་སྟུག་བསུལ་^(x) སྟུག་བསུལ་རྒྱ་མཚོ་སྒྲིམ་པར་ཤོག། སྦྱིད་ན་བདེ་བ་ཚོགས་སུ་བསྟོ། །ཕན་བདེ་ནམ་མཁའ་གང་བར་ཤོག། ཅེས་གསུངས། ༥
གང་ཞིག་གཞན་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ཇི་བཅུན་

དང་རས། ^{14c6} རྒྱུང་བའི་བར་ལ་རྟོགས་པའི་བྱེད་ཅོད་པའི་སྐབས་རས་རྒྱུང་ནད་མ་ཐེག་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཕྱིན། ངན་སྟུགས་དང་ཅོད་ཡིག་བྱིར་བ་རྣམས་ཇི་བཅུན་གྱིས་བསྟེན་པ་ཚུལ།
གཡག་དུ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱས་བར་གསུངས། འགའ་ཞིག་གིས་སྒྲ་མ་དེ་

རྟོགས་པ་མཐོན་པོ་ཨི་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྦྱོན་འདི་དང་འདི་འདྲ་འདུག་ཟེར་གྲང་སྦྱོན་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དམའ་བར་མི་འགྱུར། འདོད་ཆགས་ས་བརྒྱད་པ་བར་དུ་འགོ། ཁོང་ཁྱོ་ཡང་སྒྲིམ་

སྤང་བཅུ་དྲུག་གི་གྲས་ན་ཡོད་ཚུལ། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ནས་བལྟ་དགོས་

@020B གསུངས། གཞུང་གོ་དཀར་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཚོལ་དགོས་པ་ལྟུག་པོས་ནོར་དཀོན་རིགས་ཚོལ་བ་དང་འདྲ། འཚོངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དོན་འགྲུབ་པ། སེམས་དཔྱལ་བུམ་པར་
ཞེས་པ་འགའ་ཞིག་ཟངས་ཆེན་པོ་དང་། འགའ་ཞིག་བུམ་པའི་ནང་

དུ་འཛོད་པ་ཡང་ཡོད་པ་ལ་ཟེར། རྗེ་གྲུང་ཐང་པས། མཚན་སྟན་གྲགས་སྟོང་སྟོང་འབྲུག་གི་སྒྲ། །(x)(x)་མཐར་སྒྲིད་པའི་རྗེ་བྱུ་འཇུག་ཉིན་ཡོད། །ཅེས་གསུངས། གྲིས་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་
པའི་གྲིས་པ་འཕགས་བའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སོ་སྒྲིལ་གོ་རྒྱ་

གཅིག་དང་། མཁས་པའི་མི་མཐུན་སྟོགས་སྟན་པོ་ལ་གོ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད། (x)་མིང་གོ་ས་དཔའ་ཅུལ་སྟོབས་འབྱོར་སོགས། ནོར་ལོངས་སྟོད་སྒྲིང་མའི་སྒྲིང་ཅི་འདྲ། །སོགས་གསུངས། གང་
ཞིག་གང་མེད་ཅེས་པ་བསྟུས་གའི་དེ་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་

ཡིན། དུས་སུ་ཕྱིན་པས་སོགས་སྒྲིན་འདོད་དུས་སུ་སྟོང་མོ་བཞིན་བཟོད་འདོད་དུས་གཞོད་པ་བྱུང་བ། དམ་པའི་ཆོས་ཞེས་པ་སྒྲིགས་བམ་ལ་སྒྱུར་ཏེ་གསུངས། བུམ་ས་སེམས་ལྡན་ལ་མཚོད་པ་

གང་། ཞེས་པའི་ལུང་གིས་བྱུང་། མདོ་ན་ཡང་ཡོད། མཛོད་

ཀྱི་ལུང་། སྐྱེ་མཐའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ལ། ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། སོགས་གསུངས། གང་དག་འགོག་བྱམས་ཉོན་མོངས་མེད། །(x)་(x)་(x)་(x)་དེ་དག་ལ་ཕན་གཞོན་བྱས་
པས་འབྲས་བྱ་མཐོང་ཆོས་ལ་འབྱུང་བ་དེ་ལས་བྱམས་སེམས་སོགས་

སྐྱར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་རྒྱུ་པ་གཉིས་ཡོད་པ་གཅིག་སེམས་ཅན། གཅིག་སངས་རྒྱས་ལ་བཞག་འདུག་མོད། ལན་ལོན་འགྱུར་སོགས་སྐྱབས་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པའི་ལཱ་ཐ་མ་
འདིས་བསྟོད་པ་ལུང་བཅས་གསུངས། བཟང་དགུ་

@021A ༄། ཞིག་ཏུ་ཞེས་པ་བཀའ་ངོན་ཆེ་ཞེས་བསམ་པ། བྱ་བས་དེ་ཤས་མ་ལ་མགོན་བྱས་ན་མ་དེ་མི་དགའ་བ་མདོ་ནས་གསུངས་པ་བཞིན། དཔྱལ་བར་སྒྲིག་པ་ཆེན་པོས་འཕེན་
དང་རྒྱུང་དུས་འཕེན་ངེས་པ་མེད། དགོ་བ་རྒྱུང་དུས་

ཐར་པ་ཐོབ་པ་བྱིས་བདག་དཔལ་སྐྱེས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས། དེས་སྤར་བསྐྱོར་བ་འཁོར་རྒྱལ། རོམ་པ་ཁ་གང་སྐར་མ་ནས་གསོག་པ་བཞིན་དགོ་བ་བྲེ་གསོག་ཕུལ་གསོག་བྱེད་དགོས། བྱན་དུ་

མཆོད། རྟེན་པའི་སྐབས་བྲན་དུ་ཁས་སྦངས་པ་མ་གཏོགས་དཔོན་པོ་

བྱེད་གྱི་ཡིན་ཞེས་པ་མེད། བཟོད་བ་སྟོབས་ལྡན་རྣམས་ལ་རྒྱན་གྱི་མཆོག་ རྟེན་པ་པར་བྱབ་མཁན་སྟོབས་ལྡན་ཞིག་གིས་བཟོད་པ་བྱས་ན་མཛུས་པ། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་དབལ་ཆེན་
དང་། རོགས་སྐབས། རྒྱལ་པོ་མང་པོས་བཀྱར་བ་དང་འདྲ། འཇུག་པའི་

བཟོད་བའི་ཕན་ཡོན་གྲང་གསུངས། ༥ ལེའུ་བདུན་པ། མཚམས་སྦྱར། འཇུག་པར་ཡང་། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་བཙོན་འགྲུས་རྗེས་འགོ་ཞིང་། རོགས། ལེ་ལོ་ངན་ལ་ཞེས་པའི་ལེ་ལོ་ཞེས་པ་སྟེ་
མིང་བྱེ་བྲག་ལ་འཇུག རེ་ཆེ་བ་དྲན་པའི་ཚད་ཀྱན་དགའ་

བའི་ཆ་བའི་ལོ་རྒྱུས་གྲང་གསུངས། བྱང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས། ཆེས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིན་པ་ལུག་གིས་གྲང་། རང་རིགས་རྣམས་ལའག་པས་གསོད་མཐོང་ཆོ། རྟེན་འདར་ན་གཞན་དཔེ་རང་སྟེང་
དུ། རྟོར་མི་ཤེས་པ་དེ་ཕྱགས་ལས་སྒྲིན། རྟེན་ལུག་ལས་གྲང་སྒྲིན་པར་

གསུངས་གསུངས། གཤེན་རྗེའི་ཕོ་ཉའི་བཞིན་ལ་ལྟ། རྟེན་པ་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ། བཟང་པོ་ལ་དག་པའི་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བ་བཞིན། སྐག་པས་མི་གཙང་ལུས་གོས་ཤིང་། རྟེན་མི་གཙང་བས་

བཤོས་པ་ནི་སྐྱག་པས་ཤོར་བ། ཀླ་སྐྱབ་ཀྱིས། དམུལ་བ་བྱིས་པ་

@021B མ་ཐོད་དང་ཐོས་པ་དང་། །སོགས་ལྟར། རྒྱ་ཡུལ་དུ་གཟུགས་སུ་བྱས་པ་ཡོད་པ་མཐོང་བ་འགའ་སྐྱག་ནས་དུས་པ་རེད། སྐྱག་བསྐྱེལ་རྒྱ་ཡི་ཞེས་སོགས་ལྟར་མོ་ཤོ་སྐྱག་སོགས་དང་
སྐྱར་ཏེ་གསུངས། ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོའི་སྐབས་ཆོ་འདི་བསམས་ནས་

སྒྲོར་བ། བཤད་པ་སོགས་ཀྱང་བྱ་བ་ངན་ཞེན་ཡིན་པ། བྱ་བ་ངན་པ་ཡིན་པས་བོར་ལ་ཐོངས་སོགས་ཆག་སྤྱི་མཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་གསུངས། དཔུང་ཆོགས་དང་། །སོགས་སྒྲོར་པ་ཆོགས་
གཉིས་ཀྱི་དཔུང་ཆོགས་ལས་བརྩམས་གོ་སྐྱབ། འཇུག

སྐྱབ། ཆོགས་སྐྱབ་དཔུང་བསགས། རེས་འབྲིན་འཐབ་པ། རབ་བྱུང་མཁན་པོ་དགྲུང་ལོ་བརྒྱ་དང་བཙེ་ལྷ་བཞུགས་པ་དེས། ང་དང་པོའི་སེམས་དེ་རེད། ལུན་བསྐྱེངས་ནས་ཨོ་ཡོང་བལྟ་
གསུང་། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་རེད། དོན་དུ་དང་པོ་ནས་བྱུགས་བསམ་

ཉམས་བཞེས་དེ་ཡོད་པ་དང་། གོ་ཆའི་གདམས་ངག་གསུངས་པ་རེད། (x)མྱོ་ཉིན་བདུན་པར། སྤྱི་བཤད་བརྩོན་འགྲུས་ཚུལ་ཚུལ་མདོར་བསྐྱེས་།སྤངས་པ་སྒྲོབ་ལམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་

དང་། སྒྲིབ་པ་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་སངས་པ་དང་། རྒྱས་པ་

གཉིས་འབྱུང་། སྦྱངས་རྟོགས་གཉིས། མི་རྟག། ལས་འབྲས་སོགས་ལམ་རིམ་ན་སྦྱིས་བུ་རྒྱུང་དུར་ཡོད་ཀྱང་། འདིར་ཡར་བྱེར་ནས་ཆེན་པོའི་ཉམས་ལེན་དུ་སྦྱར། ལམ་རིམ་འཆད་ན་རང་གི་
ས་བཅད་ཀྱི་ཐད་དུ་བསྒྲིག་དགོས། བདེ་འགྲོ་དཀར་ནག

འདྲེས་མར་སྦྱིས་རྩུལ། རྒྱ་ཆེ་བྱི་བཟང་སོགས་དཀར་པོ་རྒྱུང་པས་པརྒྱའི་སྒྲིང་པོ། པརྒྱ་ཡངས་པ་ལས་སྦྱིས་པ། རྒྱགས་ལ་མངལ་རུམ་དོག་པ། ཟས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་བསྒྲིད་ཅིས་པའི་རྒྱགས་ལ་
མངལ་ན་མའི་བད་ཀན་གྱིས་འཛོ་བ། ཡང་སོས་ཉིན་གཅིག་ལ་

@022A ༄། །ལན་གྲི་འཆི། ལན་གྲི་སོས། དེ་ལྟར་ཨོ་ཟིན་ན་ཆོ་རིང་བས་ཟིན་རྩུལ་ཆོ་ཆད་ཀྱི་སྒྲིང་ནས་གསུངས། མངོན་པ་མཛོད་བཀའ་དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་རྩུལ། བདེན་
བཞི་རྒྱས་པར་གནས་སོ་སོར་སྦྱར་རྩུལ་གསུངས། བྱ་བ་

བསྒྲུབ་རྩུལ་ལས། བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་ལས་ཡིན། ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་པ་དང་། །རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །ཞེས་པའི་ལས་ཡིན། ཞིང་པ་ཞིང་ལས་སོགས་ཀྱིས་ལོང་མེད་པ་

སོགས། བདག་ཉིད་གཉིན་པོ་སྟོབས་རྩུང་ན་ལྷུང་བ་རྩུང་དུས་ཀྱང་

གཞོད་པ་སྒྲུལ་གྱི་བའི་རོ་ལ་ཁྲ་ཏས་མཁའ་སྡིང་ལྟར་སྟོན་པ། ཕམ་པ་གྱི་བ་དང་འདྲ། ལྷག་མ་གྱི་ལ་ཁད་བཅོས་པ། མ་བྱིན་ལེན་འབྱུང་ཉི་ལུགས་གསུངས། ཉ་མང་ཆེ་ཐང་སོགས་སྐྱབས།
འབན་གྱི་རུབ་ཆོས་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གསུང་། རིགས་པ་ལས་ནི་

ཞེས་པ་རུང་བའི་དོན་ཡིན། ཆོག་གསལ་ལས་གསུངས། སྤང་རི་ཐང་པས། བདག་གཞན་_(X)་བཙན་ཐབས་གདོང་ནས་ལྟོག་པ་གདོང་བྱག་སྟེ་ལྟོག་པ། རྒྱ་གར་བ་དེང་སང་འཇིག་རྟེན་ལ་
རིགས་པ་བརྒྱ་ཕྱག །ཆོས་ལ་སྒྲིན་པ། གདོང་ལྟོག་དཀའ་བ་

གསུམ་གྱི་_(ANG)་ཀི་དང་པོ་ཡིན། གྲུ་འབུམ་ལྷ་བྱིས་བར་གཅིག་གིས་སྟོ་སྟོང་དོན་བདུན་མའི་བྲིད་ཉུས་པར་ཡོང་བར། སང་དཔེ་ཆ་ལག་ཏུ་བཞག་ནས་ཕར་ཙམ་ནས་ལབ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར།
འདི་བཀའ་གདམས་པའི་ས་བྲུག་ནས་_(X)་ལབ་བ་རེད་

གསུངས། དེ་བཞིན་ཨ་མ་དོད་གོ་ལཤེས་ཞིག་གིས་དྲང་ངེས་བྲིས་པར་གྱུང་ཐང་ཕུ་གུས་གང་ཤེས་ཟེར་བར། རྗེས་སུ་གད་བརྒྱ་བ། བསང་བདུག་བྲས་རྩུལ། འདོར་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་འདོར་

བ་ལ་རེ་ཞིག་པ་དང་གཏན་འདོར་གཉིས།

@022B ཉིས་པ་བྱུང་བ་སོགས་མཚུག་བསྐྱུ་བ། བདག་ལ་སྤྲད་ནས་སྐྱབས་འབཛ་གྱིས་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་རང་ལ་བསྟོད་སྤྲད་མཛད་ཚུལ། ཡུག་འཐེན་ལུགས་མི་འདྲ་བ་གསུངས། རང་གི་རང་
དབང་དུ་འདུས་ན་གཞན་དབང་དུ་འདུ་སྟེ། རང་དབང་དུ་མི་འདུ་བ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་

རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་སྟོན་པོའི་དབང་དུ་སོང་བསམ་འདུས་བ་རེད། ལྷང་བ་ཡང་བར་ཞེས་པ་ཤིན་སྐྱངས་མཚན་ཉིད་རྩོགས་པ་ཞི་གནས་མ་འགྲུབ་པར་མི་འོངས་ཀྱང་། དག་བ་བཅུ་གཅིག་ནང་ཤིན་
སྐྱངས་ཤིག་འདུག་པ་དེ་ཞི་གནས་བསྐྱབ་མཁན་གྱིས་

སྟོན་ནས་དེ་བསྐྱབ་དགོས། ཨ། ལེའུ་བརྒྱད་པ། དབེན་པ་ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན། སེམས་རྣམ་རྟོག་ལས་དབེན། མཛོད་ལས། བསྐྱིང་གཉིས་ལྡན་(x)(x)(x)ཚུལ་གནས་ཐོས་(x)(x)མི་
ཤེས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཐོས་པ། ཐོས་པ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་བསམ་

པ། ཉོན་མོངས་ས་བོན་སྟོང་ཕྱིར་སྟོམ་པ་སོགས་མཛོད་ལུང་ཆོག་འགྲེལ་བཅས་གསུངས། ཞི་གནས་མི་འགྲུབ་པ་ཆགས་པ་སྟེ་གོད་པ་ཤུགས་ཆེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་སྟོང་གྲུབ་པའི་སྐྱད་ཅིག་

གཉིས་པ་རྒྱུ་པ་ས་འབྱུང་ནས་འགོ་གཞུང་དུ་

ཞེས་པ་བོན་པོའི་བདེ་སྤྱིར་བཏུན་པའི་མིང་། བྱང་བས་མེ་ཏོག་སྒྲར་ཅི་སོགས་སྐབས་བྱང་བས་མེ་ཏོག་པས་སྒྲར་ཅི་སྒྲར་ས་ནས་དེ་པ་ཆགས་པར་མི་བྱེད་བ་སོགས་རབས་བདུན་གསེ་སྒྲོང་ནང་
གི་མདོ་ལྷང་དང་སྐྱགས་ནས་གསུངས། བྱ་པས་ཁྲིམ་

པའི་གཡོག་བྱས་ནས་ཐུགས་པམ་པའི་ལོ་རྒྱུས། ཏུད་འགོ་བརྒྱུ་ལ་ཡོན་སྒྲིན་པ་བས་རྒྱལ་འཆལ་གཅིག་ལ་ཡོན་སྒྲིན་པ་པན་ཡོན་ཆེ། བྲ་པ་ཞིག་གིས་ང་ལ་སེམས་བྲལ་གསུམ་ཡོད་ཟེར།

གང་རེད་བྱས་པར་ཅོ་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་བྲ་མི་འདྲག་སོགས་

@023A ཨོཾ། ༄མ་རྩི་བྱོ་རྒྱལ་ལས་འཕྲོས། སྤྱགས་སྐད་ལ་འཁར་བཞི་ལས་མེད་རྒྱལ། ཏྭ་དབྱངས་འཁོར་རབ་སྤྱད་ལྷ་བསྟན་དང་། དགོ་བསྟེན་ལྷ་བསྟན་ཁྱིད་དེ་ཕྱོན། ཁོར་སྟུ་
བསོད་ཆེ་བས་འཁོར་དེ་ཙམ་ལ་ཡང་

བསོད་སྟོམས་འབྱོར། དག་སྟོང་འགའ་གཅིག་ཕྱར་སོང་ཡང་བསོད་སྟོམས་མི་རྟོན་པ་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན། གཤམ་བྱེད་མཛའ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། །ཞེས་སོགས་མཛའ་བ་ཡང་རིད་དེ་

སྒྲིག་གོགས་ཟུ། མཇེལ་བ་པལ་ཆེར་ཡང་སྒྲིག་གོགས་

ཡིན། ཇི་ལྟར་གནས་ནི་སོགས་མགོན་པོའི་ཞབས་གནས་ལ་སྦྱར་ཏེ་གསུང་། ཇི་མིད་ལའི་རྣམ་ཐར་བུད་མེད་ཇེས་སུ་བཟུངས་ཚུལ་སོགས་དང་། ཇི་ཉིད་ལུང་སྟོང་ཞིག་ཏུ་ཕེབས་པའི་ལོ་རྒྱུས་
ཀྱང་གསུངས། རུས་གཟེབ་ཅེས་པ་ལྷ་ཆེན་བཅུ་གཉིས། ལྷ་རྒྱུང་

སུམ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་སོགས་ལྷ་བཟོ་བའི་ལྷེར་བཟོའི་རི་དཔེ་བཅས་གསུངས། རྒྱུང་མ་དག་ཀྱང་སྐྱབས་ཇི་ཉིད་སྟོལ་ཁར་ལྷས་ཤིག་ཏུ་བཞུགས་པར། བུན་མའི་བྱ་ཞིག་ཉིན་གང་བདག་པོ་མེད་
པར་དགོང་མོ་ཨ་མ་མ་ཡོངས་ཚུལ། (x) ཡང་ཁ་ཤག་གིང་དྲུང་འགོ་

དགོས་པ་ཡང་ཡོད། (x) རྩོམ་བརྒྱུད་པར། བསམ་གཏན་ལ་ངེས་འབྱུང་གལ་ཆེ་ཚུལ། དེ་ལ་ལུས་འདུ་འཛི་ལས་དབེན། སོམས་རྣམ་ཏོག་ལས་དབེན་པར་གལ་ཆེ་ཚུལ། དེ་ཡང་ལས་དང་
པོ་པ་ལས། བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་རང་དོན་

ཡིད་བྱེད་ལས་དབེན་པ། མ་ཞོག་རྒྱུང་སྟེ། །ཞེས་པ་རྩ་བ་རྒྱུང་བ། དེ་ལྟར་འདོད་ལ་སྟོོ་བྱས་ཏེ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་དང་པོ་ནས་དབེན་པར་འགོ་མི་བྱབ་པས་སྟོན་དུ་སྟོན་རྣམས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་

པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་དབེན་པར་སོང་ན་བརྟན་པ་ཡིན།

@023B ཞི་བའི་ནགས་ཀྱི་ཞེས་པ་ཞི་བ་ཐར་བ་ཐོབ་པའི་གནས་ཡིན་པས་དང་། སྐལ་ལྷན་ནི་བྱང་སེམས་ཟླ་འོད་དང་། རྩོམ་དཔྱད་ཀྱི་རྩུབ་བསིལ་བ་སོགས་རྒྱལ་པོལ་སྤྱར་ཏེ་གསུངས། སྐལ་
དོགས་ན་ཡོད། རྒྱལ་པོས་འབངས་རྣམས་བསམ་པར་བྱེད་དཔ་བཞིན་

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བསམ་པ། ཞི་གནས་བསྐྱབ་པ་ལ་ཆགས་པ་མེད་པར་དགོས་པ་འདི་ཡན་གྱིས་བསྐྱབ། འདི་ཡན་ཆོགས་སམ་རྒྱུ་ཡིན། འདི་ནས་བྱང་རྩུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱོམ་བྱའི་
གཙོ་བོ་བྱང་རྩུབ་སེམས་གཉིས་ཡིན་པས་འདི་ནས་

བཟུང་ཀྱན་རྩོབ་སེམས་བསྐྱེད། ཤེས་རབ་ལེན་ནས་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱབ། སྤྱིར་རྒྱ་བས་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་ཅེས་པ་རིགས་ལམ་རྒྱ་བས་ཆེ། རྒྱ་ཆེན་སྤྱོད་བརྒྱད་ཅེས་མར་ཤེས་སོགས་
བསམ་བ་རྒྱ་ཆེ་བ། འདིར་ཚང་མ་བདེན་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་

བསྐྱབས་ནས་ཡོད་པ་འོག་ན་ཤེས། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཟེར་ཏེ་བརྗེ་བའི་གཞི་བསྐྱབ་པ་ཡིན། བདག་གིས་གཞན་གྱི་སོགས་ཀྱི་རྟགས་སྐལ་དོགས་བཞིན། བྱལ་པ་བསྐྱབ་པ། གཞན་ལ་

ཆོས་ཅན། ཕན་པར་རིགས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། བདག་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་ཤེས་དེའོ། །ཅི་རྒྱས་པར་ནི་སོགས་བྱེད་བདག་འཛིན་ལ་བདེན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་སྒྲིན། སྔ་ཕྱི་བདག་རྒྱན་གཅིག་དང་། ཀླང་ལག་སོགས་ཆོགས་པ་གཅིག་
ཡིན་པས་མི་འདྲ་ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་པར། ལན་དངོས་

སྟུ། རྒྱུད་དང་ཆོགས་ཞེས་སོགས་གསུངས། རྒྱུན་ནས་ལྟ་བ་བཙལ་ཏེ་དེ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་བསྒྲུལ་པ་འདི། ཡང་དག་ཤེས་རྩིས་སྒྲུབ་པ་ཏེ། །དོན་དམ་རྣམ་པར་དེས་གྲུབ་ནས། །(x)

(x) (x) ཞེས་སོགས་སྒྲིབ་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་

@024A ༄༅། །མ་ཞུགས་དཔྱད་ནས་བསྒྲུལ་པ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་དབང་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲུལ་ལུགས། བདག་གཞན་རིས་སུ་གཅོད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཏོང་། ཕྱི་རོལ་པའི་བདག་རྟག་
གཅིག་རང་དབང་ཅན་འགོག་ལུགས་སེལ་ཡང་

ཆོག །ལྟ་བ་ཤེས་ན་ལྟག་བར་བཟང་། རྒྱུན་སངས་རྒྱས་ནས་བཟུང་རབ་ཅག་བར་(x) ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་བདེན་གྲུབ་པར་བཞག །རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་ཆ་ཤེས་གཅིག་འགོག་

ཀྱང་གནད་ཆེ་ལུགས། བདག་མེད་ཅེས་པ་རགས་པ།

རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་ཅེས་པ་སྤྲོམ། བདག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པས་བདག་གཞན་རིས་སུ་གཙད་པ་བྱུང་བ་ནམ་འགོལ་དང་འཇུག་པའི་ལུང་གསུངས། སོ་སོར་འཆར་ཚུལ་
དགག་བྱའི་བདག་ཡིན། ཡུང་པོར་དབང་བསྐྱར་བ་པོའི་བདག་

དང་། བདག་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཉིས་རགས་སྤྲའི་འཛིན་ཚུལ། བདག་འཛིན་དང་གཅེས་འཛིན་མཛའ་བཤེས། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉིན་པོ་གཉིས་དགོས་ཚུལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་མཛའ་
མཐུན། གཉིན་པོ་གཉིས་ཀྱང་མཛའ་མཐུན། དེ་

གཉིས་བྱང་འབྲེལ་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་སློབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གོམས་པ་སོགས་སྐྱར་ཏེ་གསུངས། སྐྱབ་པའི་ངོ་བོ་བདེན་གཉིས། དམིགས་པ་བདེན་བཞི་
སོགས། ལམ་རིམ་ཟབ་རྒྱས་གཉིས་བདེན་གཉིས་ལ་སྐྱར། མེ་ཏོག་ཟླ་

མཛེས་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ན་ཡོད། པདྨའི་མཚོ་རུ་སོགས་སྐྱབས་མཆད་ཁ་བ་གཤེགས་ཁའི་ལོ་རྒྱས། འགའ་ཞིག་གིས་ལམ་རིམ་ཆོས་རར་འཕེན་རྒྱ་མེད་ཟེར་བ། ཐོས་ཚུད་སྐྱབ་པ་སྐྱར་

ལེན་པ། །ཞེས་པའི་དང་པོ་གཉིས་སུ་

@024B སོང་། རྩལ་བྱལ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་པ་གསུམ་བྱལ་དུ་གཏུ་འདོད་ཅེས་པར་སོང་། འཇུག་པ་ལས། བསྟན་བཅས་ལས་དཔྱད་སོགས་གསུངས། འདི་སྐབས་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ནས་
སེམས་བསྐྱེད་བཤད་དགོས། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བཞེ་

པ་སོ་སོའི་ས་བཅད་སྐལ་ལོགས་ལྟར་གསུངས། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་དཔྱད་སྒྲོམ་སྒྲོམ་དུ་བཞག་པ་འདི་ལ་བསྟན་པའི་གནད་གཞན་ལས་འཕགས་པ་ཡོད། སྟོན་འཇུག་བཟོད་ལེ་དང་བསམ་
ལེ་གཉིས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐེལ་

ཡིན། མཚན་གྱི་ཕན་ཡོན་སྐབས། སྐག་པ་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་སྟུག་བསྐྱལ་རྒྱུ་དུ་ལ་ཡང་སེལ་འདོད། རིགས་གསུམ་མགོན་པོའི་མཚན་བཟོད་པའི་ཕན་ཡོན་རྒྱས་པ་དང་། དེ་ཐམས་ཅད་
དམིགས་བཅུམ་ལ་ཡོད་པ། རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་རང་གི་མཚན་བཟོད་

པའི་ཕན་ཡོན། བདག་གི་མིང་ཙམ་བཟོད་དང་བླན་པས་ཀྱང་། །སྟོན་པའི་^(x)ཕུན་ཚོགས་^(x)ཐེག་མཆོག་^(x)སོགས་སྐྱར་གསུངས། བཞེ་བ་སྟོན་གཉིས་གོ་ས་སྟོན་རྒྱལ་ཡང་གསུངས། གསང་

བའི་དམ་པ་ཞེས་པར་སྒྲ་མ་ཡོངས་འཛིན་རིན་པོ་ཆེས་བྱང་སེམས་

དབང་རྒྱལ་ལ་གསང་དགོས་པར་གསུང་བཤད་དུ་མཛད། འཇམ་བཞད་གྲིས་བྱང་སེམས་ལ་དེ་ལྟར་བརྗེ་མི་རྒྱས་པ་མི་སྲིད། དེ་ནི་སེམས་མ་སྐྱེས་པའི་སྤྲོ་རོལ་གྱི་སྒོ་སྤྱང་རྒྱུ་འི་ཡིན། དེས་ན་
གསང་བའི་དམ་པ་ནི་གཏོང་ལེན་རྒྱུ་ལ་བསྐྱོན་པ་ཡིན་གསུངས།

བདག་ལུས་གང་ལ་སོགས་སྐབས་བཞི་བརྒྱུ་པ་ལས། ལུས་ནི་དག་ལྟར་_(x) དེ་ལྟ་_(x) ཞེས་པ་ལྟར་དག་ཡིན་ཚུལ། བྱང་ཐང་རིན་པོ་ཆེས། དཀོར་ཉ་ལའི་དུག་གི་རང་བཞིན་ཅན། _(x) ལུས་
དུམ་བྱར་གས་ན་བཟོད་སྒྲགས་མེད།། གོས་མདོག་ལེགས་འཇའ་

@025A ༄། །ཚོན་ལྟར་བཟླ་བས། _(x) ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟོ་སྒྲ་གོས་རྒྱལ་དགོས། སྐྱེས་བྱ་དམ་པ་ལ་བྱུང་མེད། གལ་ཏེ་བྱིན་ན་ཅི་སྒྲོད་སོགས་ནས་བདག་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྐྱོན་
བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཞན་གཅེས་པའི་ཡོན་ཏན་

དང་སྒྲགས་ཏེ་བསྐྱེད། ༄ །གཞན་ཕན་བསྐྱོམས་པ་ལས་མང་བཟུང་རྒྱལ་པོ་དང་། ཕག་གྲུ། རྒྱལ་བ་ཡབ་སྐུ་སོགས་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པ་ལྟར། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་མ་བཏང་ན། །ཞེས་སོགས་ལ་

ལྷགས་དམར་ལག་ཏུ་བབྱང་བའི་དཔེ་གསུངས། དམན་

སོགས་བདག་ཏུ་སོགས་གི་སྐབས། དཔེར་ན་སྤྱང་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས་ནས་བདག་སྤྱང་པོར་བྱས། རྒོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་བྱོད་ལ་སོགས་སྤྱར་རྩལ་གསུངས། ༥ འདི་སྐབས་རང་གི་མིང་བཀོད་
ནས་གཞན་དུ་བྱས་ནས་བསམ་རྩལ་རྒྱས་པར་

གསུངས། སྤྱར་ལྷགས་གནད་ཆེ། དམན་སོགས་བདག་ཏུ་བྱས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། འཁོར་བར་བདག་ལ་གཞོད་པ་བྱས། །ཞེས་པ་ཡན་ལྷོག་སྟེ་ཕྱག་དོག་འབྲན་སེམས་ང་རྒྱལ་བསྐྱོམ་
ལྷགས། ཡིད་བྱོད་རང་དོན་བྱེད་འདོད། །ཞེས་བ་

ནས་མི་ལྷོག་པར་བདག་གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་སྦྱོན་ཡོན་གསུངས། ༥ ཉིན་དགུ་པར། གཞན་གྱི་རྟོག་ཆེན་ནི་སྦྱོན་ལ་རྟོག་པ་མིན། སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། དྲི་ནི་གཉའ་བྲག་ཅེས་པའི་
གཉའ་བྲག་ནི་གཉའ་པའམ་ལྷག་པ། ཞེས་

ཕུལ་ནི་གཡོག་པོ་བྱེད་པ། འདོད་པ་ས་འདི་སོགས་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་མི་རྫོགས་པ་ང་ལས་རྒྱུ་འོ་རྒྱས་ཀྱང་གསུངས། སྤན་མ་གཅིག་གཙུག་ཏོར་ན་ཆགས་པར་གསུངས། དེ་ནི་

དངོས་པོ་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཟང་པོ་ནི་བཟང་པོ་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་

@025B བཟང་བ། དེ་ནི་ངན་དོན་ཏེ་དད་པོར་འཛོལ་སླ་བ། བར་དུ་བསྐྱང་སླ་བ། ཐ་མ་འབྲལ་ཡང་ཆགས་སེམས་ཁེངས་སེམས་མི་སྒྲེ་བ། མི་གཙང་གཟུགས་ནི་མི་བཟད་པ། །ཞེས་པ་ནི་མི་
གཙང་བ་ཤ་སྟག་གིས་གང་བས་ཟེར། དུད་འགྲོ་ལྟ་བུ་ལུས་མི་སྟག་

པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རང་གིས་ཡགས་པོར་མཐོང་། ལས་ཀྱི་སྒྱུད་ནི་སྒྱུད་པ་ཁོག་མ། ཁོག་ལྟར་ལྟ་བུ། གཉིད་འདི་ངན། ལོ་བརྒྱ་སྔོན་ན་ལོ་ལྔ་བཅུ་ཉལ། ཟེའི་པ་སྟགས་པའི་རྒྱ། ཟེའི་
ན་དག་སྒྱུར་མི་ཡོང་། སྒྲིད་རགས་ལའི་གདགས་པ་ཡང་ཡོད། བསྐྱེད་པ་

དེའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་དང་། ཡང་རྩུར་བཀྱག་པ་གཉིས་ལ་འཇུག། (x) མེ་ལུ་དགྲ་པ། ཡན་ལག་འདི་དག་སྐྱབས། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་པ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་འདི། །སོགས་མདོ་སྒྱུད་
པའི་ལུང་། སྟག་བསྐྱེད་ལ་རགས་ཕྱ་གསུམ་སོགས། དེས་བདེན་བཞི་ལ་

ཡང་དེ་བཞིན་སྐྱལ་ངོགས་ལྟར་གསུངས། སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་(x)་བདེན་པ་(x)་(x)་(x)་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་འདིར་འདུ། མཚན་ཉིད་སྐྱབས་སངས་རྒྱུ་གྱིས་ན་(x)་རུལ་

མང་། དོན་དམ་སྒོ་ཡི་སོགས་སྐབས་བོད་སྤེལ་མས་དོན་དམ་སྒོ་ཡི་

ཡུལ་མིན་པར་འདོད། ཤེས་བྱ་མིན་པར་འདོད། དེ་དོན་དམ་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་དཔྱད་བཟེད་དང་། རྟེན་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འབྱུང་བའི་སྒྲིན། མ་རྟེན་པས། དཔྱད་མི་བཟོད་པས་དོན་
མ་རྟེན། ཐ་སྙད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་མ་རྟེན་པས་སྒོ་ཡི་ཡུལ་

ཡིན་ཟེར། ཆ་པས་དཔྱད་པས་རྟེན་པས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད། མཚན་ཉིད་སོགས་སྐལ་འདོགས་ལྟར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ལྷན་གྱི་ཕལ་པ་ནི་དབང་ལྷན་གྱི་ནང་པའི་བདེན་བཞི་སོགས་བཅུ་
དྲུག་དང་ཐ་སྙད་ཕྱ་མེ་རྟོགས་པ་ལ་ཟེར། གཙོ་བོ་ནི་

@026A ༄། །ཐུབ་པ། གྱེ་སྐྱས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་པས་བདེན་མེད་སྐྱབ་པས་གཞོད། དེ་གཉིས་ཀས་ཕྱི་དོན་འདོད་པ་ལ་སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་དོན་མེད་
པར་སྐྱབ་པས་གཞོད། (x) རང་རྒྱུད་མན་རང་

ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པར། ཐལ་འབྱུར་བས་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པས་གཞོད། དེ་རྣམས་ལྟ་བུས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ། ཐབས་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཟེལ་གྱིས་ནོན་ལུགས་ཡོད། ས་གོང་མས་འོག་

མ་ཟེལ་གྱིས་ནོན་ཚུལ། ཆོག་གཅིག་དོན་མང་

སྒྱུར་བའི་རྒྱན། གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་ཞེས་བའི་ཚུང་པ་ཁོག་ན་ཡོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་ངོས་ནས་_(x)་ལ་ཤེས་བྱེད་མེད། འབྲས་བྱ་མེད། དཔེ་འདྲ་ཡང་སྒྱུར་ལུགས་མི་འདྲ། སེམས་ཅམ་པས་ཕྱི་
དོན་སྒྲུང་ཡང་མེད་པའི་དཔེ། རང་རྒྱུད་

པས་བདེན་པར་སྒྲུང་ཡང་དེར་མེད་པ། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྒྲུང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་དཔེ་སྒྱུར། འབྲས་བྱའི་དོན་དུ་སོགས་ལན་གཉིས་པ། མ་བརྟགས་གྲགས་པར་གཏི་
ཐུག་ལས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་སྒྱུར་ཏི་གསུངས།

གྲགས་པས་ཡིན་གྱི་ཞེས་པ་ཐ་སྐད་དཔྱེད་བྱེད་གྲགས་པས་སམ། ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ལ་གྲགས་པས་གྲུབ་པ་ལས། དོན་དམ་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མིན་ཞེས་མདོ་སྡེ་པའི་བདེན་གཉིས་གྱི་མཚན་
ཉིད་དང་སྒྱུར་ཏི་གསུངས། དོན་དམ་པར་སྐྱད་

ཅིག་མ་མིན་ཞེས་ལན་གསུངས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་དམ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་གང་། །ཞེས་པ་དང་སྒྱུར་ཏི་གསུངས། ཡང་གཤམ་ཏི་ཀུན་ལ་རྣམས་མེད་ན། །_(x)་_(x)་ཞེས་མདོ་སྡེ་པས་དོན་དམ་

པར་མེད་ནས་བོན་ལས་སྐྱ་གྱ་སྐྱ་བ་རང་རེས་མངོན་སུམ་

@026B དུ་མཐོང་འདུག་པ། སྐྱེས་པ་རྩུན་ཡིན་ཞེས་དངོས་འགལ་རེད་ཟེར། བདེན་བཞིན་ཏོགས་པ་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིན་ཟེར་བར་འཇིག་རྟེན་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་ལན་མཛད། མ་ཇི་
ལྟར་དངོས་ཡོད་སོགས་ཁོ་རང་དཔེར་བཞོད། སྐྱ་འདྲའི་སོགས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་མ་ཞིག་ན་

སྐྱར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་ཞེས་ཅོད་པ་དངོས་བཞོད། སྐྱ་མའི་སྐྱེས་བྱ་བསད་པར་ལས་དངོས་གཞི་མེད་པ་སྐྱབས་གྱི་བཀལ་ལན་དང་སྐྱར་ཏེ་གསུངས། མ་ཇི་སེམས་ཙམ་པས་སྐྱ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེ་
ཏོགས་པའི་སྐྱོ་ཡང་མེད་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་

སྐྱར་ཞེས། སེམས་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་འབྱུར་སྐྱོན་རེད། འདི་སེམས་ཀྱི་རྩིས་སྐྱ་གྱ་བ་པ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། གང་གིས་མཐོང་ན་རང་རིག་གིས་མཐོང་ཟེར། རང་རིག་ལ་གཉིས་སྒྲུང་མེད། ཤེས་པ་
བདེན་གྱ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡང་རང་རིག་ལ་བྱུག། རིགས་རྒྱན་ལུང་།

སྐྱོ་འཇོན་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིང་ན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་ཞིག་ཡོད། དེ་གཞན་རིག་ཡིན། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་སྐྱོང་ཙམ་གྱི་ཆ་ཞིག་ཡོད། དེ་རང་རིག་ཡིན་ཟེར། རང་རིག་འགོག་པ་

འདི་སེམས་ཙམ་གྱུ་མཐའ་འགོག་པ་ལ་གལ་ཆེ།

དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལྟར། གླེས་བྱ་རང་གིས་རང་ལ་ཞེན་པ་སྒོ་ལ་འཆར་ལུགས་མེད་བཞིན་ཤེས་པ་རང་གིས་རང་ཡུལ་དུ་བྱེད་ལུགས་མེད། གང་ཕྱིར་སྤྱན་གྱིས་སོགས་སྤྱན་པས་སྤྱན་པ་
སྤྱི་ན་སྤྱན་པ་མི་མཐོང་དགོས་པ། རིགས་བ་འདི་རྩ་ཤེ་ལས་གསུངས།

ཤེལ་གྱི་དཔེ་འདི་དབྱ་མ་སྒྲུང་བ་ལས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཡིན། རང་རིག་འདི་དགག་པས་དེ་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་རྗེས་གཞན་འདོད། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །དན་པས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་
གཉིས་ཀ་དྲན་གྱང་། ཡུལ་ཅན་སྟོང་ནས་དྲན་པར་

@027A ༄། །མི་འདོད། ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་ཞེས་པ་བོད་སྐད་རབས་པའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྒྱུར་བ་ཡིན། བོད་སྐད་མས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་རྟོང་ཉིད་གྱང་མེད་པར་འདོད།
སྟོང་ཐུན་ལས་བོད་སྐད་མའི་

སྟོམ་ཆ་གོས་འཆམ་པ་སོགས་གསུངས། གང་ཆོ་དངོས་དང་དངོས་མེད་དག །སྟོ་ཡི་མདུན་ན་མི་གནས་པ། །དེ་ཆོ་རྣམ་པ་གཞན་མེད་པས། །དམིགས་པ་མེད་པར་རབ་དུ་ཞི། །ཞེས་པའི་

སྐབས་སློབ་དཔོན་མི་སྣ་བར་གྱུར། ཡིད་བཞིན་

ནོར་བུ་སོགས་འདི་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཡིན། འདིར་འབྲས་བུའི་སྐབས་ཉུང་ཏུ་ལས་མ་གསུངས། རྒྱ་ལས། གང་དང་གང་ལ་གང་དང་ནི། །གང་ཆོ་_(X)་དེ་དང་དེ་ལ་_(X)་ཞེས་པ་དང་སྦྱར་ཏེ་
གསུངས། སྐྱ་གཟུགས་ལ་མཆོད་སོགས་གྱིས་བསོད་

ནམས་ཐོབ། དེ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཟེར། ཨ་ ཉིན་བཅུ་པར། བདེན་པ་མཐོང་བས་ཞེས་པའི་བདེན་པ་བདེན་བཞི་རྒྱུད་སྒྲའི་ནད་ནི་ཤེས་བྱ་སོགས་གྱི་འབྲེལ་གསུངས། འཁོར་ཅུ་ལ་མི་མཐུན་
པ་མང་བ། བྱེ་སྐྱས་འདོད་ཆགས་སྤིད་

ཅའི་གཙོ་བོ། གཞན་སྤྱ་རྒྱས་དུག་ཀ་སྤིད་ཅར་བྱེད། བརྒན་པའི་རས་ལ་རྩལ་བཞིན་དུ། །སོགས། མདོ་སྡེ་པས་གང་ཟག་རང་རྒྱ་བྱབ་པའི་རྩལ་ཡོད་སྤིད་ཅར་འདོད། ཐག་ཁྲ་སྦྱལ་འཛིན་_(X)་
(X)་(X)་_(X)་རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་དེས་ཆོག

པར་བྱས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་མི་འདོད་པར། རང་བྱིམ་ཅིག་ཕུག་སྦྱལ་གནས་སོགས་གསུངས། སློབ་དཔོན་འདིས་ཀྱང་འདི་བཞིན་བཞེད། ཐལ་ཆེན་ཉམས་པ་ནི་སྒོས་མ་རྩལ་པས་

བསྐྱར་ཏེ་ཉམས་པ། ཐེག་ཆེན་ཁས་

@027B མི་ལེན་བཞིན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་དངས་པ་ཚུད་པའི་མགོ་ཕུད་ཕྱིར་ཡིན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དབུ་མ་སྦྱིང་པོ་དང་། རྟོག་གི་འབར་བན་ཐེག་དམན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་དགག་པའི་རིགས་པ་
བཅོ་བརྒྱད་སོགས་ཡོད་གསུངས། ཐུབ་ནམས་སྒྲིག་པ་ཚུ་

ཡིས་མི་འབྱུ་ཞིང་། །ཞེས་པ་ཐེག་དམན་ལ་གསུངས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་པས་ཚུས་འབྱུ་བར་འདོད་པ་སོགས་འཕངས། མགོ་མཚུངས་གྱི་རིགས་པས་འདི་ཡན་སྐྱབ། བསྟན་ཅ་ཞེས་པ་ནས་
བརྒྱལ་བའི་རིགས་པས་སྐྱབ། འདིའི་དགོ་སྟོང་

དོན་དམ་པའི་དགོ་སྟོང་སྟེ་དགྲ་བཅོམ་པ། དེ་ཡང་གཏད་རབས་བདུན་ལྟ་བུ། ཉོན་མོངས་སྤངས་པས་ཞེས་པ་འདི་རིགས་པ་གཉིས་པ། མངོན་པ་འོག་མ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཉོན་
མོངས་མངོན་གྱུར་མགོ་ཉོན་པ་ཅམ། ལས་གྱི་

རྩས་པ་སོགས་རང་ལུས་འདམ་བུ་ལྟར་བཅོམ་པ་དང་། ཐལ་སྐྱོབ་ཞེས་པ་སོགས་ལས་གྱི་རྩས་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ཡང་སྲིད་ཕྱིམ་འཕེན་པའི་ལས་ལ་འདོད། (x) །ཁོས་རང་སྐྱ་ཐུབ་

པའི་རྒྱུ་ཡོད་དུ་གྱུ་པར་འཛིན་པ། འཇིག་ལྷན་བླ་མ་

པའི་སྲིད་པ་མེད་པར་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་རང་བཞིན་གྱིས་གྱུ་པར་འཛིན་པའི་རང་འཛིན་གྱིས་བླ་མ་པའི་སྲིད་པར་འདོད་པས་མི་འདྲ། འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སྒྲོམ་ས་འཇུག། །དེའི་ལྷ་རྒྱུ་
བྱེད། རིགས་པ་བཞི་འདི་ཡན་ཟེན། ངག་གང་འོད་

སྤྱངས་ཞེས་པ་ནས། ལུ་ཞིག་བྱེད། །ཡན་སྒྲོན་དཔོན་རང་གི་གསུང་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ན་ཡོད། འོད་སྤྱངས་གྱིས་གཏིང་དཔོགས་ཟེར་དགོས། རྒྱལ་ཆབ་གྱིས་དཀའ་ཞེས་སྤྱོད་དོན་ཏོགས་
དཀའ། ཐོགས་མེད་གྱིས་ཀྱང་བྱམས་པ་སྤྱོད་དགོས་པ་

@028A ༄། །བྱང་། འདི་ཡན་ཐར་པ་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་སྤྱོད་ཏོགས་དགོས་པར་སྤྱོད། འདི་མན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་དེ་ཏོགས་དགོས་པར་སྤྱོད་པ། ཆགས་མཐའ་འཇིག་
མཐའ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་

གནས་ཤིང་། །སོགས་བླ་མ་ཉི་གསུངས། སྤྱིང་རྗེ་ཡང་སྒྲོང་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གསུངས། སྒྲོང་ཉིད་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད། རོ་བོ་རྗེས་བོད་ན་མདོ་སྐད་ཆེན་པོས་འདོན་པ་ལ་ཉ་ལས་པ།

སྟོང་ཉིད་ལ་སྐྱག་པ་མི་སྐྱེ་བ་ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ།

རྒྱུད་དུ་བཟོད་པ། འབྲིང་མཐོང་ལམ། ཆེན་པོས་བརྒྱད་པ་ནས་ཐོབ། ༥ སྟོང་གཞི་སྤྲ་རགས་སོགས་སྐྱི་ལྟར་གསུངས། འཇུག་པར་སྟོན་དུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པ་བཤད་རིམ།
འདིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྟོན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་

པ་བསྒྲེལ་རིམ། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་གདགས་གཞིའི་སྟོང་ནས་རང་ངོས་ནས་བྱུང་པར་འཛིན་པས་འདིར་དེ་འགོག། །ཤུ་སྐྱབ་གྱིས། སྐྱེས་བྱས་མིན་རྒྱ་མ་ཡིན། །སོགས་གདགས་གཞི་དུག་
གི་སྟོན་ཆོལ། ༥ བདག་ནི་ཞེས་པ་བདག་གི་

མཚན་གཞི་ནི་ཞེས་ཟེར་དགོས། འདི་ལ་ལོ་རྒྱས་ཡོད། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གནས་མ་བྱུ་པར་ཞུགས་རྒྱལ་སོགས་གསུངས། བདག་གི་མཚན་གཞི་ཆོལ་དགོས། ནམ་མཁའ་བྱེ་སྐྱ་ལྟར་ན་
འདུས་བྱས་སུ་མི་འདོད་ཀྱང་། སྐྱེས་བྱའི་གདགས་

གཞིའི་ནམ་མཁའ་འདུས་བྱས་སུ་འདོད་དགོས། ཀུན་མིན་ན། །ཞེས་བདག་གདགས་གཞི་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བདག་ཡན་དགར་བ་འདོད་ན་སྤྱི་ངོལ་པའི་འཛིན་ལུགས་དང་ཁྱད་མེད། བདག་

དང་གདགས་གཞི་སོ་སོ་ཡང་མ་ཡིན། ཚོགས་

@028B པ་ཡང་མ་ཡིན། ཚོགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཡང་མེད་པ་བཏགས་དོན་མ་རྟེན་པ་ཡིན། འཇིག་ལྟའི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་བདག་ཡོད་པ་ཡིན། འཇིན་སྒྲུངས་གྱི་ཡུལ་གྱི་བདག་དེ་དགག་བྱ་
ཡིན། དེ་གཉིས་ཁྱད་པར་བྱེ་བའི་མཆམས་འཇིན་དཀའ།

མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས། སྒྲ་མ་ཡབ་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས། སྒྲ་མ་སྤྲས་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་གསུངས་ཀྱང་འབབ་ས་གཅིག་ཡིན་པར་གསུངས། བདག་
དང་གདགས་གཞི་ལོངས་སྟོན་དང་སྟོན་པ་པོ། ཚོང་དཔོན་

དང་ཚོང་པ་སོགས་དཔེ་སྦྱར་མཁན་སོགས་གསུངས། གདགས་གཞིའི་སྟོང་དུ་ཐ་སྟོད་ཙམ་འཇོག་ལུགས་ཤིང་རྟའི་དཔེ་དང་ལུང་། (x) རྟེན་སྟོབས་རྒྱལ་མཉམ་གསུམ་སྤྱི་གཙོ་བོའི་གདགས་
གཞི། འདི་གསུམ་དུག་གསུམ་དང་ཚོར་གསུམ་ལ་འཇོག

ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་ཆ་ནས་ལས། དོན་འདྲ། འདི་གསུམ་ཆ་མཉམ་པ་ལ་སྤྱི་གཙོ་བོ་ཞེས་འདོད། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་མཐོང་མ་ཡིན། །(x)(x)(x)(x) ཅུ་བའི་རང་བཞིན་

རྣམས་མི་མཐོང་། རྣམ་འགྱུར་རྣམས་མཐོང་བའི་རང་བཞིན་དུ་

འདོད་པས་འདིར་མཐོང་མ་ཡིན་ཞེས་པ་ཡང་རྩ་བའི་རང་བཞིན་མི་མཐོང་བ་ཟབ་མོ་ཞིག་ཡིན་ཟེར། གར་མཁན་ཞེས་པའི་སྐབས་^(x)་གཟུགས་འཛིན་པའི་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་^(x)་རང་བཞིན་
བཏང་ནས་སྐྱ་འཛིན་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་

སྐྱ་འཛིན་རང་བཞིན་བཏང་ནས་གཟུགས་འཛིན་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཏྲག་པར་མི་འཐད་ཅེས། གཅིག་མིན་ཐ་དད་ཀྱི་དོན་འདུས་བྱས། མི་ཏྲག། དངོས་པོ་
སོགས་གཞི་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་།ལྡོག་

@029A ༄༄༅། །པ་ཐ་དད་ན་ཐ་དད་ཡིན་དགོས། སེམས་མེད་སྐྱེས་བུ། བྱེ་སྐྱས་ཀྱང་། བཞི། གོང་མས་རགས་མེད། ཐོབ་པ་སོགས། འདིའི་བྱེ་བྲག་རྣམ་འགྱུར། སྤྱི་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད། འབྲ་བ་
ཡང་སྤྱི། ལྷ་མཚན་དཔེར་ན་

ལག་པ་གཡོན་པའི་མཚུབ་མོ་ལྷ་སོ་སོ་མིན་པའི་མཚུབ་མོ་སྤྱིར་རྣམས་གཅིག་དགོས། དེ་བཞིན་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཞིག་འདོད། འོན་ཀྱང་དེ་བ་ལང་དུ་འདོད། གལ་ཏེ་སྤྱིན་པའི་དུས་ཞེས་སོགས་རྩ་

ཤེལས་གསུངས་པའི་རྩོད་པ། དེའི་ལན་

བྱེས་སྤྱོད་མི་བྱ་བ་དང་། ཐོབ་པ། མདོ་སྤྱེ་པས། བག་ཆགས་བཞག །སེམས་ཙམ་པས། གུན་གཞིའི་སྤྱང་བག་ཆགས་བསྒོམ། རང་རྒྱུད་པས་ནམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་འཛོག། །ཐལ་འགྱུར་བས་
ཞིག་བ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་བྱང་བས་མཐར་

ཞིག་པ་ཐ་མ་དེ་འབྲས་བུ་ལ་བྱུག་པ་ཡིན། སྤྱི་རོལ་པས་ལས་བསགས་པ་པོ་ཡང་བདག་ཡིན་ལ། འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོ་ཡང་བདག་ཡིན་པས་བདག་རྟག་པར་ཁས་སྦྱངས། བྱ་བ་འབྲས་གཞི་རྒྱ་
བསགས་པ་པོ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱོད་བ་པོ་ཐ་དད་

པར་ཞེས། འདི་རང་རེར་ཡང་དཀའ། ཞང་རིན་པོ་ཆེས་བསགས་མཁན་དང་སྤྱོད་མཁན་ཐ་དད་པས་ཞེས་གསུངས། དེ་གཉིས་གཅིག་མིན་ཏེ། ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
སོགས་བསྐྱས་བྲལ་ལྟར་འཕེན། རིགས་དུག་

ཞིག་ཞི་མཐུན་ཀྱང་འཛོག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ།། ༥ བདག་ནི་ལེགས་པར་བྱལ་བ་ན། །ཐར་པ་^(x)ཞེས་བདག་བྱལ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་སེམས་འདུལ་ན་ཐར་པ་ཐོབ་པར་གསུངས་

པའི་མདོ་གཉིས་བསྐྱར་ནས་སེམས་བདག་ཏུ་

@029B འདོད། མ་བརྟུཾ་མ་དབྱུད་བའི་སྒོ་ལ་སྒྲོངས་པའི་སྒོ་ཞེས་བཏགས་ནས་དེས་བཏགས་པའི་སེམས་ཅན་ཐ་སྐད་ཅམ་དེའོ། །ཆོག་གསལ་ལས་ན་བ་དང་སྒྲིང་མེད་སྐགས་གསུངས།

སྒྲོངས་པས་ཞེས་པའི་ཆོག་འདི་ལ་འབྱུལ་ནས་བོད་སྤྱ་མས་ཀྱན་

རྒྱུ་འབྱུལ་ངོ་ལ་སྒྲིལ་དགོས་པ་བྱུང་། བོད་སྤྱ་མས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་མི་གཟིགས་པར་འདོད་པར་རྩེ་མིན་པོ་ཆེས་རྣམ་ངེས་ཀྱི་ལུང་གིས་སྒྲོག་ཚུལ་

གསུངས། ང་རྒྱལ་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས། ངར་

འཛིན་གྱིས་ང་རྒྱལ་འཕལ། དེ་གཉིས་ང་ཞེས་འཛིན་ལུགས་ཆ་འདྲ། བཞི་བརྒྱ་པའི་བདག་འགོག་པའི་ལེའུར་ང་རྒྱལ་འགོག་པ་མང་དུ་ཡོད། སྒྲོང་པ་ལ་སྒྲོད་བཅུད་ཆགས་པས་ཕར་བཅའ་ན་

སྒྲོང་པ་ལ་ལོག་འགོ།སྒྲོང་པའི་ངང་ནས་ཏིན་

འབྱུང་འཆར་བས་ཕར་བཅའ་ན་སྒྲོང་པ་ཉིད་དོ། །(x)མེ ཉིན་བཅུ་གཅིག་པར། ལུས་ཆོར་སེམས་ཆོར་དམིགས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེའི་སྒྲིང་དུ་ཆོས་བདག་ཕྱ་མོ་མིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་

ཡས་པས་འགོག་གཤམ་ཏེ་དེ་མྱོང་མ་ཡིན་ན། །སོགས་

སྐབས། གཟུགས་ནི་གཟུགས་རུང་མཚན་ཉིད་ཅན། །ཚོར་བ་མྱོང་བའི་བདག་ཉིད་ཅན། །_(x)བདེ་བ་དང་དགའ་བ་ལ་སྐད་དོད་ཐུན་མོང་བ་ཡོད། བཞི་བརྒྱ་པར་སྤྱག་བསྐྱལ་རང་མཚན་པ་
དང་བདེ་བ་རང་མཚན་པ་མེད་པར་གསུངས། མཛོད་

རང་འགྲེལ་ན་དགག་པ་བཏང་ཡོད། སྤྱག་བསྐྱལ་ཚོར་བ་ཡུལ་བཅས། བདེ་བ་ཚོར་བ་ཡུལ་བཅས་ལམ་རིམ་ནས་གསུངས་པ་ཚོགས་ཅིན་ལྟར་ཁས་ལེན། རྩལ་ཐུན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་བྱེ་སྤྱི་
འདོད་པ། དེ་དབུལ་རྒྱན་གྱིས་འགོག་

@030A ༄། །ལུགས། ཉི་ཤུ་པའི་ལུང་སོགས་སྤྱལ། ཚོར་བའི་རང་བཞིན་ཤེས་ན་སྟེད་པ་ལྟོག་པ། རྩ་རྒྱ་སྤང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་བསམ་ན་ཞིན་པ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་
ཟས། །ཞེས་པ་ཡན་ཚོར་བའི་ངོ་བོ། གཤམ་ཏེ་

དབང་དོན་ཞེས་པ་ནས་ཚོར་བའི་རྒྱ། དམིགས་པ་ཞེས་པ་ནས་ཚོར་བའི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པར་གསུངས། སྤྲུང་དང་སྤྱི་མར་སོགས་སྐབས་དུས་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་

འཛོག་ལུགས། མྱོང་མཁན་ཚོར་བའམ། དེ་དང་མཚུངས་

ལྡན་གྱི་སེམས་ལ་བྱེད། ཡིད་ནི་དབང་རྣམས་ལ་མི་གནས། །སོགས་ནས་སེམས་དན་ཉི། འདིར་རྣམ་འགྲེལ་ལུགས། འཇུག་པར་མཐའ་བཞི། དབུ་མ་རྒྱན་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས། སེམས་ནི་
རང་བཞིན་སོགས་ལེགས། སེམས་ཅན་རང་

བཞིན་སྲུང་ན་འདས། །ཞེས་པ་མི་བདེ་གསུངས། ཤེས་བྱ་ལས་སྤར་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྡོ་འཛིན་མིག་ཤེས་སྡོན་པོ་མ་གྲུབ་པའི་སྤར་ལ། ཏུས་མཉམ། བྱིས་ཡོད་ན། །ཞེས་པའི་བྱིས་འདི་རང་
བཞིན་ལ་སྤྱར། ཨྱ བཞི་བརྒྱ་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་

ཡོད་པ་སོགས་སྤྱར། དེ་དཔེར་ན་ཐག་པའི་སྤྱལ་དེ་ཐག་པ་སྤྱལ་འཛིན་གྱི་སྒོ་ངོར་ཡོད་ཀྱང་སྤྱིར་མེད། དེ་བཞིན་དུ་ཚོས་རྣམས་སྤྱར་ཏེ་གསུངས། རང་རྒྱུད་པས་སྤྱུ་མའི་རྟ་གྲང་སྤྱུ་མའི་རྩས་
སྤྲགས་དེལ་ཤིང་སོགས་གདགས་གཞི་མེད་པར་མི་

འཆར་བས་དེ་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ཟེར། ཐལ་འགྱུར་བས་མིང་རྒྱང་ཞེས་དང་། བཏགས་ཙམ་གྱིས་ཞེས་པས་གདགས་གཞིའི་སྤྱིང་ནས་གྲུབ་པ་གཙོད།

འདོགས་གཞི། འདོགས་མཁན། འདོགས་བྱེད་ཚད་

@030B མ་འཛོག་དགོས། དེ་མིན་གྱིས་པར་ཆོགས་ཆེན་ཞལ་ངོ་མི་བསྐྱོབ་བཞིན། ཕན་ཚུན་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ནི། གྲུབ་མིན་ཞེས་གསུངས། རྣམ་དཔྱོད་ལ་ནི་རྟེན་ཡོད་མིན། །ཞེས་
པའི་སྐབས་གཅིག་གི་ལྟ་པོ་གང་ཡིན་པ། །སོགས་གསུངས། སློབ་དཔོན་

ཆོས་སྐྱོང་གིས་རྩ་ཤེས་མས་ཙམ་དུ་བཀའ། གལ་ཏེ་ཤེས་དབང་ལས་ཞེས་པ་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་ཡུལ་ཅན་ལས་དོན་ཞེས་སྒྱུར། རྒྱ་རྣམས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས་ཀྱི་ས་
བོན་སྟེང་ནས། སྒྱ་གྲ། ལྗང་པ། ལོ་མ། འབྲས་བུ་

སོགས་སྒྲིབ་པའི་རྒྱའི་དབྱེ་བ་ཡོད་ཀྱང་དཔོག་དཀའ། འདིར་དེ་འབྲས་མིན་པར་རགས་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱ་ཡི་དབྱེ་བས་འབྲས་བུ་མི་འབྲས་བ་བྱུང་བ་འདི་ངས་པ་རྟེན་ན་ཉམས་ལེན་གནད་ཆེ། རྣམ་
འབྲས་ལས་དེ་རྣམས་བྱུང་བ་ཁོ་རང་དེ་འབྲས་བུས་ནས་

བྱུང་བས་ཡིན། རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱིས་གཞན་སྒྲིབ་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་ཐ་སྟོད་ཙམ་དུ་ཡང་མི་འདོད། དབང་ལྡན་གི་གདགས་གཞི་དུག་གི་སྟེང་དུ་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འགོག། །རྒྱ་

ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ན། །ཞེས་པའི་སྐབས། ཆོར་མ་

ཟུག་པའི་སྐྱུག་བསྐྱེལ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ལ་རག་ལུས་ན་དབང་ཕུག་ག་ལ་ཡིན། སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་བྱེད་ལུས་ཀྱང་
ལོངས་སྟོད་མི་ལུས། གང་ཟག་དེ་ལས་ལྷོག །མིག་

སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུས་བསགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་སྐྱའི་དོན་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་པ། རྒྱའི་དུས་འབྲས་བུ་མི་གསལ་བར་ཡོད་ན་
རྩ་གཅིག་ལ་སྒྲང་ཆེན་བརྒྱ་སོགས། ལྷ་གྲུ་

@031A ༄། །མདོན་པར་གསལ་བ་ཆོས་ཅན་སོགས། ༥་ བརྟགས་པ་ཞེས་པ་མེད་རྒྱའི་ཀུན་བརྟགས། བཅུ་ཐལ་འགྱུར་དགག་བྱ། དེའི་ནང་ནས་བཞི་རང་རྒྱད་ཐ་སྟོད། ༥་ རྫོངས་པས་
བདེན་པར་སོགས་ཚུད་

གཞི། གང་ཞིག་གང་ནི་སོགས་རྟགས། གཟུགས་བརྟན་ཞེས་པ་དཔེ། (x) ༥་ ཉིན་བཅུ་གཉིས་པར། ཡང་བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་ཞེས་པའི་བརྟགས་པ་བདེན་གྲུབ། མ་རིག་པར་ནི་དེའི་དོན་སྤྱི་

མ་ཤར་ཞེས་

པ། མི་ལམ་དུ་བྱ་བྱང་ན་དགའ་བ། ཤིན་སྒྱག་བསྐྱལ་བ་ཚང་མ་སད་དུས་མེད་པར་ནམ་པར་རྟོག་པ་དེ། དེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ནམ་རྟོག་གི་གོགས་ཏེ་གཉིན་པོའོ། །ཇི་ལྟར་བྱ་མོ་གཞོན་ལུ་འི་
མི་ལམ་ན། །སོགས། མེད་ས་

བདེན་ཅོད་གཞི། སྐྱུ་མ་ལས་ནི་ཞེས་པས་བྱུང་བ། སྐྱུ་མས་སྐྱལ་བ་གང་ཡིན་དང་། །རྒྱ་ནམས་ཀྱིས་ནི་(x)(x)(x)ཞེས་པས་བྱུང་སྐྱུ་བ། གང་ཞིག་གང་ནི་ཞེས་པ་ནས། བཅོས་བྱ་ཞེས་པ་ཡན་
རྟོན་འབྲེལ་ཏེ་རྟགས། གཟུགས་

བརྟན་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ། ༥ བདེན་པར་མེད་དེ་ཞེས་པས་གཉིས་ཀ།རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་ཀྱང་གཉིས་ཀ།རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀས་སྟོང་དང་རྟོན་འབྱུང་སྐྱུ་བ། བན་པོ་བད་
བྱུང་ལ་ཡང་སྟང་

བས་སྟོང་པ་འབྲེན་པ། ༥ དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཞེས་པར་བདེན་པར་ཡོད་པའི་བྱུང་པར་སྐྱར་དགོས། མེད་ན་ཡང་ལ་བྱུང་པར་སྐྱར་མི་དགོས། ༥ དེ་ལྟར་སྟོང་པའི་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་

སྒྲོན་སྒྲོན་

@031B ཆོས་བརྒྱུད་མགོ་སྒྲོམ་སྒྲོམ་ཆུ་ལ། ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱིང་རྒྱུ་དམིགས་ནམ་བུ་ན། ལྟ་བུ་ཁོངས་ནས་སྤྱིང་རྒྱུ་འདྲིན་པ་འདི་སྤྱིང་ཉིད་སྤྱིང་རྒྱུ་པོ་ཞེས་པའི་
མདོའི་འཛོག་ལུགས་གསུངས། སྤྱགས་ཀྱི་ཐུན་མིན་དེ་འདིར་

བཤད་པའི་སྐབས་མིན། རི་རབ་རྒྱུད་ལྟ། ཡར་རྒྱུ་ཆེ། མར་ཡང་རྒྱུ་ཆེ། རྩ་ཡང་དེ་བཞིན། གསོན་དང་ནད་མེད་ཀྱི། ཞེས་པའི་སྐབས། རྒྱུ་མེད་དགོན་པ། ད་བར་འཆོ་བ་ཡ་མཚན། འབྲུང་
བཞི་ཆ་མཉམ་པར་དཀའ་བ་ཁང་

པ་གཅིག་ན་མི་མཐུན་པ་ཤ་སྟག་བསྐྱོར་ནས་བསྐྱུད་པ་དང་འདྲ། བདུད་དགའ་རབ་དབང་ལྷུག་གི་མདའ་ལྟ། མིང་གོ་ས། ཟས་གོ་ས་སོགས་དགོས་དགོས་མང་བ་འདི་འདྲོད་སྤྱིད་ཡིན། བདུད་
ཀྱི་མིག་རས་བཙའ་(x)(x)ཞེས་གསུངས།

ངས་འབྲུང་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཁ་ཕར་བསྐྱོར་ཆུ་ལ་བསྐྱོར་རེད། ཨྱ ལེ་ལུ་བཅུ་པ། སྤྱིན་པ་བསྐྱོར་བ་དང་སྤྱགས། དེ་ཡང་བསྐྱུན་བཙུངས་བཅས་པའི་དགོ་བསྐྱོར་མཉམ་དུ་མཛད། རྣམ་པར་

བརྩམས་པ་ཡི། །ཞེས་པ་བཏོན་པ་

ཡི། །འཇ། བསྐྱོམས་པ་ཡི། །ཞེས་བསྐྱར་དགོས། མདོར་བསྟན་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་བསྡུ་བ། བྱེ་བྲག་དཔྱལ་བ་ལ་སྤྱིར་བསྡུ་བ། བྱེ་བྲག་སོ་སོར་བསྡུ་བ། གྲང་དཔྱལ་བ། ཚ་དཔྱལ་བ། ཉེ་འཁོར་
བ་སོགས། འདི་རྣམས་སྟོན་ལམ་ཡང་ཡིན་ཀྱང་

ཞིང་སྦྱང་ཡང་ཡིན། ཉམས་ལེན་གཉིས་མཉམ་དུ་ཡོད། མདག་མ་ཞེས་པ་རྟུ་སྟོན་པ། དལ་གྱིས་འབབ་གནས་ཤོག་ཅེས་ཡན་རང་གི་དགེ་བས་སྟོན་པ། འདི་མན་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་
དགེ་བའི་མཐུ་ལས་དཔྱལ་བ་པ་རྣམས་

@032A ༄། །དཔྱལ་བའི་སྤྱག་བསྡུལ་དང་བུལ་བར་སྟོན་པ། འཇམ་དབྱངས་ཞི་བ་ལྟའི་ཡི་དམ་ཡིན་པས་འདི་མི་འདྲ་བ་ཞིག་མཛད། ༥ དེ་ནས་དུད་འགྲོའི་སྟོན་ལམ། དུད་འགྲོ་
སོགས། མིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཆེ་རྒྱང་

མང་པོ་བས་གཅིག་ལ་གཅིག་བཟུང་ཡིན། དེ་ཡང་ཤེས་བཞིན་ཡིན། ཡི་དུགས་ལ་སྟོན་པ། སྤྱ་མི་སྟོན་སོགས། སྤྱ་མི་སྟོན་པ་བས་གོས་རང་འགྲིགས་ཡིན་པས་དེར་སྟོན། ༥ དེ་ནས་མི་ལ་སྟོན་

པ། ཡོང་བ་རྣམས་སོགས། བྱང་སེམས་ལ་

ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་སེམས་བཟང་བའི་མཐུ་ཡིན། འོན་པས་རྟག་ཏུ་ཞེས་པ་འོན་པའི་རྣ་བ་ལ་སྟབས་^{14c6)} འཕུབ་ཡོད་པ་སྐབས་རེར་ཐོས། སྐབས་རེར་མི་ཐོས་པ་དེ་འབྲུ་མིན་པའི་དོན། རྟག་ཏུ་
རྒྱན་མི་ཆད་ཐོས་ན་མི་བདེ་གསུངས། སྦྱུ་མ་སྦྱུ་ག

བསྐལ་ཆེ་བ་རྗེ་ཉིད་ལ་གཙང་དུ་བྱགས་དམ་བརྟག་པ་ཞུས་ཚུལ། ཇིན་འདྲར་བྱིམ་བདག་ཆེན་པོ་ཞིག་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེ་རྒྱན་མི་ཆད་བྱེད་པ། མི་རབས་བཙོ་བརྒྱད་སོང་ཚུལ། ཅུམ་པ་ཕྱན་བྱ་རེ་སྟེར་
བ་ལ་ང་རྒྱལ་མི་བྱ་གསུང་། དེ་ནས་འདོད་སྟོབས་

སྦྱབ་པའི་སྟོན་ལམ། མི་དལ་ཀུན་ལས་སོགས་ཀྱི་མི་དལ་ཞེས་པ་དག་འཕུབ་གཟུགས་ངན་མིད་ལ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར། སྦྱིག་པ་བྱེད་པ་དག་བར་མི་འཇུག་པ་འདི་དག་སྦྱིང་ལ་བདུད་ཞུགས་པའི་
བདུད་ལས་ཡིན། ཁོ་རང་སྟོབས་ཡིན་བསམ་

ཡང་དེ་ལ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱན་ཡོད། རང་གི་ལེགས་པས་ནི་རང་གི་མཛད་སྟོན་བཟང་པོ། རྟོགས་པ་ཡར་སོང་ན་ནམ་མཁའ་ལས་ཆོས་སྐྱོ་ཐོས་པ་རྟག་ཏུ་དུའི་རྣམ་ཐུར་བཞིན། དེའི་ས་མཚམས་

སོགས་མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ན་ཡོད། གཙུག་

@032B ལག་ཁང་སོགས་ནས་རབ་བྱུང་གི་སློན་ལམ། མཁས་ཀྱང་རྒྱུ་མ་དག་ན་སྤྲིན་ཅན་དུ་འབྱུང་བས་རྒྱུད་དག་དགོས། མཁས་པ་རྣམས་ནི་བཀྱར་བ་དང་། །སོགས་སྐབས་མཁས་པ་
རྣམས་བཀྱར་བ་མེད་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཡོད། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་འདས་

པའི་སློན་ལམ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་རྣམས་གྱིས་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ནས་རང་དོན་དུ་བསྡོམ་བ་བདག་ཀྱང་འཇམ་དབྱངས་སོགས། རྒྱས་པ་བཏོན་མ་ཐུབ་ཀྱང་ཆོག་འདི་གཉིས་
འདོན་དགོས། (x) བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དགོ་འདུན་

གྱིས། །ཞེས་འགྲེལ་གསུམ། དེ་ནས་འགྲོ་བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་སོགས་བསྟན་པ་རྒྱས་པའི་རྒྱུ་བསྡོམ་བ། དེ་མཚུག་གང་གི་ངོན་གྱིས་སོགས་བཀའ་ངོན་རྗེས་ངན་གྱིས་ཐུག་འཚལ་བ། དགོ་སློན་
རྣམ་འབྱེད་གྱི་ཤེས་རབ། དེ་ནི་འཇམ་དབྱངས་ལ་

བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ། བདག་དར་བ་ནི་ལེགས་ཆོགས་ཐམས་ཅད་དགོ་བའི་ལེགས་གཉིན་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་། ལྷགས་ན་བསྟན་རྒྱལ་ལོག་ན་བདག་རྒྱུད་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ། ལྷན་ཏ་ཞི། དེ་

བ་ལྷ། ལོ་རྒྱུ་བ་དཔལ་བཅུགས་གྲིས་བསྐྱར་བས་བསྐྱན་

བ་སྒྲ་དར་སྐབས་ཡིན། ལོ་རྒྱུ་བ་ཉི་ཟླ་ལྟ་བུ། ཉི་མ་ལྟ་བུ་བེ་རོ་ཅན་ཡིན་ཞེས་བཀའ་སྩལ། དེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཆེད་དབུ་ནས་བཤད་པ་བྱང་ཆུབ་ནི་ཐོབ་བྱ། སེམས་དཔའ་ནི་དེ་ཐོབ་འདོད། ཐེག་
ཆེན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཡང་གནས་སྐབས་མཐར་ཐུག་

གཉིས། གནས་སྐབས་མཐོང་ལམ་ནས། མཐར་ཐུག་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པ། སྟོད་པ་ཞེས་ཐབས་ཤེས། མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྟོང་བ། འཇུག་པ་སྟོན་མ་རྣམས་ཇི་ལྟར་མཇོད་པའི་ཆེས་སུ་
འཇུག་པ་སོགས་བཤད་པ་དམ་བཅའ་ཡན་གསུང་བཤད་

@033A ༄། །མཇོད། །རྗེས་ལུང་མེད། སྟོད་འཇུག་འབྲེལ་པ་སྐྱལ་བཟང་འཇུག་ངོགས་ལས། སྤྱིའི་དོན་ལ་བམ་གངས་དང་ལེའུའི་གངས་དང་སྟོག་འི་གངས། ལེའུ་རྣམས་གྱི་འབྲེལ་
བསྐྱིགས་ཚུལ། གཞུང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱིགས་ཚུལ་གསུམ་

ལས། དང་པོ་ནི། བམ་པོ་ཞེས་པ་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམ་པའི་མིང་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་འམ་ཤིང་གི་ཆ་མང་པོ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམ་པ་ལ་ཕོན་པོ་འམ་བམ་པོ་ཞེས་

བཟོད་པ་བཞིན་ནོ། །བམ་པོ་ནི་ཁ་ཐུར་བཟླ་ཞེས་པ་སྟེ་དང་པོ་ནས་བཙི་བ་དང་།

ལེའུ་ནི་ཁ་གྲོན་བཟླ་ཞེས་པ་སྟེ་གངས་སོང་ཟིན་པ་བཙི་བའོ། །སྤྱིར་བམ་པོ་འི་གངས་ཚད་ལ་མི་མཐུན་པ་དུམ་ཡོད་དོ། །སྟོློག་སུམ་བརྒྱ་ལ་བམ་པོ་རྩལ་བྱས་པ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལྟ་བུ་
དང་། །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལྟ་བུ་སྟོློག་སུམ་བརྒྱ་རེ་ལ་བམ་པོ་རེ་བྱས་པ་དང་། །ཤེས་རབ་སྤྱིང་པོ་

ལྟ་བུ་སྟོློག་ཉེར་ལྷུ་ལ་བམ་པོ་རེ་བྱས་པ་སོགས་དུམ་ཡོད་ཀྱང་། །སྐབས་འདིར་བམ་པོ་འི་གངས་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་དར་དྲིག་སོགས་མི་མཐུན་པར་སྤྲང་ངོ། །བམ་གངས་སྟོས་པ་འི་དགོས་པ་ནི།
གཞུང་ཚད་ལ་སྟོློག་སྤྱར་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུ་བས་བཀོད་པ་

ཡིན་གྱི། རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་ཅེས་བཤད་དོ། །སྤྱིར་སྟོློག་ལ་འང་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་རུང་ལུགས་ནི། ཆོགས་བཅད་དན་ཆོག་ལྷུང་གཉིས་ལས་ཆོགས་བཅད་ལ་ཆོག་རིང་བྱང་གང་ཡིན་ཡང་རུང་
སྟེ། ཆོག་རྒྱང་བཞི་ལ་སྟོློག་རེ་བྱས་ལ། ཆོག་

ལྷག་ལ་རྒྱ་ཡིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡི་གེ་སོ་གཉིས་དང་། བོད་ཡིག་ལ་ཆོག་བར་ཉེར་བརྒྱད་ལ་སྟོློག་རེ་བྱའོ། །གཞུང་འདི་ལ་ལེའུ་བཅུ་ཡོད་པའི་ལེའུ་དང་པོ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་

བཤད་པའི་ལེའུ། གཉིས་པ་སྒྲིག་པ་བཤགས་པའི་ལེའུ། གསུམ་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བབྱང་བའི་

@033B ལེའུ། བཞི་པ་བག་ཡོད་བསྟན་པའི་ལེའུ། ལྷ་པ་ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་ལེའུ། ཏུག་པ་བཟོད་པའི་ལེའུ། བདུན་པ་བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་ལེའུ། བརྒྱད་པ་བསམ་གཏན་གྱི་ལེའུ། དགུ་པ་ཤེས་
རབ་ཀྱི་ལེའུ། བཅུ་པ་བསྡོམས་པའི་ལེའུ་རྣམས་སོ། །ལེའུ་སོ་སོའི་

སྒྲོག་འི་གྲངས་ཀྱང་རྒྱལ་སྤྲུལ་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པའི་སྟོན་འཇུག་གི་འགྲེལ་པའི་མཆན་དུ། ལེའུ་དང་པོར་སྒྲོག་སོ་དྲུག་དང་རྟེན་པ་གཅིག་ །གཉིས་པར་རེ་ལྔ། གསུམ་
པར་སོ་གསུམ་དང་རྟེན་པ་ལྔ། བཞི་པར་ཞེ་བརྒྱད། ལྷ་པར་བརྒྱ་དང་

དགུ་ །ཏུག་པར་བརྒྱ་དང་སོ་བཞི། བདུན་པར་དོན་བཞི། བརྒྱད་པར་བརྒྱ་དང་གྲ་དྲུག་ །དགུ་པར་བརྒྱ་རེ་དྲུག་ །བཅུ་པར་དང་བདུན་ཡོད་དོ། །ཞེས་བྱུང་སྟེ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་
ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོན་འཇུག་གི་འགྲེལ་རྒྱུ་སྤྲུལ་འཇུག་དོགས། པ་ལས།

བསྟན་བཅོས་འདིས་སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོའི་བསམ་པ་སྟོང་བའི་ཡན་ལག་ཏུ་སྒྲིས་བྱ་རྒྱུ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྟོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྟོན་པ་སྟོན་པ་ལ་

སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དུག་ལ།

བསྐྱབས་ནས། སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཐོག་མར་བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ། དེའི་ཕན་ཡོན་ལེགས་པར་བསམས་ནས་སྒོ་
ལྷགས་ལྷག་པར་འཕེལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལེན་དང་པོས་སྟོན་ལ།

སྐྱེས་བུ་རྩེད་འབྲིང་གི་བསམ་པ་སྦྱོང་བ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འཆད་དོ། །དེ་ནས་བྱམས་པ་དང་སྦྱིང་རྒྱུ་ཅུ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་
སྟུན་འདྲན་པའི་གནས་ཁང་སོགས་བྱི་དོར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་འགལ་

@034A ༄། །རྒྱུན་སྒྲིག་པ་བཤམས་པ་དང་། མཐུན་རྒྱུན་ཆོགས་བསམགས་ནས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་བབྱང་དགོས་པའི་སྒྲུལ་ལེན་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལེན་གསུམ་པས་བསྟན་
ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྦྱོང་པ་ལ་སྟོབ་པའི་དགོ་བ་

རྣམས་མི་ཉམས་པའི་ཡན་ལག་བག་ཡོད་བསྟན་དགོས་པ་ལེན་བཞི་པས་བསྟན་ལ། ཕར་ཕྱིན་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་རྒྱལ་ནི་འོག་མ་རྣམས་གྱིས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལ་བྱན་པ་ཤེས་བཞིན་བསྐྱང་བའི་

སྒོ་ནས་རྩལ་བྱིམས་ལ་སྒོ་བ་པའི་རྩལ་རྒྱས་པར་ལཱུ་

ལྷ་པས་བསྟན་ལ། བཟོད་པ་དང་བཙོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་དང་ཤེས་རབ་ལ་སྒོ་བ་རྩལ་དེ་ནས་ལཱུ་བཞིས་རིམ་པ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། །ལཱུ་བཙུ་པས་ལུས་ལོངས་སྟོད་དག་ཅ་ནམས་
གཞན་ལ་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྟོང་རྩལ་རྒྱས་པར་བསྟོ་

བས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་སྒོ་བ་རྩལ་རྒྱས་པར་ལཱུ་བཙུ་པས་སྟོན་ལ། བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བབྱང་བ་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོན་ནོ། །འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་གྱི་གནས་
རྩལ་ལཱུ་དགྲ་པས་བསྟན་ཏོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཐོག་མར་ལཱུ་ལྷ་པ་ནས་ལཤད་པ་ལྟར་མཆན་ཉིད་དང་ལྷན་པའི་དག་བའི་གཤེས་གཉིན་རྩལ་བཞིན་བསྟན་ཏོ། དལ་འབྱོར་འདི་ནི་ཞིས་སོགས་གྱིས་བསྟན་པ་ལྟར། རང་གིས་
ཐོབ་པའི་ཉིན་འདི་སྤྱིར་དོན་ཆེ་ཞིང་རྟེན་དཀའ་བ་

དང་། རྒྱུད་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གཞུང་འདི་ལྟ་བུ་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་བྱར་ཡོད་པའི་སྐལ་བ་ཡོད་རྩལ་སེམས་པས། འདི་འདྲ་ལས་སྤྱིང་པོ་ཞིག་ངས་པར་ལེན་པ་ལ་

ཡིད་ཕྱོགས་པར་གྱུར། དེ་ནས་སྤིང་པོའི་

@034B ལྟར་ལེན་པ་འང་ཉི་ཆོ་བའི་ཆོས་སྒོར་ལ་འཇུག་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགའ་སྟོན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བྱར་ཡོད་པའི་དུས་འདིར་རང་གི་གོ་སྐལ་མ་ཆད་པ་བྱུང་ན། དེ་ལས་ངོ་
མཚར་ཆེ་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། སྒྲགས་དང་པར་ཕྱིན་གྱི་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གང་དུ་འཇུག་གུང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཇུག་སྒོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་གཞན་མེད་པས། འབད་པ་དུ་མས་སེམས་དེ་བསྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་གུང་དེ་ལ་སློབ་
ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ཕན་ཡོན་རིག་པ་ལས་སློབ་འབྱུང་བས་ན། སྡོན་

དུ་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཕན་ཡོན་ལེན་དང་པོ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བསྒོམ་པས། སྤིང་ཐག་པ་ནས་ཕན་ཡོན་ལ་སློབ་ལྷན་འཕེལ་བར་འགྱུར། དེའང་སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཕན་ཡོན་བསྟུན། གནས་
སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་ཕན་ཡོན་གཉིས་ལས། དང་

པོ་ལ་ཡང་ངན་འགྲོར་མི་ལྟར་བ་དང་། བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་སྐྱེན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་སྒར་བསགས་དུམ་འདག་པ་དང་། ཕྱིས་གསོག་པ་ནམས་རྒྱན་ཆད་པ་དང་། བདེ་

འགྲོའི་རྒྱ་ལྟར་བསགས་པ་རྣམས་དེས་ཟིན་པས་རྒྱ་ཆེར་

འཕེལ་བ་དང་། གསར་དུ་གསོག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེས་ཀྱན་ནས་སྒོར་བས་ཟད་པའི་མཐའ་མེད་པའོ། །མཐར་ཐུག་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའང་སེམས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དཀའ་བ་མེད་
པར་འགྲུབ་པས་ན། དེའི་སྟོན་དུ་ཕན་ཡོན་དེ་དག་

རང་ལ་འབྱུང་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་བཅོས་མིན་ཞིག་མེད་ན། ཕན་ཡོན་དེ་དག་སེམས་བསྐྱེད་ལས་འབྱུང་བས། དེ་བསྐྱེད་བ་ལ་འབད་པར་བྱའོ་ཞེས་ཡིད་བརྒྱས་བྱས་ཀྱང་ཆོག་ཙམ་དུ་འགྱུར་བ་
རང་གི་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །དེས་

@035A ༄། །ན་ཕན་ཡོན་དེ་དག་ལ་དོན་གཉིར་བཅོས་མིན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་རྩུང་འབྲིང་གི་ཆོས་སྒོར་ལ་སྒོ་སྒྲིང་བ་ལས་གཞན་མེད་པས། བྱང་རྩུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་ལ་སྒོ་
ལྷགས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་རྒྱ་རྒྱང་འབྲིང་གི་བསམ་

པ་སྒྲིང་དགོས་ཤིང་། གཞུང་འདིའི་གོང་འོག་རྣམས་སུ་དལ་འབྱོར་དང་རྩུང་འབྲིང་གི་སྒོར་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཉམས་ལེན་དངོས་གཞིའི་སྐབས་དོན་སོ་སོའི་སྐབ་བྱེད་དམ་རྒྱ་

མཚན་དུ་སྤྱར་ཞིང་། རྣམ་པར་དག་བྱེད་དང་བཅས་འདོན་

བྱེད་དུ་ཡང་བསམ་པ་དེ་དག་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་དུ་བྱ། དེ་ལྟར་རྒྱུང་འབྱིང་གི་བསམ་པ་སྤྱངས་པས་རང་གི་ངང་རྩལ་ཤེས་བདེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་སེམས་ཅན་གྱི་ངང་རྩལ་རིག་པས།
བྱམས་པ་དང་སྒྲིང་རྩེའི་རྩ་བཅན་གྱི་བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་རང་

རྒྱུད་ལ་མི་སྐྱེ་བའི་སྐལ་ངན་དུ་བྱེད་པའི་གོགས་ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་བྱང་རྩལ་སེམས་གྱི་སྣོད་རུང་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནས་བཤད་པའི་ཡན་ལག་
འདུན་པ་སྐྱབས་འགོ་དང་བཅས་པས་རྒྱུད་ལེགས་པར་སྤྱང་ཁེའང་

བྱང་རྩལ་གྱི་སེམས་སྐྱེ་བའི་གོགས་སེར་སྒྲིབ་ལས་གྱི་སྒྲིབ་པ་བསལ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་སྣོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་དགོན་མཆོག་མཆོད་པའོ། །གོང་མའི་བྱང་པར་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ང་རྒྱལ་གྱི་
གོགས་བསལ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་སྣོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཕུག་

འཆལ་བའོ། །ལོག་པའི་སྐྱབས་གནས་ལ་དད་པའི་ལས་སྒྲིབ་བསལ་ནས་རང་གི་རྒྱུད་དགེ་ལེགས་གྱི་སྣོད་རུང་བར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བའོ། །ལུས་ངག་ཡིད་ཀྱིས་མི་དགེ་བ་བྱས་

པའི་ལས་སྐྱིབ་བསལ་ནས་རྒྱུད་སྣོད་ཅུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྟོན།

@035B པ་ལགས་པའོ། །གཞན་གྱི་དག་བ་ལ་སྤྲུག་དོག་བྱེད་ཅིང་བར་ཆད་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་པ་བསལ་ནས་རྒྱུད་སྣོད་ཅུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་ལ་བྱེད་པ་པོ་བས་ཆེས་
སྤྲུག་པའི་དགའ་བ་དང་ལྷན་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའོ། །ཆོས་སྟོང་།

པའི་ལས་ཀྱི་སྐྱིབ་བས་བརྟན་པ་མི་གནས་ཤིང་། སྟོན་པ་མི་བཞུགས་པའི་སྐྱིབ་པ་སྤངས་ནས་རང་གི་རྒྱུད་སྣོད་ཅུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བར་བསྐྱལ་བ་དང་། ལྷ་ངན་ལས་མི་འདའ་
བར་གསོལ་བ་གདབ་པའོ། །བསྟོ་བ་དམན་

པའི་འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཟད་མི་ཤེས་པ་ལ་དབང་བསྐྱུར་བར་མི་རུས་པའི་ལས་སྐྱིབ་བསལ་ནས་རྒྱུད་སྣོད་ཅུང་དུ་བྱེད་པ་ནི་དག་བ་བསྟོ་བའོ། །དེ་ལྟར་རྟོན་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱས་ནས་
དངོས་གཞི་སྟོན་པ་དང་འཇུག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་

བསྐྱེད་དེ་པའི་ས་བོན་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱ་བུན་མོང་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབས་ནས། དེ་ཉིད་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་གཟེངས་བསྟོད་དེ་སྟོ་བར་བྱ། དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་སྟོང་པོར་བྱེད་པས་དམ་བཅའི་

དོན་སྒྲུབ་རྒྱས་ཀྱི། མེད་ན་མི་འགྲུབ་པས་བསྐྱབ་པ་ལ་

ནན་ཏན་བྱ་དགོས་ཤིང་། ནན་ཏན་བྱེད་པའང་གནད་མ་ཟེན་ན་འབད་པ་བསྐྱེད་ཀྱང་བོགས་མི་ཐོན་པས། བསྐྱབ་པ་བསྐྱང་བའི་ཐབས་ལེན་ལྟ་བུ་པ་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱང་བའི་མན་
ངག་སེམས་པས་བསྐྱབ་པ་ལས་མི་གཡེལ་བར་བསྐྱང་རྒྱས་པར་

འགྱུར། དེ་ནས་བདོག་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་དོན་དུ་གཏོང་མི་ཕོད་པའི་གཉིན་པོར་སྤྱིན་པ་དང་། དེ་ན་པ་ཤེས་བཞིན་སྐྱོང་རྩལ་གྱི་མན་ངག་ལ་གོམས་པས་བསྐྱང་སྒྲོམ་དག་པའི་རྩལ་ཁྲིམས་
དང་། སྐྱོ་བ་དང་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་པའི་གཉིན་

@036A ༄། །པོར་བཟོད་པ་དང་། ལེ་ལེའི་གཉིན་པོར་བརྩོན་འགྲུས་དང་། རྣམ་གཡེང་གི་གཉིན་པོར་བསམ་གཏན་རྣམས་གོམས་པས་ཞི་བའི་མཐའ་འགོག་ཅིང་། བསྐྱབ་པའི་གཙོ་བོ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པར་སྤྱིན་གོམས་

པས་སྤྱིད་པའི་མཐའ་འགོག་ནས། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྫོགས་པས་ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་གཉིས་བྱུང་འདུག་གི་གོ་འཕང་དམ་པ། བྱང་རྩལ་སེམས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་

བའོ། །དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དེ་ལ་སྒྲིད་པ་ལ་འཇུག་བ་

བརྩམས་པའི་དགོངས་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་དགོངས་པ་བཞིན་སྒྲིད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་རིམ་དང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་དོན་
གཅིག་ཏུ་སྦྱར་རྒྱལ་མེད་ཅམ་བཞེད་བའོ། །ཞེས་

གསུངས་སོ། ། །།ཧྲི ༡༡༥ དད་དམ་མཚུངས་མེད་ལྷ་སྐྱ་དགའ་ཚལ་བས། །པོན་སྦྱར་མཐུན་རྒྱུན་འབྲེལ་ཚད་གྲུ་མ་ཡིས། །ཆོ་རབས་འབྲེལ་མེད་མཉེས་བཞིན་རྗེས་འཇོན་ཅིང་། །བྱང་འཇུག་རྩོ་རྩོ་
འཆང་དབང་སྦྱར་ཐོབ་ཤོག། འགྲོ་དོན་འཕེལ།